

511333

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Vol. 12
సంపుటము ౧౨

చెన్న పట్టణము 1925 వ సం॥ ఆగస్టునెల 3-వ తేది సోమవారము
శ్రీ క్రొధనామ సంవత్సరము, శ్రావణమాస శుద్ధ చతుర్థి ౧౪.

No. 105
సంచిక ౧౦౫

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. మంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

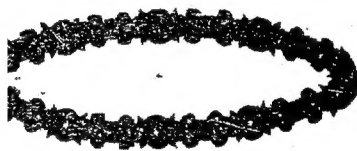
తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

క్రొనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి ర్పు 0-10-0; డజన్ 1-కి ర్పు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

(2)

నచ్చనివి వాపసు తిసుకొనబడును

మానద పలురకములగాజులు, గొలుసులు, వంకీలు. నాగవత్తులు చైన అడ్డెగలు ఉంగరములు, వెండి కంచములు, చంబులు,
పటెగొలుసులు, టంబుర్లు, పేలాగిన్నెలు మొదలగునవి సిద్ధముగానున్నవి. కాసు బంగారుకు కల్తీలేని వెండికి, రత్నములకు
కాకుమాను లక్ష్మయ్యచౌదరి శనగపాటి కోటయ్య, ప్రొపైర్టర్లు.

ఆంధ్రజ్యోతిరీ మాన్యుఫాక్చరీంగు కంపెనీ

హైదరాబాద్, బ్రాంచి 51 నైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

సరస్వతీపేపర్ ప్రిన్స్ రాజమండ్రి

నూతనయంత్రములు!

మేలురకము అచ్చుపనులకు సమకమగు తావు

నూతన పరికరములు!!

తెలుగు-నాగరి-అరవము-ఇంగ్లీషు-లో గ్రంథములు మొదలగునవి ముద్రింపబడును.

లెటరుపాడులు
కవర్లు
క్యాపబుక్కులు

రసిదు బుక్కులు
శుభలేఖలు
ఆఫ్టోను బ్లాకులు

పలురంగుల వాల్ పేపర్లు
చక్కగా సరసమగుధరలకు
సకాలమున ముద్రింపబడును.

1204

గ్రంథములలోని కుపయుక్తము లగు బొమ్మలు అనగా ఎం గ్రేవింగుపనులు చక్కగా తయారుచేయబడును.

మంచిపనితనము! సకాలమున ఇవ్వబడును
మెడలందు గడియారము గొలుసులు అన్ని రకములలోను తయారు
చేయుదు. ఇవిగాక అన్నిరకముల బంగారు, వెండి, కంపులు, ప్రవ్యరాగములు
మన్న. ఇవికూడ నున్నవి. ఒకదాని మా ప్రవ్యరాగములకు గోరెము.
సగలుకూడ నున్నవి. రామయ్య శెట్టి, గురుస్వామి శెట్టి కంపెనీ
25, నైనాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

సకలము బంగారు, సీమ వెండి, మొదటిరకం ప్రవ్యరాగ
ములకు, కంపులకు పూర్వీనిచ్చెదము.

మదనకామేశ్వరలేహ్యము

బలహీనుల పాలిటి కల్పవృక్షము—మేహము,
నిక్కాక, నిస్సత్తువ, శుక్లసద్దము అతిమాత్రము మొదలగు,
వాటిని హరించి మంచి బలమును, శీర్షవృద్ధిని సంభోగ శక్తిని,
సంతానప్రాప్తినిగలిగించు వరప్రసాదము. రెండుడబ్బీలు చాలును.

20 తులముల డబ్బీ రు 1-4-0

పాలసుగంధి లేహ్యము—కత్తుడికి శ్రేష్ఠమయినది.
సహామేహము, మేహసాదలు, మచ్చలు, ఇతరచర్మరోగములు
క్షీణనొప్పులు, మొదలగువాటిని హరించును. 4 డబ్బీలు చాలును.
20 తుల డబ్బీ రు. 1-4-0; ఐ. పి. ఖర్చులు వేరు. 8

పి. సి. పి. అందు కో, ఆయుర్వేదసమాజం
పెరిదేపి, (నెల్లూరు)

చెన్నపురి దక్షిణమహారాష్ట్ర ఇనుపదారి కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది)

నో టీ సు

మునుమాక ప్లాగ్ నేషన్

1925 సం॥ ఆగస్టు నెల 8 వ తేదీ మొదలు మునుమాక వద్ద ఒక క్రొత్త ప్లాగ్ నేషన్ (460/14-15 మైలువద్ద నరసారావుపేట-సంతమాగులూరు స్టేషన్ ల మధ్య) తెరువబడును. ఈ స్టేషన్ నందు లోకల్ ట్రైన్ లకును, దీర్ఘప్రయాణములకును ప్రయాణీకులకు టిక్కెట్లు యివ్వబడును. పార్సెల్సు గుడ్డు తిసుకొనబడును. కాని వాగ్గాలు జంతువులుకు మాత్రము ఏర్పాటులేదు.

ఈక్రిందిబండ్లు స్టేషన్ లో నిలుచు ఏర్పాటుగలదు.

నెం 46 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 16-25

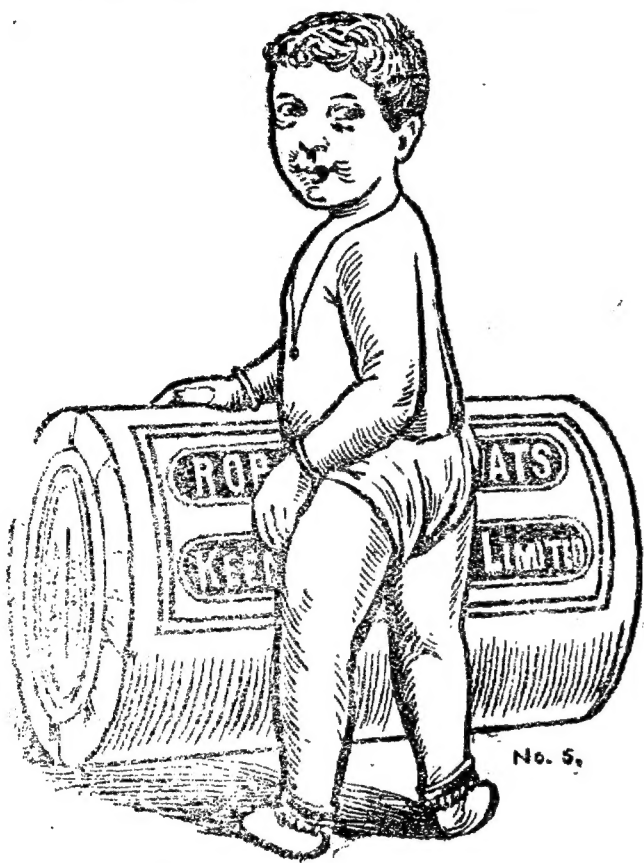
" వదులుట: 16-28

నెం 45 బెజవాడ మిక్సెడ్

మునుమాకకు వచ్చుట: 11-14

" వదులుట: 11-16

రాచిన్సన్స్ "వేటెంటు" గ్రోలులు

ఇది పసిపిల్లల చాల ప్రിയమైనది.
రాచిన్సన్స్ "వేటెంటు" గ్రోలులతో
(పొట్టుకీస గోడునలతో)

తయారుచేసిన బావములైన పసిపిల్లల చాల ఆరోగ్యముగా పెంచును.
ఏలనగా అందులో దేహమును పెంచుకట్టి గుణములు గలవు.

దీనినించి ఆహారముగాని, పదార్థము లేదు.

ఇది గుల్కముగా తీర్చును, మంచి పుష్టి నిచ్చుటచే బలహీనులను,
ముసలివారికి చాల శ్రేష్టమైన ఆహారము.

రాచిన్సన్స్ "వేటెంటు" గ్రోలులు వైద్యులచే వినిగా
నిశ్చయించబడుచున్నది.

గర్భిణీలు, దీర్ఘకాలము రాచిన్సన్స్ "వేటెంటు" గ్రోలులకు
మించిన ఆహారము లేకలేదు. దీనిని మిక్కిలి గుల్కముగా తయారుచేసి
వచ్చును దీనికి బదులుగా బజారునందు విక్రయింపబడుచున్న వాటిని ఉపయో
గించి మీ ఆరోగ్యమును చెడగొట్టుకొనకును.

రాచిన్సన్స్ "వేటెంటు" గ్రోలులనే

వాడుటకు పట్టుపట్టుడు.

AMRUTANJAN

అమృతాంజనము

अमृतं ज्ञानं

అమృతాంజనము.

అమృతాంజనము

వందభాషాపీఠికాచారి

న మోసముగలుగదు

అమృతాంజనము

అన్ని నోష్వలకు

పరమామృతము

తలనోష్వలమాన్యును

వాయుపోట్లబాపును,

పార్శ్వపునెవ్వల

బారదోలును.

వనమాలికచే

హిందూదేశమందు

తయారుచేయబడు

మంచిమందు

సువాసనగలిగియుండుట

చక్కనిదబ్బితోనహా

సీసా1-కి 0-10 0 అణాలు

మాత్రమే

అమృతాంజనము డిపో,

బొంబాయి

ఈ

మదరాసు.

దక్షిణదేశమందలి అస్పృశ్యులు

అస్పృశ్యత యనగా ఏమి?

(సి. యస్. ఆంధ్రాసుగారు)

మలబారు తిరువాన్కూరులయందు నేను పర్యటన మొనర్చినపుడు అస్పృశ్యతాదోషము ఏవిధమున కఠినముగ ఆచరణ యందుంచబడుచున్నది నామిత్రుడు తెలిపెను. కాననూరునగరమున పోవు మార్గము ఒక గ్రామమునుండి పోవును. కాని ఆరోడును అస్పృశ్యులు పయనించుచుండను. కాననూరుకు పోవుటకు వేరు రహదారి. గ్రామముచుట్టు తిరిగి పంచములు పోవలసియున్నది. వర్ష కాలములో గ్రామముచుట్టు పొలములలో మోకాలులతోను నీళ్లు బురదయిండును. అప్పుడుమాడ అస్పృశ్యులు ఆబురదలో పోవలయును గాని రహదారి నుపయోగించ కూడదు.

ఈ గ్రామమున ఒక పట్టికపాఠశాల యున్నది. ఒక అస్పృశ్యుడును బాలుడు ఈపాఠశాలయందు చదువ యత్నించెను. దూరముగ కూర్చొనుటకుమాడ అగ్రజాతివార లంగీకరింపక అతనిని చావగొట్టి తరిమివైచిరి.

నామిత్రు డీమాటలు చెప్పగానే నేను సహింపజాలక ఆపాఠశాలకు వెళ్లితిని. ప్రధానోపాధ్యాయుని అడుగగ అగ్రజాతులవారికి అగ్రహము వచ్చునను భయముతో తాను అస్పృశ్యులను పాఠశాలయందు చేర్చుకొనుటలేదని అతడు చెప్పెను. కాని ప్రభుత్వపు టు తరువు అన్నిజాతుల బాలురు పాఠశాలయందు చదువవచ్చునని నూచించుచున్నది. నేను ఆదెబ్బలుతినిన బాలుని చూచితిని. అతడు మిగుల శుభ్రముగనుండెను. ఇంకను కొన్ని గాయములు మానకుండెను. ఈఅమానుషమగు క్రూరము నాకు సంతాపము కలుగజేసెను.

నాప్రక్కనున్న కాంగ్రెసుప్రచారకులు ఈదోషమును అంత మొందించుట కేపనిచేయుటకై న సిద్ధముగ నుండిరి. ఆ అస్పృశ్యులకుని ప్రతిదినము పాఠశాలకు తీసికొనిపోయి మరల ఇల్లు చేర్చుటకు కాంగ్రెసుప్రచారకులు పూనుకొనవలయుననియు, గ్రామమునందలి అగ్రజాతులవారు ఆబాలునిపై దౌర్జన్యము సలుపకుండునట్లు ప్రచారకులు బాలుని సందర్శింప వలయుననియు నూచించితిని. ఈవివరములను కాలికట్టునందున్న కలెక్టరుగారికి తెలిపితిని. ఇట్లు చేయుట అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతములకు విరుద్ధమైనను నేను కేవలయును రాజకీయప్రచారకుడు కానందున అట్లానర్చితిని. ఈవిషయమై క్రొత్తతో పని చేయుటకు కలెక్టరుగారు అంగీకరించిరి.

నేను ఆగ్రామమునందే యుండి ఈసమస్య ఏవిధమున పరిష్కరింపబడునో స్వయముగ చూడ ఉత్సాహపడితినిగాని అట్లానర్చ పేలు లేకుండెను. నా కన్నీవివరములు అప్పుడప్పుడు తెలుపుచుండవలయు నని కాంగ్రెసు ప్రచారకులను కోరి నేను నాపనిమీద పోతిని.

ప్రథమమున గ్రామములలో అగ్రజాతులవారు దౌర్జన్యము సలిపెదమని బెదిరించిరి. ఒకదినము ఉదయము ప్రచారకులు మామూలు ప్రకారము పంచమబాలుని తీసికొని పాఠశాలకు పోవుచుండిరి. మార్గమధ్యమున సారాయి త్రాగినందుండ గోండు వారి నెదిరించిరి. వారివద్ద కట్టలుండెను. ప్రచారకులు పంచమబాలుని నడుచు నుంచుకొనిరి. దుండగోండు ప్రచారకులనుకొట్టి తరుచు నుద్యమించిరి. కాని ఆసమయమునకు ఒక పోలీసు ఉద్యోగి సుట్టుముట్టె వచ్చెను. ఆరస్తాను అందరు ఉపయోగింపవచ్చునని ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువనియు పంచమబాలుని అడ్డగించువారు నేరస్థులయ్యెదరనియు ఆపోలీసు ఉద్యోగి చెప్పెను. కాని సారాయి త్రాగినవారు శాంతము వహింపక ఆగ్రహము వెలిబుచ్చుచుండిరి. ఇంతలో మరియొక పోలీసు ఉద్యోగి వచ్చెను. వీరిరువురు ఆదుండగోండును తరిమిసిరి. ఈరెండవ పోలీసు ఉద్యోగి రాకున్న సారాయి త్రాగి ఒడల తెలియక యున్నవారు తమ్ము చక్కగ మర్దించియుండెడి వారని ప్రచారకులు వాక్కువ్రాసిరి.

అస్పృశ్యులెవరు? వారికి దోష మెట్లు సంభవించినది? తోడిమానవుల అమానుషమువల్ల అస్పృశ్యులు అనారోగ్యకరముగ నివాసములందుండి ఆ సహ్యముగ నున్న మాట నిజము. వారిని ఉద్ధరింపవలయునని నవారికి ఆరోగ్యమాత్రములను పరిశుద్ధతను నేర్పవలయును. అస్పృశ్యులలో అనేకులు కుప్పనత్తుపని చేయుచుండురు. కాని ఇదంతయు అస్పృశ్యతాదోషమువల్ల కలిగినఫలితములుగాని ఆదోషమునకు కారణము లేదు. నిజముగ వీరు ఆర్యులచే అలాగ ద్రోక్కబడిన ఆదిజాతివారు. పాశ్చాత్యదేశములందు తీవ్రముగ వ్యాపించియున్న వర్ణవిభేదనమస్వయం భారతదేశమున కూడ

మహర్షిదేవేంద్రనాథ ఠాకూర్ గారి స్వీయచరిత్రము

(గ్రంథకర్త: మొక్కపాటి రామమూర్తి గారు)

ప్రతివ్యక్తియు ముఖ్యముగా చదువ దగినది. 214 పేజీలు

నిడుకొనికోబైండు షెడర్ వైటు కాగితములు

హిందీ తెలుగు ప్యాకెట్టు షీట్ సరి వెల 1-0-0

తత్పనుచంద్రిక

... వెల 1-0-0

సంగీత శమంతకమణి

సతీకా ఆస్థాశబ్దచింతామణి

ధర రు 2 8

పోస్టఖర్చులు ప్రత్యేకము.

... వెల 0-8-0

0-12-0

తపాలపెట్టె నెం 212, ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము, 6, 7 తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

కనుపడుచున్నది. ఆర్యులు భారతదేశమునందున్న నల్లజాతివారిని ఓడించిరి. తమజాతిని పవిత్రముగనుంచుకొనుటకు నల్లజాతివారు దగ్గరకుకూడ రాకుండునట్లు నర్పిరి. రాజ్యము ఆర్యులది. ఇంక ఈనల్లజాతిగిరి ఎట్లుండునో జేరుగ చెప్పట అనవసరము. క్రమ క్రమముగ నల్లజాతివారు అధోగతిపాలు గాజొచ్చిరి. నీచముగ పనులచేయుట వారివిధి యయ్యెను. దక్షిణాఫ్రికాయందును అమెరికాయందును వర్ణవిభేదమునందును అంతమొందింపక, మనము అస్పృశ్యతాదోషమును అచరించు భారతీయులను అక్షేపించుట న్యాయముకాదు.

క్రీ. శ. 9 వ శతాబ్దమున బౌద్ధమతమును పూర్వవారప రాయణులగు హిందూశాస్త్రజ్ఞులైన ఓడగొట్టిరి. అప్పుడు రెండువిధముల జాతియందు చెడినవారు ఏర్పడిరి. వీరుకూడ అస్పృశ్యులలో చేరిపోయిరి. కావున వర్ణమునందును జాతియందును అగ్రజాతులవారిలో సరిపోవువారు కూడ అస్పృశ్యులుగ నున్నారు.

రవీంద్రనాథ టాగోరుగారిలో తిరువాన్కూరుకు పోయి నప్పుడు తియ్య, ఎజావ మున్నగు అస్పృశ్యులగురువగు శ్రీస్వామి నారాయణ గురువును సందర్శింప టాగోరుగారు వెళ్లియుండిరి. వీరుకూడ అస్పృశ్యులే. కాని వీరు భారతదేశమునందలి మహాత్ములలో నొకరు. అయినను అగ్రజాతి హిందువులు వీరిని అస్పృశ్యులుగనే పరిగణించుచున్నారు. మధ్యయుగమున ఐరోపాఖండమున యూదులు ఏవిధముగ అస్పృశ్యులుగ పరిగణింపబడిరో ఆ విధముననే ఆదిజాతివారు భారతదేశమున అస్పృశ్యులుగ పరిగణింపబడుచున్నారు.

కాని ఈదోషమును అంతమొందింప అసహాయవాదులు పూనుకొని యున్నారు. ఆసామునందు బ్రహ్మపుత్రానదీతీరముననున్న దిబ్రుఘలో నగరమున అసహాయవాదులు ఈ అస్పృశ్యతాదోషమును అంతమొందింపగలిగిరి. కుప్పవారుండు ప్రదేశమునకు వారందరు పోవును నన్నుకూడ ఆహ్వానించిరి. పంచమబాలురు అగ్రజాతులవారిచుట్టు చేరి సరససల్లాపములతో కాలక్షేప మొనర్చిరి. బొంబయిసమీపమున నున్న సిసోద్ర గ్రామమునందును మలబారునందున్న వైకమునందును అస్పృశ్యతాదోషమును అంత మొందింప అసహాయవాదులు పట్టుదలతో పనిచేయుచున్నారు. మహాత్ముడు నూతన సందేశమును భారతదేశమునకు ప్రకటించి యున్నాడు. అచిరకాలములో అస్పృశ్యత అంతమొంతగలదను దైర్యము నాకున్నది.

(మాంచెట్టరు గార్డియను)

చైనాలో ఒక హిందూకాలనీ

ప్రాచీనహిందూసామ్రాజ్యవైభవము

(సి. యస్. ఆంధ్రానుగారు)

హేమరుసామ్రాజ్యమునకు కంబోడియా మధ్యప్రదేశము. ఈసామ్రాజ్యము బంగాళాఖాతము మొదలు పశ్చిమ సామ్రాజ్యమువరకు వ్యాపించి యుండెను. ఇది హిందువుల అధీనితము. 12 వ శతాబ్దమున ఉత్తర హిందుస్థానమునందలి ఆర్యులు మహమ్మదీయులచే ఓడగొట్టబడుచుండ జయవర్మ సార్వభౌమ డి హేమరు సామ్రాజ్యమును పరిపాలించుచుండెను. ఈసామ్రాజ్యమున సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మనుభవించు 60 రాజ్యములు చేరియుండెను. భిన్నములగు వాటికి విక్రముచేయుట హిందూ ఆధ్యాత్మికమునందలి గొప్ప అదేవిధమున ఈ 60 రాజ్యములు సంపూర్ణస్వాతంత్ర్య మనుభవించుచున్న ఒక సామ్రాజ్యమునందుండి ఒక సార్వభౌమని అంగీకరించి యుండెను. జయవర్మ నిజముగ చక్రవర్తిగనుండెను. కాని వీరివిషయమై భారతదేశమునకు అధికముగ తెలియకుండుట శోచనీయము.

బర్మా, సుమాత్ర, జావా, బారి, సిలీబీసుమున్నగు ప్రదేశములందు హిందువులు నివాసము తీర్చుచుకొనియుండిరిని చరిత్రలన్న తెలియుచున్నది.

ఆర్యులు లంకపై దాడిచేడలి రావణుని ఓడించి లంకను విశేషరచుకొనిన విధము రామాయణమున వివరింపబడియున్నది. బౌద్ధమతమును సినహారాజునకు బోధించుటకు అశోకుడు తన తమ్ముడగు మహేంద్రుని పంపినవిషయము చరిత్రయందున్నది. ఇదేవిధమున హిందువులు ఈ ప్రాచ్యదేశమున నివాసముల నేర్పఱుకొని వృద్ధిగాంచిరి.

మగధులు రాజ్యముచేయుచున్నపుడు హిందువులు భారతదేశము వదలి హేమరు సామ్రాజ్యమును స్థాపించిరిని కొందరు చరిత్రకారులవదలె యున్నది. తూర్పు జావా హైందవసామ్రాజ్యమునుండి హిందువులు వచ్చి ఈ సామ్రాజ్యము నేర్పరచి ధని ధునికొనెనరు చరిత్రకారులు అభిప్రాయపడుచున్నారు.

క్రీస్తుశకము 800 మొదలు 1200 వరకు జావాసామ్రాజ్యపు రాజకీయబలము ఆధ్యాత్మికబలము అద్వితీయముగ నుండెను. 1100 సంవత్సరమున జయవర్మ కాలమున ఈ హేమరుసామ్రాజ్యమున ఆర్యులను తదేశమునందున్న అంతఃపూర్వమే ఎన్నియో శతాబ్దములనుండి భారతదేశమునుండి బ్రాహ్మణులు కంబోడియాకు వెళ్లి రామాయణమును బోధించుచుండిరినియు, బౌద్ధమత గురువులు ఎన్నిమిది ఆర్యులధర్మములను బోధించుచుండి రనియు నిదర్శనములున్నవి. కావున జావానుండిచ్చిన హిందువులు ఈ సామ్రాజ్యమును ప్రభువునను స్థాపించిరను వాదము అన్నివిధముల సరియైనదని తోచుచున్నది.

హిందువుల శిల్పకళానైపుణ్యమును ప్రకటించు నిదర్శనములు కాంబోడియానుండిచ్చి యొక యున్నవి. హేమరు సామ్రాజ్యమునకు ప్రధాననగరమున అంగకరునందు అంగకరువాట దేవాలయపు శిథిలము లింకను నున్నవి. శిల్పము అద్భుతముగ నున్నది. ప్రపంచమునందు సాటిలేని విధమున నున్నది. ప్రపంచ అద్భుతములతో పిరమిడులతోపాటు దీనిని చేర్చవచ్చును. ఈ దేవాలయపు శిథిలములగురించి ఒక చరిత్రకారుడు వ్రాసినవిషయముల నీదిగువ నుదాహరించుచున్నాను.

“నేను మిత్రులతో సయాగంనుండి స్త్రీమనులోవచ్చితిమి స్త్రీమరు దిగి ఒక అశివిరుండ కొంతదూరము నడవవలసివచ్చెను. అశివివాటగనే బ్రహ్మాండముగ దేవాలయములు రాజభవనము లతో కూడిన అంగకరువాటు కంటికి కనుపడెను. రాత్రి నిండు వెన్నెలలో మేము ప్రభువునకు ఈ నగరమును చూచితిమి. ఆ అద్భుతవృక్షమును మే మెన్నటికి మరవజాలము. కొన్ని శతాబ్దముల పూర్వము జీవకళతో వికసించుచున్న ఈ ప్రదేశము నేడు నిర్జనప్రదేశముగ నుండెను.

అంగకరువాటు దేవాలయము 820 అడుగులు పొడుగు 646 అడుగులు వెడల్పు ఉన్నది. 5 అంతస్తులు ఎత్తుయన్నది. ఒక అంతస్తుమాత్రమే 128 అడుగుల ఎత్తు ఉన్నదనిన ఆదేవాలయము ఎంత ఎత్తైనదో ఊహింపవచ్చును. ప్రతి అంగులము శిల్పకళానైపుణ్యమును నిదర్శించుచున్నది.”

ఈ శిల్పకళానైపుణ్య మట్లుండ ఈ సామ్రాజ్యమునందలి నీటిపారుదలసౌకర్యములు ఆశ్చర్యమును కలుగ జేయుచున్నవి. లక్షలకొలది ఎకరముల భూమియందు వరిపంట పండించుటకు తగునీటిసౌకర్యము లున్నవి. ఈకారణమువల్లనే ఈసామ్రాజ్యము ప్రపంచమున కంతయు బియ్యము సమైచ్యముగా యగగినంతటి స్థితియందుండెను. వెయ్యిసంవత్సరములు ఈ సామ్రాజ్యము ఇట్టి ఉచ్చస్థితియందుండెను. కాని ఊడత త్వరితముగను సంపూర్ణముగను నుండెను. ఉత్తరదేశమునుండి విరోధులు దాడిచేడలి సామ్రాజ్యమునంతయు ధ్వంసము చేసిరి.

ఇప్పుడు కూడ కంబోడియా హిందువుల యొక్క యుక్త యువ యుక్తల యొక్క యుక్త సాంప్రదాయములకు లోబడియున్నది. హిందువుల మతధర్మములు అనుసరింపబడు చున్నవి. హిందువుల పండుగలు జరుగుచున్నవి. ఈప్రదేశమునందున్నవారు అన్నివిధముల సుందరకారులై ఆర్యులను బోలెయున్నారు. సామ్రాజ్య నశించిపోయినను ఆసామ్రాజ్యపు వైభవచిహ్నము లిప్పటికిని కనుపట్టుచున్నవి. ఘోంఘెకునగరము గురించి ఒకచరిత్రకారుడు వ్రాసిన విషయములను ఈదిగువ నుదాహరించెదను.

“ఘోంఘెకు నగరము చూడగనే నాకు కలిగిన ఆశ్చర్యమును సంగ్రహమున మరవజాలను. మేకాంగునదిపల్లవతీరమున అందముగ ఫలప్రుష్కరితములగు మహావృక్షములు మధ్య అత్యద్భుతముగ శిల్పకళానైపుణ్యమును ప్రకటించుదేవాలయశిథిలములతో మహాస్మృతములగు భవనములతో కూడిన ఈనగరమును చూచి ఆశ్చర్యపడనివాడుండడు. నగరమంతయు శోభాయమానముగ నుండెను. స్త్రీలు పుష్పములవలె కోమలులై తనరారుచుండిరి. పురుషులు ఆజానుబాహులై యోధులవలె నుండిరి. పురాణములయందలిదృశ్యమువలె కనుపడెను.”

కాని ఇట్టి గొప్పసామ్రాజ్యము ననుభవించిన హేమరు జాతివారు ఊడిచిపోవుచున్నారని చెప్పుటను చింత కలుగుచున్నది. పూర్వము వారికున్న అద్వితీయముగ బుద్ధిసంపద క్రమక్రమముగ నశించిపోవుచున్నది. స్త్రీలై జీవకళలు లేక బ్రతుకుటకు కూడ ఇష్టములేనివారివలె వారిపృథుడున్నారు. పురుషులు మాత్రము చక్కని దేహధర్మముగలవారై యున్నారు. ఈహేమరులను చూచిన దేశమునందు ఇతర జాతులవారికి గిట్టదు. తమ దేశమునందే తాము ఇతరులచే పరిభవంపబడుచుండుట విషాదమును కలుగజేయుచున్నది. మహాయోధులును, నాగరికతను వ్యాపింపజేసిన ఈహిందువులు అత్యవిశ్వాసమును కొలుపొందుచున్నారు. అన్నాముల వైసిలు కంబోడియా యందు వ్యాపారముచేయుచు హేమరులను ఘోషపుచ్చుచున్నా

రు. ఇప్పటికిని వీరు ప్రాంతాసలను సంపూర్ణముగ వదలలేదు. బ్రతికి చెడినవారివలె పూర్వవైభవమును బాసినను మర్యాద ప్రతిష్ఠ గలవారైయున్నారు. పూర్వ బౌద్ధత్యము తలచుకొని తలచుకొని చింతాక్రాంతు లగుచుందురు.

వీరందరకు వ్రాయుట చదువుట తెలియును. ప్రతిబాలుడు పాఠశాలకుపోవును. ప్రతిగ్రామమునందును మతగురువులు రాముడు శివుడు మున్నగు దేవతాంశసంఘాతులను గురించి చెప్పుచుందురు.

భారతదేశమునందలి హిందువు లీ సందర్భమున ఒక ధర్మమును నిర్వహింపవలసియున్నది. ఊడతయందున్న తమ తోడిజాతివారిని ఉద్ధరించుటకు కంకణము కట్టుకొనవలెను. నీటియందు మునిగి ఊపిరి తిరుగక మరణించుటకు సిద్ధముగనున్న వాడు కూడ కులము దాటిపోవుటకు పూర్వము కొంత ఊత దొరకిన తెప్పరిల్ల గలడు. అదేవిధమున ఈసమయమున హిందువులు హేమరులకు తోడ్పడవలెను. పూర్వము ప్రయాణము చేయుటకు సౌకర్యములు లేకున్నను హిందూ మతగురువులు ప్రపంచోద్ధరణమునకై ఎన్నియో కష్టములైన నోర్చి ప్రపంచమునందంతటను పర్యటన మొనర్చుచు తమ ఆధ్యాత్మికజ్ఞానము వెదజల్లు చుండెడివారు. ఈ నావాగమును చూచి కంబోడియా యందలి హేమరులకు తోడ్పడ ఎవరైనను పూనుకొనిన నేను కృతార్థుడ నయ్యెదను. (కరెంటుభాట్)

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

1-8-25 శనివారమునుండి 7-8-25 శుక్రవారమువరకు సాయంత్రము 6-15 ప్రతిదినము 2 ఆలలు రాత్రి 9-30 శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 3 గం-15 నిల్ కూడ ప్రవర్తనము గలదు.

యూనివర్సల్ డ్రామా

ది ఫాస్ట్ వర్క్సు

ఈ డ్రామాలో రెజినాల్డు డెన్ని అనువారు అత్యద్భుతముగా యాక్టుచేయుదురు.

ది లక్ష్మీ ఇన్స్పెక్టర్ కంపెనీ

లిమిటెడ్., లాహోరు

శ్రీయుక్త లాలా. లజపతిరాయగారు, ఛేక్మన్ మొదటి సంగీతమునందు జరిగినపనియొక్క వివరములపట్టిక. వచ్చినప్రపంచము మొత్తము. రు. 87,50,000 జారీచేయబడిన పాలిసీల మొత్తము. రు. 28,00,000 1-6-25 వరకువచ్చి ప్రపంచము/అనగా 14 నెలలకు } రు. 46,000,00

హిందూదేశపు యే లైఫ్ అన్యూరన్సుకంపెనీలో కూడ ఇంత అమోఘమైన పని జరిగి యుండలేదు.

ది లక్ష్మీ గోల్డ్ పాలసీ పరిపూర్ణమైన స్క్రీము లాభము లగు, బోనసుకు పూచీచేసెను. మీరు జీవముతో మాత్రముండిన అన్నియు నిజమని మీకు తెలియును.

మీరు త్వరలో మరణించినను లేక దీర్ఘకాలమువరకు జీవముతో నున్నను మీకు లాభము గలదు.

20 సం||రములలోగా మరణించిన లక్ష్మీ కంపెనీ యాదిగున తెలుపబడినప్రకారము చెల్లించును.

1. ఇచ్చెదమని రూఢిగా చెప్పిన మొత్తము.
2. మొదటి సం||రము చెల్లించిన ప్రీమియమునకు తప్ప తక్కిన ప్రీమియమునకు 1000 కి సం||రం 1 కి రు 80 ల చొప్పున బోనసు పూచీగా చెల్లించబడును.

20 సం||రములకు పైగా జీవముతోనున్న:—1. పూచీ యివ్వబడిన నగదు రు 1000 చెల్లించబడును.

2. మరణానంతరము రు 1000 లు పాలిసీ యివ్వబడును.

వారి వారి ఇష్టప్రకారము నడుచుకొనుటకు వీలుగలదు. దీనివివరములు తెలిసికొనుటకు మీరేమియు ఖర్చు పెట్ట నవసరము లేదు. విచారణచే మీకు గల మరణభయమును జయించుటకు వీలుగలదు.

కె. సంతానం, మేనేజింగు డైరెక్టరు.

లోకల్ అడ్వైజరు: 16 సుంకురామచెట్టిపేటి, మద్రాసు.

ఆయుర్వేదాషధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుతగ్రంథము
కొద్దికోజాలవరకు వెల 3-0-0. 2046
శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి
ప్రిన్సిపాల్ అండు సీనియర్ డాక్టరు, బెజవాడ.

ప్రథమ ముత్తరాజకుల మహాసభ

అధ్యక్షుడు, ఆచార్యుల సభాసభ్యుల పర్యవేక్షణము

ప్రత్యేకసాంఘిక ప్రాతినిధ్యమును గోరుట

ప్రథమ ముత్తరాజకుల మహాసభ సభ్యుల సమావేశము నిన్నటి దినమున పచ్చయప్ప భవనమునందు గౌరవనీయులగు దివాన్ బహదూరు, ఎల్. డి. స్వామిశాస్త్రిగారు పి.వి.ఇ.ఎస్. ఓ.ఎం.ఎ. వి.ఎల్.ఎల్.వి. గారి అధ్యక్షతన జయప్రదముగ జరిగెను. ముత్తరాజకులమందిరము, ఆంధ్రదేశమునందీయ, దక్షిణజిల్లాల నుండియు చాలమంది ప్రతినిధులు సమావేశమైన కరుదెంచిరి. భగవద్గౌరవతో మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు సభ ప్రారంభమయ్యెను. ఆచార్యసభాసభ్యులని యుపన్యాసము ముగిసిన తరువాత, ముత్తరాజకులమందిరమున అధ్యక్షులతో సాగిన ప్రత్యేక సభ్యుల సమావేశము. అధ్యక్షుల పర్యవేక్షణము ముగిసిన తరువాత సీడింగ్ తీర్మానము లానర్పణయెను.

తీర్మానములు

రాజభక్తి తీర్మానము

(1) ఈ మహాసభవారు సార్వభౌమనియెడల తమ రాజభక్తిని వెల్లడించుచున్నారు.

కీర్తిశేషులగు ప్రముఖులు

(2) గద్వాల, వనపర్తి మహారాజులవారి యొక్కయు, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, సర్ పి. త్యాగరాజుచెట్టిగారు యొక్కయు, మరణముల కీసభవారులగు గాథమగి సంతోషమును, వారి కుటుంబములయెడల సానుభూతిని దెలుపుచున్నారు.

విద్యాప్రచారము

(3) తా వితరసంఘములతో సరిసమానాన్నతృప్తికొనెను. చుట్టుటగాను సంఘమునందలి ప్రతివారును తమజిల్లాలకు విద్యను గలపుటలతో శ్రద్ధవహించవలెనని ఈ సభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

మదరాసులో వసతిగృహము

(4) మదరాసునందున్న తరగతులందును, సాంకేతిక పాఠశాలలందును విద్య నభ్యసించుటకువచ్చిన ముత్తరాజకుల యవకులకొరకుగాను చెన్ననగరమునందొక వసతిగృహము నేర్పరుచుటకు సంఘమువారు అందు ముఖ్యముగా ధనికులు ప్రయత్నింపవలెనని ఈ సభవారు గోరుచున్నారు.

(1) టి. కె. పిళ్లెగారు

(2) హనుమంతరావుగారు (గుడివాడ)

(3) డా॥ నరేంద్రముగారు

అన్ని ప్రాంతములవారికి నొక్కపేరు

(5) ప్రస్తుతమువలె "ముత్తరాజు" "ముత్తరాస" "పాలయగార్లు" మొదలగు అనేకపేర్లచే పిలువబడుచుండుటచే, భారతదేశమునందన్ని ప్రాంతములవారికి నివర్తించుట ట్లొక ముత్తరాజ అని ఒకపేరు నేర్పరుచుట వసరమని ఈ సభవారు యుచున్నారు.

ఎన్. రాఘవనాయుడు

వి. కె. ముదిరాజు

మద్యపాన నిరోధము

(6) అమిత మద్యపానమువలన గలుగుచున్న చెడుగులను గమనించి వానిని తొలగించుటకు ప్రయత్నింపవలెనని సంఘమునందలి ప్రతివారిని ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

అనవసర వ్యయములు

(7) వివాహ సందర్భములందును, ఉత్తరక్రియల సందర్భమున గావించబడు అనవసర వ్యయమును తగ్గించుకొనవలెనని సంఘమునందు ప్రతివారిని ఈసభవారు హెచ్చరించుచున్నారు.

నైజామురాష్ట్రాంధ్రజనసంఘప్రశంస

(8) నైజాము రాష్ట్రమునందు ముత్తరాజకులమును అభివృద్ధికి చేయుటకు నైజామురాష్ట్రాంధ్రజన సంఘమువారి సహాయమును ప్రయత్నించుటకు ఈసభవారు సంకల్పమునందులు. ఈ మాసంఘమునెడల ఎం. హనుమంతరావుగారు గవ్వరుచున్న సానుభూతికి వారికి కృతజ్ఞతను దెలుపుచున్నారు.

సాంఘికపత్రిక

ఇదివరకు తిరుచనాపల్లినుండి ప్రకటింపబడుచున్న 'ముత్తరాజు' పత్రిక నావివేచనలనున్నవి. కీసభవారు విచారమును దెలుపుచు, ఆ పత్రికను పునరుద్ధరించుటకు వరదరాజులనాయుడు (పద్రాసు) అయోధిరం (దిండిగల్లు) అరుణాచలం, రాజన్ (బోను) గార్లు గావించుచున్న ప్రయత్నముల నభినందించుచున్నారు.

ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యము

ప్రస్తుత ప్రాథమికవిద్యను సవరించి, చదువు, వ్రాత, లెక్కలు మాత్రమేగాక, వానితోపాటు వ్యవసాయవిద్యను గూడ గ్రహించి, బాలురు వ్యవసాయమును తమతమ తల్లిదండ్రులకు తోడ్పడునట్లు చేయవలెననియు, నిర్బంధ ప్రారంభవిద్యను అందరికిని వర్తింపజేయవలెననియు, (2) విశ్వవిద్యాలయ తరగతులందును, సాంకేతిక విద్యార్థిగతులందును ఈ సంఘము విద్యార్థులకు కొంత విద్యార్థి శేతనముల ప్రత్యేకింపవలెననియు, పాఠశాలల శీతములు ఎంత హెచ్చినో విద్యార్థి శేతనముల కేటానుగూడ నంత హెచ్చింపవలెననియు, (3) మదరాసు శాసనసభ మదరాసులో కార్పొరేషనుసభకు, మునిసిపాలిటీలందును, (4) జిల్లా విద్యాసంఘములు, స్థానికసంఘములు మొదలగు వానియందును, ఈ సంఘమువారి కొకొక్క ప్రతినిధిని నియమింపవలెనని ఈ సభవారు ప్రభుత్వమువారిని గట్టిగా గోరుచున్నారు.

ఒక కేంద్రసంఘము

మద్రాసునందొక కేంద్రసంఘమును ఏర్పరపవలెననియు భారతదేశమందు వేర్వేరు ప్రాంతములందున్న ముత్తరాజకులముల కొరకుగా నాయు-ప్రాంతములం దుపసంఘముల నేర్పరపవలెననియు ఈ సభవారు దేశీయమచున్నారు.

నైజామును సంబంధముగలవా రందరికిని దెలియజేయుటకు ఈసభవారు రథ్యులను కధికారమునగుచున్నారు.

అంతర్వివాహములు

(13) తమిళదేశమునందును, ఆంధ్రదేశమునందును, దక్షిణదేశమునందును నుత్తరదేశమునందును వేర్వేరు పేర్లతో నున్న ముత్తరాజకులముల పరస్పర ము అంతర్వివాహములను ప్రోత్సహించుటచే, వేర్వేరు ప్రాంతములలో నివసించువారి యందు విశ్వభ్రామమును పెంపొందించు సాధన మని ఈ సభవారు యుచున్నారు.

అతిబాల్యవివాహముల వదలవలెను

(14) అతిబాల్యవివాహమువలన కరీరాశోగ్యము చెడునుగా బట్టియు, విద్యాభివృద్ధికి భంగకరముగాబట్టియు, అట్టి ఆచారమును ఈ సంఘమువారు వదలించరాదని నిరుత్సాహపరుచుచున్నారు.

* * * *

అధ్యక్షుల పర్యవేక్షణము

ఇంతకు ముందు జరుగబడిన ఆచార్యసభాసభ్యుల పర్యవేక్షణము జాగ్రత్తతో వింటిని. అందు, మీ సంఘమువారి కష్టములను తొలగించుటకు ఎట్టి సహాయమొనర్చుటకును నాకు వ్యక్తిగతము నెట్టికీర్తియు లేదు. రాజకీయములతో బాగుగ పరిచయముగల మీకా విషయమును నేను నేరుగ దలచనక్కరలేదు. ప్రభుత్వపరిపాలనకు బాధ్యులగు నధికారులతో నాకు గల పలుకుబడి నుపయోగించినయెడల అది గొప్ప తప్పిదమగును. అయినను, మీరు మీ కష్టముల నన్నిటిని నాకు వివరింపవలెననియుచు చాల సంతోషించితిని. వానిని గురించి బాగుగ చాలోచించి, వానిని పరిష్కరించి నాతోటి సాధారణజనాభిమతి సహాయ మొనర్చగలడో దానినెల్ల నొనర్చెదను.

మీ మహాసభవంటి సమావేశమునకు వచ్చు ప్రతివారికిని పాడమాపు ప్రశ్నను గురించి మొట్టమొదట నేను చర్చించెదను. సహజపరిస్థితులం దిట్టిప్రత్యేక సాంఘిక సమావేశము లవసరమాయను ప్రశ్న ప్రతివారికిని తోచును. సహజపరిస్థితులం దవసరముగాదనుకొనుటకు. పరిస్థితులు మారినపుడు అట్టిసమావేశములు సమర్థనీయములాయను రెండవ ప్రశ్న బయలుదేరును. మొదటి ప్రశ్నకు సమాధానము చెప్పుమని నన్నుడిగినయెడల అవసరముగాను అని గట్టిగా నుడిచెదను. రెండవప్రశ్నకు సమాధానమును గోరునెడల సమర్థనీయములే అయియుండవచ్చును అని ప్రత్యుత్తర మొసగెదను. పరిస్థితులన్నియు సహజముగ నున్నపుడు, సంఘ సమావేశములుగాని, కుల సమావేశములుగాని, కుల సమశ్శలను చర్చించుట, తప్పజేసినవారిని బహిష్కరించుట తిరిగి, శత్రువులొ నుట మొదలగు కార్యముల నిర్వహించుటకు మాత్రమే యుండవలెను. ఇక అన్ని ఇతరసందర్భములందును, సాంఘిక సమావేశములను, సాంఘికవిభేదములను పారద్రోలవలెను.

ఆదర్శములకు సంబంధించినంతవరకు నైన నుడిచితిని. ఇక, ప్రస్తుతము మనదేశమందున్న వ్యవహారపరిస్థితులనుబట్టి ఇట్టి సాంఘిక సమావేశము లవసరమాయను విషయమునగూడ చర్చింపవలెను. మన శత్రువులైనను, బాగుగ నుండవలెనని మనమెటు ప్రార్థించుచుండుమో, అదేవిధముగ కులవిభేదముల తొలగి

పోవలెనని ప్రార్థించుచుండుము. కాని ప్రార్థనముగియగనే మన శత్రువులను దూషించుటకును శపించుటకును ప్రారంభించెదము. అదేవిధముగ, కులభేదములు పోవలెనని ప్రార్థించినను ఆవలకుచేల్లినతరువాత కులభేదముల పోవలెనని యుండుము. మనము మానవమాత్రులముగాన, సహజ దౌర్బల్యముచే నట్లు జేయుచున్నాము. భారతదేశమున కులవిభేదములు గలవని ఇతరులెవరైన మనల నాడేపించినయెడల, కులవిభేదములను దొక్క భారతదేశముననే గావని ప్రత్యుత్తర మొసగెదను. గ్రీకు, రోము, యూరపు రాష్ట్రములు, ఆధునిక కాలమునగూడ ఆంగ్లదేశములందు కులభేదములు లేవా? యని తిరిగి ప్రశ్నించుము. ఆంగ్లయులు తమకులచక్షుణులు భారతదేశమునదెచ్చి దాని నీదేశమునగూడ స్థాపించెనని యూరపీయును జాతినీదర్శనముగ జూపెదము. అదే విధముగ బ్రాహ్మణులు గూడ, కొంతకాలముందట తమకులములకు గొనివచ్చిరి మనము వాదింతుము. కులభేదమును సమర్థించుటకు గాను దెలుపబడిన ఈవాదయందు కొంత చారిత్రాత్మకముగ యధార్థము లేకపోలేదు. పూర్వకాలమున, గ్రీకులు ఇతరదేశీయులను, గురించి యూధులు సమర్థితులను గురించి ఏవిధముగ బలికెడివారో, బ్రాహ్మణులుగూడ ఇతరవర్ణములవారిని గురించి అదేవిధముగ బలికెడివారు. ప్రస్తుతకాలము బ్రాహ్మణులు తమపూర్వుల భాషనే యుపయోగించుచుండుట సహజమే. గ్రీకు లితరదేశీయులను, అనాగరికపు అడవి మనుష్యులని పిలిచినపుడు, ఇతర దేశీయులు గ్రీకులకు వడ్డీతో సహా బడులు తీర్చి యుండురు. అట్లుగాక పోయినను, గ్రీకులచే తమకొసగబడిన "అనాగరికపు అడవి మనుష్యు"లను పేరునుశాచి తాముగూడ సంతోషించుకొనుచుండిరి మనకు దెలియదు. కాని బ్రాహ్మణుల సందర్భమున నట్లుగాదు. బ్రాహ్మణులు వేర్వేరు వర్ణముల వారికెట్టి నీచమును పేరొసగినను, ఇతర వర్ణముల వారాపేరునే అంగీకరించుచుండిరి గాని వేరొక పేరుపెట్టుకొను సాహసము వహింపజాలకుండిరి. ఇతర వర్ణములవారు తమంతట దామే స్వచ్ఛందముగ బ్రాహ్మణుల గౌరవించిరి. తమిళ గ్రంథముల జదివినపుడు, రాజా మొదలు, తుదిపౌరుషవరకును ప్రతివారును, బ్రాహ్మణులయెడల గవ్వరచుచుండు గౌరవము చాల ఆశ్చర్యమును పురికొల్పును. దక్షిణదేశమున జైనమతము బౌద్ధమతము అంతరించిన తరువాత మాత్రమే, బ్రాహ్మణ గౌరవరచన లానర్పణ జేయుచుండును. కాని ఇందు బ్రాహ్మణులు రచించిన గ్రంథములందు, బ్రాహ్మణులందరికంటె నధిక లను విషయ మెంత అధికముగ వ్రాయబడినది. బ్రాహ్మణేతరులచే రచింపబడిన గ్రంథములందుగూడ నంత అధికముగ వ్రాసియుండుట చాల ఆశ్చర్యమును గలిగించును. ఇదివర కెప్పుడును, చాతుర్వర్ణ్యభేదములకు గాని, బ్రాహ్మణ నాయకత్వమునకు గాని ఆలవాటుపడి యుండని దక్షిణదేశము దిట్టిది మరింత ఆశ్చర్యకరము. బ్రాహ్మణు లితరవర్ణముల వారికి కొంత గౌరవమొసగినను ఇతర వర్ణములవారు రెట్టి పద్ధతి వర్ణధర్మములకు విరుద్ధమని ఆగ్రహమును గూడచెలిబుచ్చెదరు. ఇతర కులములవారు, తాము తక్కువ కులమువారైనందులకు గర్వించుచుండురేగాని, ఎప్పుడును ఆగ్రహించి యుండలేదు. ఇతరకులములవారు, తమకంటె తక్కువకులములవారిపై నిరంకుశముగ ప్రవర్తించి రనుటకు సందియములేదు. ఒకరిపై నిరంకుశముగ ప్రవర్తించు అదే సమయమున నింకొకరియెడల పరివ్రాణ విధి యత్యంత మెలగుచుండుట చిరకాల బానిసత్వ ఫలితమై యుండవచ్చును. కాని ప్రస్తుత మన్ని వర్ణ తారతమ్యముల పడగొట్టుట కిదియే గొప్ప అటంకముగనున్నది. అందుచే, వర్ణ తారతమ్యములొక్క బ్రాహ్మణులచే నేర్పరుపబడెననుట చరిత్ర దృష్టితో జూచిన యెడల యధార్థముగాదు. వర్ణతారతమ్యముల నిలపుటకెతర వర్ణములన్నియు గూడ సరిసమానముగ తోడ్పడెను. అందుచే అన్ని వర్ణములవారును నీవర్ణ తారతమ్య స్వభావమును మరచిపోయినగాని, వర్ణ భేదములు తొలగిపోజాలవు.

గ్రీకు, రోమును, యూరపీయును దేశములందలి వర్ణభేదములకును, హిందూ వర్ణభేదములకును ఒక ముఖ్యభేదము గలదు. దానిని మరచిపోరాదు. మొదటిదేశములందలి వర్ణభేదములు రాజకీయాధికారములకొరకు ఏర్పరపబడినవి. హిందూ వర్ణవిభేదములందు రాజకీయ వాసన ఎద్దియులేదు. హిందూదేశమున నే వర్ణమువారును మరియొక వర్ణమువారి నే కాలమునందును రాజకీయదాస్యమునం దుంచుకొనలేదు. హిందూ దేశమున వర్ణ తారతమ్యములు రాజకీయాధికార తారతమ్యమునుబట్టి యేర్పడలేదు. మొదటినుండి ఇప్పటివరకును గూడ రాజకీయాధికార మంతయు క్షత్రియుల చేతులలోనే యుండెను. మతోద్దేశములతో, బ్రాహ్మణుల యాధిపత్యమును మాత్రమే క్షత్రియులుగూడ నంగీకరించిరి. < ...ద

మహిమలు కలుగజేసి తిరిగి హిందూమతము ప్రాసంగికముగా పరివర్తనము చేసినవని చెప్పవచ్చును. కాని ఆభాగ్యము రాజకీయాధికార భాగ్యముగాదు. భారతదేశమున, బ్రాహ్మణుల యెడల జూపు గౌరవభావము, పాశ్చాత్యదేశములలో స్త్రీల యెడల జూపు గౌరవమువలెటిది. మన దేశమున గోవు యెడలను, ఇతర ఆరాధనలయందు పయోగించు వస్తువులందును గన్పడుచు గౌరవమువలెటి దనిన సరిపోవును. దక్షిణ హిందూదేశమున బయలుదేరిన బ్రాహ్మణ బ్రాహ్మణేతర వివాదము, ఒక వర్ణమువారు రాజకీయాధికారమును తమచేతులలోనికి దిగుకొని ఇతర వర్ణములపై నాధిపత్యము వహింప నెత్తించినపుడు మాత్రమే ప్రారంభమయ్యెను.

ప్రజలు వర్ణభేదములతో మాటలాడు మన్నంతవరకు సాంఘికవిభేదముల కెంతవరకు సమర్థింపవచ్చును? ఈసభవంటి సాంఘికసభల ద్వారా ఆవిభేదముల కెంతవరకు ప్రాముఖ్యమొసగలేదు? అను ప్రశ్నలు రాజకీయములలోనికి గొలిపింపవచ్చునుగానె. ఆవిషయముల సర్వించుటకే నేను చాలవరకు మానము వహింపలేను. కాని ఇంతవరకు మాత్రము నేను మానము విప్పిచెప్పవచ్చును. ప్రతిసంఘమును తన స్వప్రయత్నములవలన సంపాదించుకొనగలిగినంతవరకు మాత్రము తమ సంఘవిభేదమునకుగానె తన సదుపాయముల సంపాదించుకొనుట యుత్తమును. ఇతర వర్ణములుగూడ తమకు గావలసిన వానిని సంపాదించుకొనుటకు మత్సరముల గావించుచుండుట నిది యవుననరము. ఏదక్క సంఘముగాని, స్వప్రయత్నములచే సంపాదించు కొనరాదని నిర్ణయించబాలను. "ఇకమీద మీరు మీదక్క సంఘమునకు మాత్రమే పాటుపడరాదు. బాతి కంతును మాత్రమే పాటుపడవలెను." అని ఏవర్ణమువారిని కాపించుట న్యాయముగాదు. ఈసందర్భమున నావాక్యమున కపార్థమొనర్చు కొనరాదు. దేశమునకు నేప సులభ వాత్సల్యము తమకు దొగకిన అనకాశములను తమ సంఘముయొక్క అభివృద్ధికి మాత్రమే యుపయోగించు కొనరాదు. ఆ విషయము స్పష్టమే కాని మొత్తముమీద దేశమునంతయును సంబంధించిన విషయములందు, ఆత్మధిక సంఖ్యాకులకు, ఆత్మధిక సాఖ్యము గలుగునటుల జూడవలెనను ఆదర్శమును, క్రమక్రమముగా మాత్రమే జేరుటకవలెను. ప్రజలకు ప్రత్యేకాభిమానముల వనరీ దేశియులందును ఒకటే యనుభావము గలిగినప్పుడే అది సాధ్యమగును! ప్రజలకును పూర్వపు నర్ణభేదములమాటలనే మాటలాడుచుండిరిని చాలలంపు. వారియందు రాజకీయోద్వేగ మింకను పరిపక్వము గాలేదు. ఒకవర్ణమువారు పూర్వపు తారతమ్య భావములతోనే యుండినయెడల మిగిలినవారు బాతీయభావములతో నుండుట సాధ్యముగాదు.

ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము సాధ్యముగాదు

ఇక మీరొకసారి స్వాగతప్రమునందు మీరు వివరించిన విషయములకు వత్తము. ప్రజలందరికిని సంబంధించిన ధననిధులను మీ సంఘమువారి ప్రత్యేకోపయోగముకొరకు వెచ్చింపవలెనని గోరుచో అందులకు గొప్ప ప్రత్యేక కారణములను జూపవలెను. సాధారణ నియోజక వర్ణముద్వారా, సాధారణ పక్షకుల ప్రకారము ఎన్నుకొనుటవలనగాక కాసనసభయందు ప్రత్యేక ముగ నొక ప్రాతినిధ్య మొసగవలెనని మీరు తెలిపిన కోరికను సమర్థించుటగూడ, పై విషయమునందువలెనే, చాల కష్టసాధ్యము. ప్రస్తుతము మీరు రాష్ట్రమునందు వేర్వేరు జిల్లాలలో అచ్చటచ్చట చెదిరియుండుటచే, సాధారణ నియోజకవర్ణము ద్వారా మీరు మీ ప్రతినిధి నెన్నుకొనగలుగుట సాధ్యముగాదని నే నంగీకరించెదను. ఈ రాష్ట్రమునందు మీ కులమువారు 5 లక్షల మంది గలరని మీరు చెలిపితిరి. వీరందరికిగల సీమీకొక ప్రతినిధిని కోరుచున్నారు. అయిదులక్షలకొక్కొక్క ప్రతినిధి చొప్పున నొసగినచో, కాసన సభలో 80 స్థానములను ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యస్థానములకు ప్రత్యేకింపవలెను. కాసన సభ యందేన్ని ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యస్థానములుండటం మంచిదిగానని మీరే అంగీకరించెదనని నమ్మెను. మీ కంటె నింకను పీన పీతియందున్న కులముల గలవను విషయమును మీరు జ్ఞాపకముచుకొనవలెను. మీకులపు ప్రతినిధిత్వమును మరియే ఇతర ప్రతినిధిత్వమును వోటు జేయుటకు మీకు వోటులైనగలవు. తమకులమునందు పది, ఇరువది లక్షలు ప్రజలనును ఒక్కవోటులైన లేని కులములు చాలగలవు. వారిస్థితి మాస్థితి కంటె చాల పీనముగ లేదా? అందుచే ప్రభుత్వమువారు అట్టి సంఘముల కొరకు మాత్రమే తమ నియోజకాధికారము నుపయోగించుచు ఇతరకులములవారిని, సాధారణ ఎన్నికలద్వారా ప్రాతినిధ్యమును సంపాదించుటకు వదిలివేసిరి. సంఖ్యలకు తగునాత మొదటి కాసనసభయందు ఆది ద్రావిడులు పోను కొలది మంది యితరకుల స్థులు మాత్రమే నియమింప

బడిరి. ఇకమీదగూడనా పద్ధతి నే సాగించు నెడల మీరొక ప్రాతినిధ్యమును గోరుటకు వీలుండెడిది. కాని తెలుగులు మొదలగు ప్రత్యేకమతముల కొకటిరెండు స్థానములు దప్ప ప్రస్తుత కాసనసభయందొక్క అదిద్రావిడులుమాత్రమే ప్రస్తుతము నియమింపబడిరి. ప్రస్తుత ఏర్పాటులందు మీరే క్రిక్కిరింప వచ్చునదియు నిర్ణయించుటకష్టము. మీరు నిన్ను బాతులలోనివారుగాదు. ప్రత్యేకముగ మతమునకు సంబంధించినవారునుగాదు. మీరు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యమును గోరుటకు అర్హతలేమియో మీరింకను స్పష్టపరపలేదు.

ఇట్లు చెప్పటలలో, మీకులాభివృద్ధికి మీరు పాటుపడరాదని నాయభిప్రాయముగాదు. మీకులమున విద్యావ్యాప్తి తక్కువుగనుండుటయు, మీకు కాసనసభయందు ప్రాతినిధ్యము లేకుండుటయు-మీకులము సభివృద్ధికి చెచ్చుకొనుటకు ప్రయత్నించుటకు మీకు ప్రేరేపకములుగ నుండవలెను. మీకులమునందు విద్యయు, జ్ఞానమును అంత పీనముగ లేవు. మీకిదివరకే కొన్ని సదుపాయములు గలవు. వానితో మీవిముక్తిని మీరే సంపాదించుకొనుట కెత్తింపవలెను.

వృత్తివిద్య

మీస్వాగతప్రమునందు, వృత్తివిద్యను గురించియు పారిశ్రామికవిద్యను గురించియు వ్యవసాయవిద్యను గురించియు నుడివిరి. ఈవిషయములందు పనిజేయుటకు సాంఘికభేదములట్లురావు. ఇట్టి విషయములందు, ఇట్టి మహాసభాకాలములందు మాత్రమేగాక, ఎల్ల సమయములందును మీరు శ్రద్ధదీక్షింపవలెను. ఇట్టి సమావేశముల సందర్భమున-ఆధునిక సమయములందు ఏయేవిద్య లననరమా ఆశావిష్టల గురించి మీకులస్థుల హెచ్చరింపవలెను. ఈసమయమున మీరు వ్యవసాయవిద్యావశ్యకతను గురించి హెచ్చరించుట చాల బాగుగనున్నది. భారత మంత్రీ ఇట్టి వలభారతవ్యవహారముల గురించి నయు పన్యాసమునందు గూడ నీవిషయమును గురించియే నొక్కి వక్కాణించెను. త్వరలోనే ప్రభుత్వమువారు వ్యవసాయము నభివృద్ధిపరచుటకేదో కొంతయొనర్చెదనని మీరు విశ్వసించవచ్చును. నేనిదివరకు వ్యవసాయశాఖాధికారిగ నున్నప్పుడు ఆమెరికాలో వేలకొలది వ్యవసాయపాఠశాలలుండగా వన దేశమున వ్యవసాయ పాఠశాలలు చాల స్వల్పముగ నున్నందులకు చాల విచారింపితిని. ఇతర విషయము లందుకంటె ఈవిషయమున భారతదేశము చాల ముందునకు నడువనలియున్నదని దోచెను. అందుచే మీరు, వ్యవసాయప్రచారమును గురించి అధికముగ గోరుచుండవలెనని నాయభిప్రాయము. భావినూచన జూచినయెడల త్వరలో మీరడుగనది యొసగబడునని దోచుచున్నది.

సన్మానసంఘాధ్యక్షుని ఉపన్యాసము

ముత్తరాజు మహాజనపథ సన్మానసంఘాధ్యక్షు లగు జి. నరదరాజులాయుడుగా రొసగిన స్వాగతోపన్యాసము నందలి ముఖ్యముగ భాగముల నీదిగువ ముదించుచున్నాము:—
నరదరాజులాయుడుగా రు మహాసభకు వచ్చిన ప్రతినిధులకు స్వాగతమొసగి ముత్తరాజుల ప్రాచీనచరిత్రకు సంబంధించిన ఈక్రిందివిషయములను వివరించిరి:—
ముత్తరాజులకు మదిరాజు పూర్వీకుడు. మదిరాజు అనగా ముసలిరాజగు యయాతి. శుక్రాచార్యుని కుమార్తెయగు దేవయానిని యయాతి పెండ్లాడెను. యదువు దూర్యానుడు అను ఇరువురు పుత్రులు పుట్టిరి. పిమ్మట యయాతి వైత్యరాజు తనయ యగుశర్వీష్టను మోహించెను. ఆపెను అనుడు, ధృవ్యుడు, పురుడు అను మువ్వరుపుత్రులు పుట్టిరి. ఈవిషయము శుక్రాచార్యునకు తెలియగనే ముసలివాడు కర్కర యయాతికి కాపమిచ్చెను. ఈకారణమునల్ల యయాతిచక్రవర్తికి మదిరాజు అను పేరువచ్చెను.

యయాతి శుక్రాచార్యుని క్షమింప వేడుకొనెను. తన కుమారులలో ఎవరైనను ముసలితనమును అంగీకరించిన తాను ఎప్పటివలె యవ్వనముతుడగు నుండగలడని శుక్రాచార్యుడు అను గ్రహించెను. యయాతి తన కొడుకుల నొక్కొక్కరుని అడిగెను గాని ఈముసలితనమును ఎవ్వరు అంగీకరింపరైరి. శర్వీష్ట కడపటిపుత్రుడగు పురువు ముసలితనమును గైకొన నంగీకరించెను. యయాతి పురువుకు రాజ్యమిచ్చి మిగిలిన కొడుకులకు పాడుపడిన ప్రదేశములను రాజ్యముచేయ నిచ్చెను.

దూర్యానునకు ఏడుగురుకొడుకులుపుట్టిరి. వీరందరు దేవి అంకమ్మను పూజించుచుండిరి. ఈభిక్షమున అంకమ్మదయవల్లవా

రు తేముగనుండిరి. కొంతకాలమునకు వీరు అంకమ్మపూజచేయుటవదిలి మహేశ్వరునిపూజచేయు ప్రారంభించిరి. అందుపై అంకమ్మకు కోపమువచ్చి తన ఉద్యానవనము తప్ప మిగిలిన ఉద్యానవనములన్నిటి నిధ్వంసముచేసెను. మహేశ్వరపూజకు పుష్పములుదొరకనందునదూర్యానునికొడుకులందొగతనముగ అంకమ్మతోట ప్రవేశించి పూలుకొని మొనరిడిరి. అంకమ్మకు ఈవిషయము తెలియగనే ఆదేవత వారినందరిని చంపివైచెను. ఈ ఏడుగురిలో ఒకరికి రవిదేవరాజుఅను పుత్రుడుండెను. ఈ బాలుడు పుట్టగనే అతనిని బావిలో పారవైచిరి. కాని నాగకన్యలు ఈ బాలుని పైచి పెద్దజేసిరి. బాలుడు పెద్దవాడై ఆడుకొనుచుండ అంకమ్మ ఆబాలునిచూచి ప్రేమించి తనవాహనముగు నక్కనుపంపి ఆబాలుని తనవద్దనుంచుకొనెను. వివాహముచేసెను. అతనికి కర్నమురాజు, గంగరాజు? భూపతిరాజు అను మువ్వరుగొడుకులుపుట్టిరి. వీరిందుండియే ముతరాజువంశమేర్పడెను. అది మొదలు అంకమ్మదేవికటాక్షముతో ముతరాజువంశము వృద్ధిగాంచుచు వచ్చినది.

దూర్యానుని సంతతివారు తుళువులు అనికూడ వ్యవహరింపబడుచున్నారు. ముత్తరాజులకును తుళువులకును కొంత సంబంధమున్నది. విజయనగరసామ్రాజ్యమున తుళువులు కళ్యాణపురము రాజధానిగ నుంచుకొని సామంతరాజులుగ నుండిరి. విజయనగరచక్రవర్తికి తుళువమంగడు నేనాధిపతిగ నుండెను. ఇతని సహాయముతోనే రాయలవారు దక్షిణదేశమందలి సుల్తానును ఓడగొట్టెను. అప్పటికిని సాళువడను బిరుదమివ్వబడెను. తుళువులే సాళువులు. కావున సాళువులు తుళువులు ముదిరాజులు ఒకసంతతివారని అంగీకరింపవలసి యున్నది.

చరిత్రాంశములు

ధర్మపుంగుగారి 'దక్షిణదేశమందలి జాతులు' అనుగ్రంథముండి కొన్ని భాగముల నుపయోచించుచున్నాము:—

ముత్తరాజులు సామంతరాజులుగ నుండెడివారు. వారు క్షత్రియులనియు యయాతి ఈ జాతికి మూలపురుషుడనియు చెప్పబడుచున్నది. అంకమ్మ వీరికులదేవత. ముత్తరాజులకులము మత్స్యమువలె శ్రేష్ఠమైనదను సామెతకూడ యున్నది. వీరు క్షత్రియులుగ నుండి జంగమమును ధరించుచుండెడివారు. ఒక దినము వీరు వేటాడి తిరిగవచ్చుచుండ మార్గమధ్యమున ఒకచెరువులో చేపలనుచూచి తమ జంగమములను గాలములుగ నుపయోగించి చేపలనుపట్టిరి. బ్రాహ్మణు డినిచూచి వారిని వెలిబెట్టిరి. ఈ కారణమువల్ల ముత్తరాజులు క్షత్రియజాతినుండి బహిష్కరింపబడిరిని మాడ చెప్పబడుచున్నది.

విజయనగరపు సాగ్యశాముడగు కృష్ణ దేవరాయలు రెండవ దేవరాయలు ముతరాజు రంగమునకు చేరినవారనియు వీరే చంద్రవంశమునకు చేరినవారనియు గంగరాజుల కాసనముల వల్ల తెలియుచున్నది. ముత్తరాజులు హరిశ్చంద్రుని సంతతికి చేరినవారని మరియొకకాసనమునందున్నది.

కాలనిర్ణయము

పాండవుల సంతతికి చేరిన బ్రహ్మక్షత్రుడు రాజ్యము చేయుచుండ కలియుగము ప్రారంభమయ్యెను. ఇప్పటికి కలియుగము ప్రారంభమై 5025 సంవత్సరములైనది. అనగా క్రీస్తు పూర్వము 8100 సంవత్సరముల నాటికి బ్రహ్మక్షత్రుడు రాజ్యము చేయుచుండెను. ఇతడు పాండవులను 32 వ తరమువాడని పురాణమువల్ల తెలియుచున్నది. సగటున ఒకతరముకు 20 సంవత్సరములు లెక్కజేసికొనినను 620 సంవత్సరములకు పూర్వము అనగా క్రీ. పూర్వము 8720 సంవత్సరములనాడు పాండవు లుండిరిని చెప్పవచ్చును. ఆకాలమున కింతకొడుకుగ కర్కర అతిథుని పుత్రుడుగ పెరుగుచుండెను. ఈఅతిథుడు యయాతికొడుకు దూర్యానునకు 26 వత్సరమువాడని పురాణములందున్నది. కావున దూర్యానుడు క్రీస్తుపూర్వము 4220 సంవత్సరము లప్పడు యుండినని చెప్పవచ్చును.

ముతరాజుల ప్రాచీనజాత్యము

మహాభారత యుద్ధమునందు ముతరాజులు రెండుచైత్రుల యుద్ధమునందు పాలుగైకొని మహాయోధులని కీర్తిగాంచిరి. తిరువాన్కూరు సంస్థానపు కాసనపరిశోధకు డగు టి. ఎ. గోపీనాథరావుగారు ముత్తరాజుల గొప్పకీర్తిని వివరించుచు ఒకవ్యాసమును 1910 సంవత్సరమున మద్రాసు ప్రాంతద్వైతక యందు ప్రకటించియున్నాడు. ముతరాజులు పల్లవులకు సామంతరాజులుగ నుండిరి. పండితులను సత్కరించుచుండు వీరు గొప్పఖ్యాతి వడసిరి.

పెద్దనాయకు సంతతి

1768 సంవత్సరమున ఈస్టు ఇండియాకంపెనీవారు కొనగూరు పెద్దనాయకుగారిని చెన్న పురికి పాలిగారుగ నిధు

ంచిరి. అతనికింద 100 మంది నాయకులుండిరి. చెన్నపురి నుండి దొంగసములు అల్లరులు జరుగకుండ తగు కట్టుదిట్టముల చేర్చవలసి వారి పనియైయుండెను. ఇందుకుగాని అతనికి కొన్ని గ్రామములు ఇవ్వబడెను. అతడు మరణించగానే అతని కుమారుడగు త్యాగప్పకు 1808 సంవత్సరమున ప్రభుత్వమువారు నెలకు 850 రూప్యములు చొప్పున పెన్నను ఇచ్చుటకు తీర్మానించిరి. త్యాగప్పగారు మరణించినపిమ్మట అతని తమ్ముడగు చెంగలు రాయుడుకు నూరురూప్యములు పెన్నను. అటుపిమ్మట అతనికుమారుడగు అంగారప్పకు నూరురూప్యముల పెన్నను ఇవ్వబడెను. ప్రస్తుతము వారి సంతతికి చేరిన పెద్దనాయుడికి నెలకు 15 రూప్యములు పెన్నను ప్రభుత్వమువారు ఇచ్చుచున్నారు. ఇతడు ఈసంఘపు కారవర్గియగు వి. గోవిందరాజులనాయుడిగారికి బంధువు.

విజయనగర సామ్రాజ్యకాలమున ముతరాజులు పాలి గారుగనుండి సామ్రాజ్యపు సరిహద్దులను సంరక్షించు చుండెడివారు. మాడువందల కులములకన్న ముతరాజుకులము శ్రేష్ఠముగ సామితియున్నది.

తెలుగువారు

ముతరాజులు తెలుగువారు. ఈ సందర్భమున తెలుగువారి జొన్నత్యమును వివరించుట అప్రస్తుతముగాదు. విత్తిరీయోపనిషత్తు యందును మాయామహాభారతము లందును, అశ్వమేధకాలపు గ్రంథములందును తెలుగువారి కీర్తి వర్ణింపబడినది. రాయసిముఖ శతపానుడు క్రీ. పూర్వము 200 సంవత్సరములనాడు గొప్ప ఆంధ్రసామ్రాజ్యమును పరిపాలించుచుండెను. ఈ సామ్రాజ్యము బంగాళఖాతము మొదలు అరేబియను సముద్రమువరకు వ్యాపించి యుండెను. విజయనగర సామ్రాజ్యము ఆంధ్రుల సామ్రాజ్యము. విజయనగర సామ్రాజ్యము అంతమొందినపిమ్మట చంద్రగిరియందు ఆంధ్రులు మరియొక సంస్థానము స్థాపింపయత్నించిరి.

ఆంధ్రుల ధైర్యసాహసములు

1625 సంవత్సరమునుండి ఆంధ్రులు ఈస్టు ఇండియా కంపెనీవారి సేనయందు సిపాయిలుగ నుండిరి. శివాజీతోకూడ ఆంధ్రులు 16 వ శతాబ్దమున పూనాకు వెళ్లి నివాసముల చేర్చరచుకొనిరి.

కంపెనీవారి యుద్ధములన్నిటియందును ఆంధ్ర సైనికులు యోధులవలె ప్రసరించి మెప్పునవడిరి. ప్రస్తుతము సేనయందు ఆంధ్రులసంఖ్య తగ్గిపోవుచున్నందులకు చింతిల్లుచున్నాను. ఆంధ్ర సైనికులు సిక్కు గూర్ఖామహారాట సైనికుల కెంతమాత్రము తీసిపోరు. 1857 సంవత్సరమును సిపాయిలు తిరుగుబాటు సమయమున ఆంధ్రులు ప్రభుత్వమువారిపక్షముననుండి విప్లవకారులను అణచుటయందు గొప్పకీర్తి గాంచిరి.

ముతరాజుల ప్రస్తుతస్థితి

ప్రస్తుతము ఈరాష్ట్రమున 7 లక్షలమంది ముతరాజులున్నారు. వైదరబాదునందుకూడ ఈ జాతివారు అనేకులున్నారు. అచ్చట వీరు సేనయందు గొప్ప ఉద్యోగముల నిర్వహించుచున్నారు. ఇతరజాతులకు జేరినవారు కొందరు తాము ముతరాజులమని చెప్పుకొనుచున్నారు.

ముతరాజులలో కొందరు నాయకుల పిల్లలను పేర్లను పెట్టుకొనుచుండుట విపరీతముగ నున్నది. స్వకల అభిమాన ముండుట అవసరము.

ముతరాజుల మతము

ముతరాజులకు అంకమ్మ కులదేవత. వీరిలో నామధారులు విఘ్నేశ్వరులు యున్నారు. ముతరాజులు తమ సప్రధానులగు దేవతలను అధికముగ పూజించుచుండురు. వీరిలో కొందరు లింగాయతుల తెగను చేరియున్నారు.

విద్యా విషయములు

ముతరాజులలో విద్యవచ్చినవారి సంఖ్య అతి స్వల్పముగ నున్నది. నూటిలో ఒకరికికూడ ఇంగ్లీషురారు. ప్రభుత్వోద్యోగములలో కొందరున్నారు గాని ఒక్కడైనను గొప్పఉద్యోగమునందు లేడు. దేశభక్తుడయినను మనము తోడ్పడవలయుననిన మన సంఘమువారు విద్యావంతులగు నట్లు పాటుపడుట అవసరము. నిర్బంధించి ప్రారంభవిద్యావిధానము అమలునకు వచ్చి కేవలము కాస్త్ర విద్యకాక వృత్తివిద్యకూడ బాలరకు గరువపడకుండునంతవరకు ఈలోపములు అంత మొందజాలవు.

పురుషుల స్థితియే ఇట్లుండ స్త్రీలస్థితిని గూర్చి వేరుగ వ్రాయుట అవసరము. స్త్రీలకు ప్రాథమికవిద్యతో పాటు మతసంబంధమున విద్యగరివారికి సద్విషయములందు ప్రవేశముకలుగజేయుట ఉచితము. అప్పటికి లేని ఈ సాంఘికదుస్థితి అంతమొందదు. పారిశ్రామిక, వ్యవసాయక, సాంకేతికవృత్తి

విద్యల అభివృద్ధికి పాటుపడవలసియున్నాము. శతీపనులయందు భిరుచి మనబాలరకు కలగవలెను. పనియందు గౌరవకరమును భావము ఏర్పడవలెను. అన్నిటికన్న ముఖ్యము మనము మన మాతృభాషను మరువకూడదు.

సహకారపరపతిసంఘములు

మన సంఘమునందు దరిద్రులు అధికముగనున్నారు. ధనములే ఉత్పన్నము నభ్యసించుట లేనందున చిన్నవయస్సునంత పలువురు ఉద్యోగములను వెతుకు కొనుచున్నారు.

మరికొందరు అప్పులపాలై బ్రతికినన్న రోజులు అప్పులు తీర్చలేక కృశించి పోవుచున్నారు. కావున మనసంఘము వారికి లాభముకలుగునట్లు సహకార పరపతిసంఘముల చేర్చరచుట మనము పాటుపడుట అవసరము.

బాల్యవివాహము

బాల్యవివాహము సంఘమునకు వేరుపురుగుగ నున్నది. బాలరకు 24 సంవత్సరములు బాలికకు 15 సంవత్సరములు నిండకపూర్వము వివాహము జరుపకుండునట్లు మనము తీర్మానించుకొనవలెను. 24 సంవత్సరములవరకు బ్రాహ్మచర్యము ఆచరించుట అవసరము. అప్పటికి కాని మనస్సు దేహము సంపూర్ణముగ వృద్ధిగాంచవు. కావున బాల్యవివాహములు దేశమునకు అరిష్టదాయకములు—బాల్యవివాహముతోపాటు సంపూర్ణవృద్ధికి ఆటంకకరముగ నున్న ఇతర ప్రాచీన సాంప్రదాయములకూడ అంతమొందవలెను.

పిమ్మట సన్యాససంపూర్ణుడు మద్యపాననిషేధము గురించి మాట్లాడిరి. కష్టపడివనిచేసి జీవితముగడపుట అన్ని విధములు శ్రేయస్కరమనియు సోమరితన మెన్నటికిని తగదనియు చెప్పిరి. ఐకమత్యముతో పరస్పర అన్యోన్యతతో ప్రార్థించుట అన్నిపక్షములకు లాభకరమని చెప్పిరి. రాజభక్తి దేశభక్తి సంపూర్ణవృద్ధి ఈమాటిని దృష్టియందుంచుకొని అందరు తమధర్మములను నిర్వహించుమండవలయునని ఉద్ఘోషించిరి.

టడలు

బొంబాయి, ఆగస్టు 1:—రాంపూరా'యోడ బొంబాయి జూలై 18 వ తేది తపాలాతో బయలుదేలి మార్చెల్లూరేవు జూలై 31వ తేదికి చేరును. శనివారము మధ్యాహ్నము ప్రయాణికులును, ఆదివార ముదయము తపాలు లండనునందు చేరును.

'మాల్యా'యోడ శుక్రవారము జూలై 31వ తేదికి లండను చేరును.

'ఎలిసియా'యోడ మార్చెల్లూరేవు జూలై 29 వ తేది. చేరును.

ఆంగ్ల దేశమునకు ప్రయాణికులు

'వై నా' యోడవైన ప్రయాణముయిన వారిలో న్యాయమూర్తి యల్.సి. ఆచను, లెఫ్టినెంటుకర్నలు, యల్. వి. బాండు, న్యాయమూర్తి బై కు, న్యాయమూర్తి బ్రాడ్రీ, న్యాయమూర్తి డేనియల్సు, వారిసతీమణి, న్యాయమూర్తి పి.ఆర్. దాసు, లెఫ్టినెంటుకర్నలు, ఏ. జె.పి. ఫార్మను, పి.యన్. వి. త్రె, న్యాయమూర్తి ఆర్. యల్. రాసు, ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ లాన్సెటు కాండర్సను, ఇ.సాగ్రాటు ప్లెల్లగార్లు గలరు.

'క్రకోవియా'యోడ సేడు బయలుదేలినది. ప్రయాణికులలో జె. యమ్. బెనెట్టి, పి. కె. సెను, డా॥ సాపెజ్జా డా సయ్యద్ జఫారుఖానుగార్లు కలరు. (అ. ప్రె.)

క్రాస్ తియేటరులో

1-8-25 శనివారంనుండి, 7-8-25 శుక్రవారంవరకు సాయంత్రము గం॥ 6-15. రాత్రి గం॥ 9-30.

ప్రతిదినము 2 ఆటలు

మేడన్ తియేటరు లిమిటెడ్ వారు

మెసలీనా

లేక జరాజీగారి అంత్యము అను క్రొత్తనాటకము. ఇదివరకెన్నడు సినీమాలలో చూపనిదియు బుద్ధిని భ్రమింపజేయునట్టిదియు, అనేక కుట్రలు, తంత్రములుకలిగిన నాటకమును ప్రదర్శింతురు. ఉత్సాహము కలిగించునట్టి హాస్యముగూడ ప్రదర్శింతురు.

గోరా ప్రతి 1కిధర రు 1-8-0

అమ్మకమునకు సిద్ధముగా నున్నది.

1926 సం॥ నందు గవర్న మెంటువారిచే ఇంటర్ మీడియేట్ పరీక్షకు నియమింపబడిన టెక్స్టుబుక్.

ఆంధ్ర ప్రచారిణి గ్రంథనిలయము

331 త్రుబు శెట్టి వీధి, మద్రాసు,

మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ

సమావేశ ప్రారంభము

నాగపురం, జూలై 31:—మధ్యరాష్ట్ర శాసనసభ ఆగస్టు 8-వ తేదిన సమావేశమగును. ఆనాడు మధ్యాహ్నమున గవర్నరుగారు ప్రారంభోపన్యాసమును గావించెదరు. ఆగస్టు 8 వ తేదీయందు గవర్న మెంటు కార్యములు నిర్వర్తించబడును. 5, 6, 7, తేదీలందు అసభికార సభ్యుల కార్యములు నిర్వర్తించబడును.

వేపచెట్టుయొక్క

మంచిగుణములు కలిగిన టాయిలెట్ అండు బేషధ సంబంధమైన వస్తువులు

మగ్గోసబ్బు:—కార్పాలిక్ ఇతరబేషధసంబంధమైన సబ్బులన్నిటికంటె శ్రేష్ఠమైనది. చర్మమును తినివేయదు. మిక్కిలి సున్నితముగా వాసనచేర్చబడినది. 8 ఓళ్ళుగలపెట్టె 1 కి ధర రు 0-12-0. మగ్గోస్థాయిను దంతమార్గము:—లేత పుల్లలతో దంతధానముచేయుట అందరికిని తెలిసినవిషయమే. బ్రష్టుతో మగ్గోస్థాయిను దంతమార్గమును చేర్చి దంతధానము జేసికొనుట చాలమంచిది. వేపచెట్టుయొక్క మంచిగుణము లన్నియు నిందులోగలవు. బుడి 1కి 0-6-0; చిన్న పొట్టును 1కి 0-2-0. మగ్గోసాటాయిలెట్ పిండి ముఖమునకు, చర్మమునకు, దేహమునకు తగినపిండి. డబ్బా 1 కి రు 0-10-0; ప్యాకెట్టు 1కి 0-3-0. హిందూ దేశపుపరిశ్రమము, ధనముచేతయూరుచేయబడినది.

SRI KRISHNA BROTHER, 323, Thambu Chetty Street. MADRAS & Mr. V. V. KRISHNA IYER, Palghat

మాన ఫోల్లా సి సి మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులుప్రత్యేకము) గుణమధికము! శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి పైతృకాకల కీమత్రలు దివ్యామృతము. అజీర్ణము, అరుచి, ఆవులీంతలు, అగ్నిమాంద్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల యందు బలక్షయము, పిక్కలు, పార్శ్వములు, శిరస్సు, ప్రేక్షు, అస్థులు మొదలగువనియందు గలిగిడి నొప్పలను బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును. ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును. ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి. అనుభవముగల బేషధ మగుటచేతను పరమహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును. ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా.

యునానీ శరీరారోగ్యసంజీవి

సర్వకాలములందు ఉపయోగింపదగిన రేహ్యము ఇది రక్తమునుశుద్ధిపరచును. క్రొత్తరక్తమును పుట్టించి మనోయుల్లాసము గలిగించును. దారుణమైన ఆకలిపుట్టించి కాయసిద్ధి చేయును. అజీర్ణపైతృరోగములను, సర్వమేహములను, సెగ, సవాయి దుర్గుణములు, రసపట్టు, వీర్యవృద్ధిములన కలుగు సర్వవ్యాధులను, త్వయ, క్వాస, కాస, శ్లేష్మ రోగములను, పదివిధముల మూలశంకలు నశింపజేయును. కులాసాగా కాలవిరోచనము చేయించును. స్త్రీల శ్వేతరక్త కుసుములు ప్రదరరోగములనున్న సర్వబహిష్కృతులను అద్భుతముగా కుదుర్చును. ఇది మెదడు ననుసరించియుండు సర్వవ్యాధులను నివారణజేసి జ్ఞాపకశక్తిని సేత్రరోగములను బానుజేయును. ఈరేహ్యము వనమాలికలతో తయారుచేయబడినది. ఇందులో రస విష గంధకాదులు వున్నట్లు యెవరైన నరుజాపువరిచేయెడల రు 500లు బహుమతి యివ్వబడును. అందరకు ఉపయోగపడు నటుల తక్కువధరకు యిచ్చుచున్నాము. ఈరేహ్యము సేవించిన ప్రతివారును దీని గుణములు తెలిసికొనినపిమ్మట 24 తులముల బంగారము ఖరీదు చేయగల దని దృఢముగా నమ్ముగలరు. ప్రతిబడిపిల్లలకు మిక్కిలి ఆకర్షణమైనదని నమ్మవలయును. ఇది వాడేటప్పుడు ఏ విధమైన పర్యమలేదు. 24 తులముల రేహ్యము వెల ఖర్చులు సహా రు 2-8-0.

యం. అజీజుద్దీన్, పితాపురము, గోదావరిజిల్లా.

చిరస్రణీయ లోకమాన్య

తిలజహారాజు

వివిధ ప్రాంతములందు సంస్కృతిదినసభలు

పూనాలో భవనము తెరిచబడెను

(పూనా, ఆగస్టు 1) - పూనాలోని తిలకస్మారకభవనమును జి. యస్. కపర్దీగారు తెరిచిరి. భవననిర్మాణోద్యమమును వర్ణించుచు యస్. సి. కెల్కార్గూరుగారిట్లు చెలిపిరి: "భారతదేశపు హోమరూలు సంఘమువారు యోట్నాలలో తాను ఆరవసభ జరుపునపుడు తిలకగారి పేర పూనాలో భవనము, వారి విగ్రహమును దయారుచేయుటకు లక్షరూపాయ లీయబడెను. జగన్నాథ మహారాజుగారు చెద్రెస్థలమును, చుట్టుగోడలతో సుమారు లక్షరూపాయలకు మించి ఖరీదుచేయునది దానముగనిచ్చిరి. హోమరూలు సంఘమువారిచ్చిన ధనమును లోకమాన్యనికెట్లమును విషయములపై పుస్తకములను సేకరించుటకు, లోకమాన్యని సిద్ధాంతములను పుస్తకములందును, పత్రికలద్వారాను ప్రచారమందించుటకు, జాతీయసేవకు కొందఱును దయారుచేయుటకు నుపయోగింపబడును. స్మారకచిహ్నమును దయారుచేయుటలో నున్న యాదర్శములను దెలుపుచు నీసంస్థ యఖిలభారతసంస్థ గాన భారతీయులందఱు సహాయపడదగినదనిరి. విమ్మట కపర్దీగారు మందిరమును తెరిచిరి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తాలో స్మారకసభ

కలకత్తా, ఆగస్టు 1: - లోకమాన్య బాలగంగాధరని స్మారకసభకు చాలమంది ప్రజలు వచ్చిరి. సభయందు మహాత్ముడు మొదలగువారు లోకమాన్యని బ్రశంసించిరి. మహాత్ముడిట్లు పర్యసించెను. "నేను విదేశపు భాషయందు మాట్లాడినచో తిలకగారి మనస్సున కెంతమాత్రము సంతోషదాయకము కాదు. స్వరాజ్యము తిలకగారి జన్మహక్కు. అయ్యది ఖిదరు, రాటములవల్ల వచ్చును. అది యొక్కజాతివారికి గాక యందఱును చేయదగినదై యున్నది. తిలకగారికి మూకలం చెక్కున శ్రద్ధగలదు. వారితోను మే యతనితోనుమని యెంచెడివాఁడు. కావున స్వరాజ్యముగానలసినచో తిలకగారి మార్గము నాచరింపుడు. బర్మిన్ హెడ్డు ప్రభుని యుపన్యాసమునకు సమాధానముగా నాంగ్లదేశమునుండి వచ్చుసామాను బహిష్కరించుటకు గొందఱు కోరిరి. దానికి నే నిచ్చయింతును. అట్టి తీర్మానముల చేయవలసినదే.

పిమ్మట రంగస్థాని అయ్యంగారు మాట్లాడుచు రెస్పాన్సివు సహకారముని తిలకగారు నుడివినపుడు నేఁడు దాని కామోదించువారిలో చాలమంది హేళనజేసిరి. తిలక దాసులు ద్వంద్వప్రభుత్వముతో మరణాంతమువరకు బోరిరి. ఎందఱునో రెస్పాన్సివు సహకారము నాత్యేపించినను దానిని బలపరచుటకే తిలక జీవించినంతకాలము ప్రయత్నించెను. అటులేదాసుగారు ను ఇప్పుడు రాయబారములను గూర్చి యంతగా మాట్లాడుమనము, చనిపోయిన నాయకులు వారుదేశాభ్యుదయ మూహించియే తమకార్యములను సాగించిరి గమనించుట మంచిది.

సభాధ్యక్షుల వహించిన నేనును ప్రగారు, యువకు లందఱును శిక్షణబడయవలయునని మనస్ఫూర్తిప్రబోధములని వెట్టి పుంతల బోవలదనియు చెలిపిరి. తిలక గారు రాజకీయకార్య భారము వహించినపుడు, దేశమువారిపాతకులను గ్రహింపగల సిద్ధియందు దేశములేదు. సామాన్యులందు పని చేయుటవలననే స్వరాజ్యమువచ్చునని తిలకగారిగట్టినమృతము. అన్నిసార్లు తాను జెయుటకు పోనిచో, గాంధీమహాత్ముడు, అలీసోదగులు, దాసు, వేలకొలది పంగయవకులు మొదలగు స్వార్థరాహిత్యు లుండనే పోదురు. తిలకగారు తాను ధనాధ్యుడైనను, సామాన్యప్రజలందు స్వరాజ్యమున్నదని గ్రహించెననిరి.

సభ సమాప్తము గాకపూర్వము కొంతాగారు దాసు స్మారకనిధికి చందాలను గోరగా చాల సొమ్ము వసూలాయెను.

లాహోరునందలి సభ

లాహోరు, ఆగస్టు 1: - లోకమాన్య తిలకగారియయిన నానందస్మరక దినము లాహోరులో జరుపబడెను, సాయంకాలమే బ్రాహ్మణసమయం దాం నిహోలుచందు (శాసనసభ్యుడు) గారి యధ్యక్షత్వక్రింద సభ జరిగెను. పలువురు ప్రశంసించిరి. హోంబూ మహమ్మదీయ మైత్రికొఱకు, స్వరాజ్యముకొఱకు నాయన మూపినదైర్యము నుతింపబడినవి. హిందూ మహమ్మదీయ సఖ్యత లేనిదే స్వరాజ్యమురాదనిరి. సభలో మూల్వీజఫర్

ఆలీఖాను, సర్దారు కిషన్మసింగు, లాలాగోవర్ధన దాసుగార్లు మాటలాడిరి. (ఆ. ప్రె.)

రాజమహేంద్రవరమందలి సభ

రాజమహేంద్రవరము, ఆగస్టు 1: - తిలక స్మారక దినము జరుపబడినది. చిలకమర్రి లక్ష్మీనృసింహముంగారి యధ్యక్షత్వక్రింద నొక సభ గూడి అధ్యక్షుఁడు తిలకగారిని ప్రశంసించుచు మాట్లాడిరి. చెన్ననగరవాస్తవ్యు లగు, వి. యల్. శాస్త్రిగారు, భమిడిపాటి సత్యనారాయణగారు. కే. లందు భక్తినిదెలియబఱచుచు నుపన్యసించిరి. విశేషిరి తంతి) (ఆ. ప్రె.)

లోకమాన్యని వర్ధంత్యుత్సవము

అమృతసరము, ఆగస్టు 1: - లోకమాన్య తిలకమహాశయుని వర్ధంత్యుత్సవముచిత్తరి నిచట జరుపబడెను. జలియను వాలాబాగునందు స్థానిక కాంగ్రెసు యాజమాన్యముక్రింద బహిరంగ సమావేశము జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

"హితవాద" పత్రిక

మాతనావతారము

పత్రికాదర్శములు

నాగపూరి, ఆగస్టు 1: - "హితవాదపత్రిక" నేటినుండి మాతనావతార మెత్తినది. ఇంతటినుండి వారమునకు రెండు సార్లీ పత్రిక వెలువడును. సర్వెంటు ఆఫ్ యిండియా సంఘాధ్యక్షులగు డి. కె. టులనరబిలు వి. ఎస్. శ్రీనివాస శాస్త్రిగారు యావత్రిక స్వీకరించిన మాతనావతారమును హర్షించు నొక శీర్షికవ్రాసిరి. సర్. బి. కె. బోసు, సర్. జి. హెచ్. చిట్టా విను, సర్. హెచ్. యస్. గవరు, రా. బి. డి. లక్ష్మీనారాయణ, గౌరవనీయులైన తండ్రి, ఇ. రాఘవేంద్రరావు, పీటరు టన్ను, రా. బి. యస్. కె. కెల్కార్గూరు, ప్రాతమంత్రి ఎస్. యం. చిట్టాపీఠుగార్లు స్వాగతసందేశముల నంపిరి. దేశసేవయు, సత్యాగ్రహము, న్యాయబోధ పత్రికయొక్క ఆవర్తములని "స్వవిషయము" అను శీర్షికక్రింద వెలుపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మాహియందు ఎన్ని కలు

పోటీ అభ్యర్థి శిక్షింపబడుట

మాహి, జూలై 31: - మలబారు తీరమందు మాహియను పరామవారి స్థానముగలదు. ఇటీవలని చట్ట ఎన్నికలు జరిగెను. ఎన్నికలందు పోటీ ఆపరిమితముగ నుండెను. కె. ఎ. గోపాలము, కె. వి. కృష్ణమూసను, యం. కె. అద్దురిన్ అను వారు ఎన్నికాసంతరము బండిలో తిరిగి యింటికి వచ్చుచుండగా ప్రతిపక్ష ప్రాప్తలముచే వారు దారియందు ఆపు చేయబడిరి. అందుమీద వారు కేసుజేసిరి. మేజిస్ట్రేటు ముద్దాయికి 16 ప్రాంతముల జరినామావేసి అయిదు సంవత్సరములవరకును జామీనీయుటకు శిక్షించెను. (ఆ. ప్రె.)

ఉప్పు దొంగతనముగ దెచ్చుట

ముద్దాయి అరెస్టుచేయబడెను

మాహి, జూలై 31: - బ్రిటిషు రాష్ట్రమునుండి పరాసు భాగమునకు దొంగతనముగా లైసెన్సు లేకుండ బండెడు ఉప్పునోలుకొని పోవుచున్న బండివానిని పరాసు పోలీసువారు అరెస్టు గావించిరి. తెల్లిచ్చేరిమండ్రి మెరాపెగోకు ముద్దాయి ఉప్పుబండి దోలుకు పోవుచుండెను. (ఆ. ప్రె.)

అలహాబాదు హైకోర్టు

న్యాయమూర్తులు యింగ్లాండునందు

సెలవుల గడపెదరు

అలహాబాదు, ఆగస్టు 1: - అలహాబాదు హైకోర్టు ప్రధానన్యాయమూర్తి, రిండేస్, డేనియలురాయి న్యాయమూర్తులు సెలవుల యింగ్లాండునందు గడపెదరు. వాల్స, బ్రూవాట్ న్యాయమూర్తు లిడెవరకే సెలవుమీద యింగ్లాండులో నున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఇండియా కామనువెల్తు బిల్లు

కార్మికపక్షకార్యనిర్వాహకుల ప్రోత్సాహము

లండను, జూలై 31: - కార్మికపక్షముయొక్క కార్యనిర్వాహకసంఘముయొక్క ఇండితీర్మానమును గావించెను. దీనిని వివరములలో నెవ్వెంబరు ఆఖరుకు జరుగు సాంవత్సరిక సమావేశమునందు పాఠపాదించెదరు:

"బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారి భారతపాలనా విధానము భారతీయులతో సహకారముతో నుండి స్వపరిపాలనము జేరుటకు తోడ్పడి, భారతదేశములతో సమానస్వాతంత్ర్య భాగమును గల్గియుండునటుల సహాయము జేయవలెనని యీసభవారి భిప్రాయపడుచున్నారు.

మైనారిటీ నివేదికము బలపరచుట

"1919 భారతప్రభుత్వశాసనమునందున్న లోపములను తొలగించుటకు ఆశాసనమును నిబంధనలను సవరణ జేయుట వలన లాభము లేదనియు భారత సంస్కరణ విచారణ సంఘముయొక్క మైనారిటీ నివేదికపు నిర్ణయములు అనుసరణీయము లనియు యీసభవారు చెప్పుచున్నారు."

నిర్బంధశాసనముల తొలగించుట

"ఇప్పుడున్న భారత పరిక్షితులు జూడ భారతప్రభుత్వ నిర్మాణమును దృఢముగ జేయుట యవసరముగ గాన్పించుచున్నదనియు, నూతనవాతావరణ మేర్పడుటచేత మిత్రభావముతో చర్చజరుపుటకై నిర్బంధశాసనము లన్నియు తొలగింపవలెనని యీసభ సమ్మతమును చెప్పుచున్నది."

బర్మెను హెడ్డు ప్రభుని ప్రసంగము

"భారతదేశములో ప్రజలందఱు నంగీకరించిన పద్ధతిని యేదైన నిర్మాణమును సిద్ధము జేసినయెడల ప్రభుత్వమువారు జాగ్రత్త పరిక్షిలించెదరని భారతమంత్రి గావించిన ప్రకటనను యీసభవారు సంస్తుతించుచున్నారు."

ఇండియా కామనువెల్తు బిల్లు

"ఈసభవారు నేపనుల కన్నెన్నను ప్రకటించిన ఇండియా కామనువెల్తు బిల్లును ప్రశంసించుచు, భారతదేశములో అన్ని పక్షముల నాయకులచే అంగీకరింపబడి శాశ్వత నిర్మాణమునకు మార్గమై చర్చకుభాగుండునని, తలంచుచున్నది. స్వరాజ్యపక్షము వారుగూడ యావద్దత్తులమీదనే సహకారము జేయుదురని యీసభవారు తలంచుచున్నారు.

(న్యాయఇండియా స్పెషలు రేబిలు)

కొచ్చి శాసనసభ

ఎర్నాకులము, ఆగస్టు 1: - కొచ్చి శాసనసభ నిన్న సమావేశమయ్యెను. ప్రశ్నలకు జవాబులీయబడిన బివప గ్రాంటుల నీయుటకు వోటులు దీసికొనుట బ్రారంభమయ్యెను. ఎర్నాకులం పట్టామందలి యిండ్లకు నీటిసరఫరానీయునైపులనెట్లవలచిన మీటరులను దీసివేయవలసినదని గోరుచు ప్రతిపాదించబడిన తీర్మానముపై చాలనేపు చర్చజరిగెను. అధికసంఖ్యాకులచే తీర్మాన ముమోదంపబడెను. సోమవారమునాడు తిరిగి శాసనసభ సమావేశమగును. (ఆ. ప్రె.)

ఉపాకరము

శ్రీశృంగగిరి పీఠాధిపతుల విచిత్రసిద్ధాంతము

ఆగస్టు 1 వరేది ఆంధ్రపత్రికలో జగద్గురు శ్రీశృంగగిరి పీఠాధిపతుల ప్రకటనముగా ఉపాకర్యసిద్ధాంతమును గంటిని. ఆపాదే కావణేవాపి ప్రాప్తపద్యామథాపివా | యత్రనిర్దోషకాలస్యాత్మకరాత్రిస్మిన్నుపాకృతిం | కాలత్రయేషిదోష శ్చేచ్ఛాచ్ఛాన్ద్యామారభేద్యుభా ||

అనుసామాన్యవచనము తెలియని యాస్త్రికులుండరు. కాని యీచంద్రగ్రహామే యేగలములయందగపడునో అట్లములందు వారి సిద్ధాంతముచెల్లు. చంద్రగ్రహాము దృశ్యముకాని దేశములందు వారిసిద్ధాంతముచెల్లు. అట్లు వివరింపక భాద్రపద శుక్లపూర్ణిమయందే జరపవలయుననుట శాస్త్రవిరుద్ధము. జగద్గురువులవారి యాజ్ఞను శిరసావహింపవలసియుండును. ఏదేశముల జంద్రగ్రహముకలదో ఆతావుల భాద్రపదపూర్ణిమయందు పాకర్యమని వారు వ్రాయించియుండవలయును. ఈవత్సరమున గ్రహముకనబడిన తావులనుండువారు శ్రావణపూర్ణిమయందే శాస్త్రవిహితముగా ఉపాకర్యజురపవచ్చును.

జ. శేషాదిత్యు.

భారతదేశపు నూలువడుకు వారి సంఘము

మహాత్ముని వ్యాసము

కాంగ్రెసు మహాసభ కేవల రాజకీయసంఘముగా మారి పోయినపుడు అది యొక ను జన సామాన్యమునకు ప్రతినిధి సంఘముగానే యుండునని ననన అఖిలభారతదేశీయముగ నూలువడుకువారి సంఘ మొకటి కాంగ్రెసులో నొక కాళిగా నీర్వహింపబడుచున్నది. నూలునే చంపగా చెల్లించునో, వారు చెల్లించు నూలును నూలుచేయుట నూలువడుకుట భిన్నమునైతే, భిన్న భారతము మున్నగు పనులనుగూర్చి మాత్రమే ఆత్మ యిండియా స్పృహ అసాధ్యమను అనబడు ఈ కాళి చేయుచుండును. ఇది ఏర్పడునెడల కేవలము వ్యాపారసరళినే పని చేయునదిగా నుండునని. కాన నిది కాంగ్రెసుతోపాటు ప్రతి సామనను మారిపోవునట్టిదిగానుండక స్థిరసంఘముగానే యుండవలెను. కార్యనిర్వాహకసంఘసభలో హెచ్చుమంది స్థిరముగానుండవలెను. ఈసంఘము భిన్నరూపములగునైతే సేర్పరుపవలెను. ఆవుద్యోగులు గ్రామములలో భిన్నరూపములగు రాజ్యములను బ్యాపింపజేసి గ్రామస్థుల ధనమును హరించుటకు గాక వారి ఆదాయమును హెచ్చించుటకే సాధనభూతు లగుదురు. గ్రామములలో మొదట పీరు కొద్దిగాను కాంతముగాను ప్రవేశించి జాతీయవికాసమును బాగుగా కలుగజేయునని. ఇది యొక అపూర్వముగ సహకారసంఘమే. కొ-ఆపరేటివు సొసైటీ యగును. ఇదివరకు ప్రపంచమునం దెచ్చుటనుగూడ నిట్టిసంఘములేదు. విద్యాధికులు కొంతమంది తనమాత్ర మగు త్యాగమునకు పూని తోడ్పడిన యడలను ధనవంతులును మధ్యతరగతుల వారును సహాయము జేసిన యెడలను యిది తప్పకుండ సేరవేరగుదు. ముం దెట్లు జరుగునో చూడవలసి యున్నది. (ఎంగ్లయిండియా జూలై-30-)

భారత రాజకీయములు

సరోజినీదేవిగారి యభిప్రాయములు

రాజమునం దధికమగు మాహాత్మ్యము గలదు

కరాచీ, ఆగస్టు 1:— సరోజినీదేవి కరాచీ పంజాబు మెయిలుమీద దిగిరి. ఆమెను కాంగ్రెసునాయకులు, పురప్రముఖులు స్టేషనువద్ద గలసికొనిరి. ఆమెను అసోసియేటెడ్ ప్రెస్ నిధి గలసికొని ప్రశ్నింపగా నీక్రిందివిషయములనుగూర్చి యిటుల నుడివిరి.

హిందూమహమ్మదీయ వైరుధ్యపరిష్కారమే నాయాశయము

భారత రాజకీయములందు నాకు ముఖ్యముగ చేయదగిన దొక్కటియే. అదేదన హిందూమహమ్మదీయ సఖ్యమును గల్పించుటయే హిందూదేశమునందుపర్వ చెపమ్యము లున్నంతకాలము స్వరాజ్య ముండనేరదు. రాజకీయములందలి సాంకేతిక ప్రయత్నములను తోడుపడుటకంటె జాతీయనిర్మాణమునకు తోడ్పడి భారతీయు లందఱులందు నైకమత్యము గల్పించి యేకాశయ బద్ధులను జేయుటయే నాయాశా. విద్యార్థులయందు నాకెక్కువ శ్రద్ధగలదు. సమయము చిక్కినపుడెల్ల జాతీయంత రాతీయ వ్యవహారములను వారి కెఱిగించి వారితో సంప్రదింపుచుండును.

కామనువెల్లు బిల్లు

కామనువెల్లు బిల్లునందు, నాయకములు సంపూర్ణముగా ప్రకటింపబడినది. సంతకము చేయలేదు. కొంత విమర్శనకు దాని వలన ననకాళి మున్నదిగా యని సంతకంబిడితిని. బిసెంటు గారు కోరునది సామ్రాజ్యంతర్గత స్వపరిపాలనమే. కాని నాకు భారత స్వరాజ్యమునగా దేశీయుల షేమమును సమ కూర్చునట్టి ననేకము గాన్పించుచుండును. అబిల్లు భారతీయాశయస్ఫూర్తికి గొంతమార్గము సేర్పించునను యూహ నాకు గలదు. కాని ప్రస్తుత మధికారమందున్న కన్సర్వేటివు లందు నట్టి కార్యము సమకూడదని దోచుచున్నది. భారతదేశమునకు మోక్షము, నర్మవై మమ్యములను బోగొట్టుకొనుటయందు, నాధికాభివృద్ధియందును గలదు.

గాంధీమహాత్ముడు : రాజము

గృహపరిశ్రమల కాలపట్టుకు రాజమునందు చాలమహాత్మ్యముగలదు. భారతీయులు ముఖ్యముగ వ్యవసాయదారులు వారి యాదాయమునకే రాజపు పరిశ్రమసహాయకారిగ నుండెను. నేను 1914 నుండి మహాత్ముని శిష్యురీతిగా జేయుచుంటిని. ఇసులందఱు నానిని పిచ్చవాడనుకొను దినములందు, మహాత్ముడు

పని నేగ్రహించితిని. ఆయన ఘనతత్వమున్నదను వాదము నేనంగీకరింపను. ఆయన సిద్ధాంతములు ప్రజలు కిష్టము రుచించుటలేదు. ఎప్పటికప్పుడు క్రొత్త విశేషములను, క్రొత్త యాందోళనుల నాపించువారి కతఃజేమియుఁ జెప్పజాలడు. అతని యుపదేశమెన్నడు నొక్కటే. క్రైస్తవ, మహమ్మదు, బుద్ధుఁడు మొదలగు వారినలెనే యిరఁడు నొక మహామహాత్ముడు. వారి హితోపదేశములను ప్రపంచమున బ్రకటించి వారు వెడలి పోయిరి. వారి పాతము నితరులు ప్రచారమందించిరి. అటులే మహాత్ముని విషయమును మహాత్ముని యుపదేశమున దెప్పటికప్పుడావేశము గలిగించున దేదియు లేకపోయిననాయన యుపదేశము మాత్రము చాల ఘనమైనది. ఆయుపదేశములే స్వరాజ్య దాయకములు.

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులకు

జరిగిన యన్యాయమునకు భారత ప్రభుత్వమువారి యశ్రద్ధయే

దక్షిణాఫ్రికాయం దెప్పించుచోవు భారతీయశత్రు విరుద్ధముగల యాచట్యము నియమముగా పరిగణింపబడునని యూహించును. ఏటులైనను, దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులే తమ తక్కిని జాపవలయును. కాని భారత ప్రభుత్వముదే తప్పని నాయభిప్రాయము. ఏలన నంత చెడ్డ బిల్లును ప్రవేశపెట్ట నిచ్చుట భారత ప్రభుత్వముదే దోషము. నేను సంవత్సరముక్రింద దక్షిణాఫ్రికాలోని నాయకులందఱుక గలసి యొక సభ సేర్పాటు చేయగోరితిని. ఆ సభలో పలువుఱుకు నచ్చినది. నాటినుండియు భారత ప్రభుత్వము, వలసపోయిన తన ప్రజల పట్ల విధిని నెఱవేర్చుకొను ననుకొంటిని. ఒక్కయేడు కాచి కొనియుండుట చాలును. ఇకముందు గోఖలేగారి కాలమున నెట్టియాందోళనఁ జేసిరో యటులే చేయుట యుక్తము. దక్షిణాఫ్రికాలో నున్నపుడు భారతీయవిషయము తాను చేయగలిగినంత చేయుటకు ప్రతిసయినన్దితిని. భారత ప్రభుత్వము తనవిధిని నెఱవేర్చకపోయినచో, నీవిషయమున భారత ప్రజలే తమ సహోదరులకు నైతికార్థికసహాయముజేసి, యాయన్యాయము నపనయింప బ్రయత్నింతును.

సంస్కరణములు పదిసంవత్సరములు తరువాత వచ్చినవి. ద్వంద్వప్రభుత్వమును సాగింపవలయునని కొందఱు చాలప్రయత్నించిన నది సాగలేదు. స్వరాజ్యము దళదళాల నిచ్చుటయందు నాకు నమ్మకములేదు. స్వపరిపాలనమే దానిబాధ్యతను సేర్పరును. (అ. ప్రె.)

సంపూర్ణసహాయోద్యమము

మహాత్ముని విశ్వాసమునకు చలనములేదు

కలకత్తా, ఆగస్టు 1:— మహాత్ముడు స్టేషనును పత్రికాక యుత్తరము వాయువు దానెప్పుడు సహాయకారియే యని వ్రాసెను. భారతీయవిద్యార్థులను నిన్ను సరించునటులఁ జేసుకొనుచో నేడుగూడ న సహాయోద్యమము సంపూర్ణము గ నడపఁ గోరుదును. విప్లవోద్యమాభిమానులను నేను నానెనుక నుంచుకొన గలిగినచో సంపూర్ణముగ శాంతివాతావరణము ప్రబలుచో, నేడుగూడ సమిష్టి కాసన్సల్ యనుసమును బయలుదేఱిసి, గౌరవముగ సహకారమును ప్రభుత్వమే గోరునటుల చేయుదును. కాని యీ లోపున దేశము ననేకవిధముల కొల్లగొనిపోవుచున్నాడు. కావుననే వ్యక్తి కాసన్సల్ యనుసమున కనుమార్గముల నాలోచించుచున్నాను. దానివలన దేశమునకు లాభములేకపోయినను, దౌర్జన్య రాహిత్యమే మాత్రముగ విశ్వసించువారు, తమమాతృదేశ శృంఖలావిమోచనమున కెన్ని ప్రయత్నములు చేయవలయునో యన్నియు జేసితిమని యైనను మనస్సునకుఁ గొంత యశపాంతికలుగు నుపాయము నూహించుచున్నాడు. (అ. ప్రె.)

బందిపోటు

కలకత్తా, ఆగస్టు 3:— నేటి ఉదయముందు హంజారోడ్డునందు బందిపోటు జరిగెను. రూ 1450 లు గల యొక సంచిని భుజముమీద వేసికొని రోడ్డుగుండా యిండ్లో-బర్మా పెట్రోలియం డిపో బంక్రోతు బోవుచుండ నిరువురు బెంగాలీయువకులు బైకిలెలుమీద వచ్చి సొమ్ముఇచ్చెదవా, లేక చంపమా అని రిపాల్యరును అతనిపై గురిపెట్టిరి. సొమ్ము గల సంచి నూడదీసికొని వారు పారిపోయిరి. ఇంతవరకు దొంగల అతిగతి లేదు. (అ. ప్రె.)

వర్షపాతము

సిమ్లా, ఆగస్టు 2:— ద్వీపకల్పముందు వర్ష పాత మధికమగుచున్నది. పశ్చిమ సంయుక్తపర్వతాలు, తూర్పు పంజాబులందు వాన జోరుగ గురియుచున్నది. బంగాళాసాతమునకు వాయవ్య దిశయందు డిప్రెషను గలుగుట కనుకూల పరిస్థితులు గలవు. దక్షిణబర్మా, సంయుక్తరాష్ట్రములు, తూర్పు పశ్చిమ పంజాబులు, మధ్యయిండియా, తూర్పు మధ్యరాష్ట్రములు, మళయాళము, ఉత్తర మదరాసు తీరములందు సర్వత్ర సామాన్యముగ వర్షించెను. ఉత్తరబర్మా, అస్సాము, ఉత్కళము, బీహారు, నైరుతి పంజాబు, కాశ్మీరము, తూర్పు రాజపుత్రస్థానము, ఘూర్జరము, పశ్చిమ మధ్యయిండియా, పశ్చిమ మధ్యరాష్ట్రములు, కొంకణము, మైసూరులం దచ్చుటచ్చుట వర్ష మగురి సెను. బెంగాలు, ఫోటానాగపురం, సరిహద్దురాష్ట్రము, బెలూచిస్థానము, బొంబాయి దక్కను, దక్షిణ హైదరాబాదు, ఆగ్నేయ మదరాసులందు స్వల్పముగ వర్షించెను.

రంగం 1, టూంగ, భామ, జాల్మేగరి 1½, పూరి 1, దర్శంగా, గయా 2, ఖానుపురం, ఝాన్సి 1½, మణిపురం, చార్లీ, మన్నూరి 4, మిరట 2, డిల్లీ 4, సియాలుకోట, సింల్లా, ధర్మపురం 3, మట్టి 2, పిపివరు 1, జెయపురం 1½, అబూఖరము 2, నాగౌం 3, మెర్గారా 1, మంగళూరు 4, కొచ్చి 1½, తిరువేంద్రము 1, కడలూరు 1½, మదరాసు 3, బందరులందు 2 అంగుళముల వానగరి సెను.

నూచన:— మధ్యపర్వతా సరిహద్దుల పొడుగుననుకొంకణమందును వర్ష మధికముగ గురియవచ్చును. (అ. ప్రె.)

కాసి మహారాజుగారు విందుచేయుట

సర్ విలియం మేరిసుగారి గౌరవాధిము వారణాశి, ఆగస్టు 1:— జూలై 30-వ తేదీకి గవర్నరు సర్ విలియం మేరిసుగారు యిచ్చుటకు వచ్చిరి. ఆనాటి సాయంత్రముందే వారణాశి మహారాజుగారికిని మరొకందరికిని గవర్నరు సందర్శన మిచ్చెను. రాత్రి మహారాజుగారు గవర్నరునకు విందుజేసిరి. విందున కాకొంతమంది ముఖ్యులు ఆహ్వానింపబడిరి. మరుచటిదినమున గవర్నరు హిందూ విశ్వవిద్యాలయమును సందర్శించి రెండుగంటలు అచట గడపిరి. ఆరాత్రి మహారాజుగారు తిరిగి విందుజేసిరి. నేటి ఉదయమున మహారాజుగారి రామనగరుకోటకు గవర్నరుగారు వెళ్లిరి. మధ్యాహ్నము 3-15 గంటలకు బయలుదేరి సర్ విలియం మేరిసుగారు అలహాబాదు వెడలిరి. (అ. ప్రె.)

చెన్న పురిలో ఆంధ్రభాషాప్రచారము

కవిరాజ శ్రీపాదకృష్ణమూర్తి శాస్త్రిగారి యాగమనము భాషయే ప్రజలకుఁ బ్రాణము. మానవధర్మములిన్నియు నుత్తమభాషలో గీర్వాణాంధములయం దిమిడియున్నవి. నేటికాలంబున విద్యాప్రచారము గీర్వాణాంధభాషలయందు మిక్కిలి తగిపోవుచున్నది వ్యావహారికల కేమి, విద్యార్థుల కేమి, సామాన్యగృహస్థులకేమి యుత్తమకావ్యప్రవహితనంబున కవకాళము కలుగకున్నది. ఇట్టితరుణమున పాత్రములు వేసవేలుగా బయలు వెడలుచున్నను బ్రయోజనము కలుగుటలేదు. భాషయు నానాటికి భ్రష్టమై నియమరహితమై పోవుచున్నది. కవిరాజు సాంధ్రభారతకర్తయు నగు శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు సలక్షణమయిన యాంధ్రభాషాప్రచారమునకై నేడు కడంగియున్నారు. వీరిప్పుడు చెన్న పట్టణములో కొంతప్రచారము చేయసంకల్పించి నాలుగైదురోజులలో వచ్చుచున్నారు. చెన్న పురాంధ్రసోదరులందరు అభిమానముతో వీరి యుపన్యాసములు లాల్చించి తనవిధముల తోడ్పడి భాషానేపథ్య గడంగురు రని విన్నవించుచున్నాను.

గోదంటు-నుబృహదాని.

89, గోవిందనాయని వీధి, 3-8-1925.

కూనూరు, ఆగస్టు 2:— స్థాపు సర్వేనగా రగు మేజరు డబ్లియం. ఆల్ ఫ్రీడ్రు ఐ. యమ్. యన్ గారి దేశమును విడుచుటకు సెప్టెంబరు 16 వ దినండ్ల యొకసంవత్సరము నెలవీయబడినది. (అ. ప్రె.)

కార్పొరేషను ఎన్నికలు

కాంగ్రెసుపక్ష ప్రచారము

కాంగ్రెసుజయము ప్రభుత్వ అవజయము

జస్తి సుపక్షజయము ప్రభుత్వ విజయము

ఆగస్టు 8 వ తేదీని

6. ముత్యాలపేట

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

11. సావకూరుపేట

సామి వేంకటాచలం శెట్టిగారు

13. ట్రివెల్స్ బేసిన్

ఎం. సింగారపేట శెట్టిగారు

30. మైలాపూరు

కె. భాష్యంగారు

* * * * *

ఆగస్టు 15 వ తేదీని

2. తండ్రియార్ పేట

సి. ఎం. ఆదికేశవులనాయకగారు

8. కొత్తాల్ బజారు

కె. శ్రీరాములనాయుడుగారు

20. ఎగూరు

డా॥ వ. లక్ష్మీపతిగారు

* * * * *

సెప్టెంబరు 12 వ తేదీని

10. ఏడుబావులు

గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

14. ఎస్ప్లనేడ్

డా॥ బి. ఎస్. మల్లయ్యగారు

21. కీల్ పాక్

ఇ. ఎల్. అయ్యర్ గారు

* * * * *

ఆగస్టు 8 వ తేదీ రానున్నది!

ముత్యాలపేట దేశమునకెల్ల మార్గదర్శకము గావలెను

* * * * *

ముత్యాలపేటవద్ద

గొప్ప బహిరంగ సభ

నిన్నటిసాయంకాలము ముత్యాలపేట డివిజనులో కాంగ్రెసుసభయందు జరిగిన జనసమూహమింతవరకు నే ఎన్నికసభయందును జూడబడలేదు. దాదాపు 1000 ప్రజలున్నారు. అందు ఆధికసంఖ్యాకులు వోటరులు విధియంతటను నూరుగజముల వైకాల్పుమువరకు ప్రజల క్రమించియుండిరి. సభామధ్యమందు గాంధీ, దాసు, అలీసాదరుల పటములంకరింపబడియుండెను. అధ్యక్షతీతమందు మహాత్మునిపతమునుంచిరి. చుట్టును జాతీయ పతాకము లాడుచుండెను. శ్రీయుతులు యస్. శ్రీనివాస య్యంగారు, సామి వేంకటాచలం శెట్టి, హఫీజుహమ్మద్, వావిళ్ల వెంకటేశ్వరశాస్త్రి, భక్తవల్లభనారాయణుడు, గద్దె రంగయ్యనాయుడు, యమ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్యయ్యగారు మున్నగు ప్రముఖులు సభయందుగలరు.

శ్రీ|| గద్దె రంగయ్యనాయుడుగారు

కాంగ్రెసు ఉద్యమపరిశ్రమ, స్వరాజ్యపక్ష నిర్మాణమును, చివర పరివరపాలక సభావిశేషములను జస్తి సుపక్షము

ప్రతిమొదలు నేటివరకు గావించిన కార్యకార్యముల వివరించి జస్తి సుపక్షమువై కాంగ్రెసుపక్షముయొక్క ప్రేమత్వమును నిరూపించిరి. ఆగస్టు 8 వ తేదీ మిక్కిలి సామీప్యమందున్నది. సత్య, న్యాయ, త్యాగములుగల కాంగ్రెసుపక్షమునకు వోటుజేయుటకు వోటరులెల్లరు కృతనిశ్చయముగావలెను. ముత్యాలపేట వోటరులెల్లరు తమ నిశఃపమాన దేశభిమానమును, స్వరాజ్యత్వమును, మహాత్మునిపట్ల భక్తిని, బ్రిటిషురాజ్యమునకు సరియగు ప్రత్యుత్తరమును ప్రకటింపవలసి నది నము సమీపించుచున్నది! ఆ మాగ్ధములో కుల జాత్యభిమానములుగాని ధనాపేక్షగాని కంటకములుగ నుండరాదు. ఎల్లరైకృతంతముగ కాంగ్రెసుపక్ష ఆధ్వర్యమున శ్రీ|| బుర్రాసత్యనారాయణగారికే వోటుజేయవలెనని పల్కిరి.

శ్రీనివాసయ్యంగారు

ఆంధ్రదేశమందును తమిళనాడునందును కాంగ్రెసు పక్షములు రెంటియందును హృదయపూర్వకముగ సమాధానము గలిగినది. స్వరాజ్యపక్షము అపారబలముగా గాంచియున్నది. స్వరాజ్యకక్షియందు జేరినవారికి జాతివ్యత్యాసములును కులవ్యత్యాసములునుండరాదు. స్వరాజ్యమును జస్తి సుపక్షమువారు కాంక్షించినచో వికమత్వమునకై పాలుబుడచివారే. ఏకీభావమునకు పాలుబడక వైకిమాత్రము మాకును స్వరాజ్యము గావలెనని శుష్కలాపము లాసిన లాభమేమి? అన్ని పక్షములవారిని మాపక్షమునందు జేర్చుకొనుటకు మే మాసిందుచున్నాము. వికమత్వము కొరకు కృషిసలుపుచున్నాము. జస్తి సుపక్షమువారు ఎట్టి ప్రభుత్వోద్యోగముల స్వీకరించినను మాకెట్టి యాశేషములేదు. కాని ప్రజలకు తామేమియో మేలుజేసెదమని జెప్పి ప్రజలకు ప్రతినిధులై ప్రజాసంస్థలయందుజేరి ప్రజలకోరికల త్రోసిబిచ్చి ప్రభుత్వోద్యోగము లాసింది స్వార్థపరులై ప్రభుత్వమువారిని బలపరచుటమాత్రము మాడదు. యూనియనుభోగములను ప్లేటుకాన్సిలువరకు స్వరాజ్యపక్ష సభ్యులు నిండునటుల ప్రజలు దీక్షబూనవలెను. ఇదివరలో నున్న సర్ శేంకర్ నాయర్ మున్నగువారికి నెలవొసంగవలెను. స్వరాజ్యము ప్రజలకు వాంఛనీయమునచో స్వరాజ్యముకొరకు పోరాడు కాంగ్రెసు పక్షమునే బలపరచవలెను. రా|| బి|| తణికాచలం శెట్టిగారు స్వరాజ్యమును గోరి పనిజేయదలచినచో మాపక్షమందు నాయకులుగ స్వీకరించుటకు మేము సంసిద్ధులముగ నున్నాము. ప్రభుత్వమునకు ప్రస్తుతము ప్రత్యుత్తరము జెప్పవలసియున్నది. ఒక్కొక్కరు జేరి స్వరాజ్యముకొర కేవిధముగను పాలుబడవలరు. కావున కాంగ్రెసుపక్షమున జేరుట తప్ప గత్యంతరము గనుపించదు. అందులకు ప్రజల సానుభూతియు, ప్రజాభిమానమును గావలసియున్నది. ముత్యాలపేట డివిజను పట్టా గౌరవమును, కాంగ్రెసు గౌరవమును, దేశ గౌరవమును గాపాడవలెను. ఒక్కొక్కవోటును ఆచూక్యమైనది. స్వరాజ్య పక్షము కేసలము జయించుటయేగాదు. ఓటులందత్యంతస్వత్యసము గనుపించవలయును. ఇదివరలో వామ్యురులుగ నున్నవారెల్లరు కార్యమూరులు గావలెను. ఎట్టి వాద్దానములును, కులాభిమానములును కాంగ్రెసువారికి వోటుజేయుటలో నాటంకములుగ రారాదు. స్వరాజ్యపక్ష కార్యక్రమమందు గాంధీమహాత్మునికి సంపూర్ణ విశ్వాసము గలవని నిస్సంశయముగ జెప్పగలము. కాంగ్రెసు ఆధ్వర్యమునై ప్రతిపక్షులు గావించు అసభ్యములను అపనిండులను విశ్వసించ బోకుడు. సత్యమును, న్యాయమును గమనించి కాంగ్రెసువారికే వోటుజేయుడు!

ముత్యాలపేట, ట్రివెల్స్ బేసిన్, మైలాపూరు డివిజనులందు జస్తి సుపక్షము అధికముగ గలవనియు, అందుచే ప్రభుమును ఈమాడు డివిజనులందు జస్తి సుపక్షమువారు గెలుపొందిన మిగత డివిజనులందు జయమందుట సులభమును యుద్ధేశముతో నీమాడు డివిజనులో ప్రభుముందే ఎన్నికలు జరుగునే యాటుగా వింపబడినది నున్నది. అందుచు ఖ్యముగ ముత్యాలపేట డివిజను ఫలితమునై ఇతరడివిజను లాధారపడియుండును. కాని ముత్యాలపేట వోటరులపై నాకు సంపూర్ణవిశ్వాసముగలదు. ఆవిశ్వాసము నే దింకను ఇనుమడించినది. దైవావగ్రహమువలన ఈముత్యాలపేట డివిజనులో కాంగ్రెసునకు జయము నిశ్చయము. (బ్రాహ్మ డాబ్రాహ్మణులు, అగ్రజాతులు, అంగ్లజాతులు, ధనికులు దరిదులు ఎల్లరును దేశభక్తి నే పరమోద్దేశ్యముగ గ్రహించి కాంగ్రెసును బలపరచగోరెదను. ఈడివిజనులో వోటరులెల్లరు తమకే వోటుజేయ నిశ్చితులై యున్నారనియు కాంగ్రెసు వారి కోక జస్తి సుపక్షమువారు వోట్రైనను రాదనియు దంబములు పలుకుచున్నారు. అట్టి బెడరింపులకు బెడరిపోయేదివారము

గాము. రా|| బి|| శెట్టిగారు చాల యనుభవము గడించి విశ్రాంతి పుచ్చుకొనవలసిన కాలము సమీపించినది. కాన వారికి స్వస్తి జెప్పెదు.

సుబ్రహ్మణ్యశాస్త్రి

కాంగ్రెసు, జస్తి సుపక్షముల మధ్య హాస్తిమతకాంతరము గలవనియు, కాంగ్రెసు పక్షము త్యాగశీలరులో నిండియున్నారనియు, తా మిరుకతులవారికిని సంబంధించినవారు గారనియు, విశను న్యాయమును, నీతిని, నేవను బురస్కరించుకొని కృషిసలుపు పక్షము కాంగ్రెసుపక్షమే కావున అట్టి న్యాయ పక్షమునకు తిరగ్గంతువును గూడ తోడ్పడగలనని పల్కిరి.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు

బహుజనులకు విశేషముగ రీతిని తమిళమునం దుపన్యసించుట కశక్తులైనందులకు వగచుచు, కొలది కాలముందే తాము తమిళభాషయందు మాటలాడగలమని ప్రజలను హెచ్చరించుచు ఆంగ్లమున మాట్లాడిరి. ముత్యాలపేట డివిజనులో ప్రజాసేవ జేయు నవకాశము కాంగ్రెసువారు తమకొసంగిరనియు, తానుమానము 29 వ తేదీన మదరాసు తిరిగి వచ్చినది మొదలు నేటివరకు తమ శక్తిలోపము లేక నిశ్చలబుద్ధితో, మనోదైర్యముతో కృషిసలుపు చున్నామనియు, ప్రతిగృహమునకు జని వోటరులెల్లరు ప్రబోధించి స్వరాజ్యపతాకమును, స్వరాజ్యసందేశమును ప్రతియింటను వ్యాపింపజేసితిమనిరి. విద్యార్థము నొద్ద సందేశము వేచియుండ, దానిని బెడచెవినిది తూక్షిం భావము నహించుచో లోపము మీయది. రావోపు మీసంతతి వారికిని, తరతరములవారికిని మీరు తరవాదులుగ నుండగలరు. మీ రీసమయమందు మెలకువగడిగి ప్రవర్తించునో విద్యాభ్యుభంధములు మిగుల బిష్టములు గాగలవు. నేడుగానిచో నిక స్వరాజ్యమునకు పాలుబడుటకు మంచితరుణము వేరొకటిలేదు. మీరెల్లరు రణరంగవం దుజేక యుద్ధమొనర్చ నావశ్యకము లేదు. అందులకు మేము సంసిద్ధులముగ నున్నాము. దేశసేవకు లగు ఈనైతికబృందమునకు మీసానుభూతి, యభిమానములు మాత్రమే కావలసియున్నవి. మీ జన్మస్వత్వమును స్వరాజ్యమును సంపాదించుటకు కాంగ్రెసుపక్షమును బలపరచునో విద్యాభ్యుభుత్తి చిరస్థాయియును. స్వతంత్రమును కలలోనైన గాంచజాలరు. మీలో ప్రతివారును గొప్పదేశమునందలి శిక్షణ యుతుడగు పౌరజీవనమును గడుపుట కర్హులై యున్నారు. నే నల్పశక్తి గలవాడను. నాయందు జీవమును యుత్సాహమును శక్తిని గలుగజేయవలసిన భారము మీ ఎల్లరపై నున్నది. స్వరాజ్య జాడ్యముచే స్వరాజ్య ఆకలిదప్పలచే దేశబంధు చిత్తరంజన బాటు గలించెను. నేటికి దేశమంతయు విచారసాగరమున మునింగియున్నది. కావున దేశబంధుని అత్యుత్త శాంతిగలుగ జేయవలసిన వారియడల మీభక్తివిశ్వాసములు జూపదలచిన వారి యాశయమును స్వరాజ్యసంపాదనకు ప్రయత్నించుట తప్ప వేరేమియు నుండబోదు. వోటుజేయుట కేవలము పౌర ధర్మమేగాదు. మతధర్మముగూడ నైనది. కాన సత్యమునై నాధారపడియుండు పక్షమునకే వోటుజేయుడు.

పిదప హఫీజుహమ్మదుగారు యమ్. యస్. సుబ్రహ్మణ్య అయ్యరుగారు గంధీగోపన్యాస మొనంగిన అనంతరము అధ్యక్షులు క్లుప్తముగ మాటలాడిరి. అంతటితో సభ జయప్రదముగ ముగింపబడెను.

బీజే బింద్:—నీరై పోయిన వీర్యమును గట్టిపరచుటకు లోకప్రసిద్ధి జెందినది. స్వస్థమందుగాని మాత్రముతో గాని వీర్యము స్థితిమూగుచున్న దాచల తత్వము నిరసివేయును. ముసలితనమును, నవుంసకత్వమును తొలగించి యౌవనమొసంగును. ఎంతబలహీనుని కయినను రెండుగంటలలో నరములకు బలమునిచ్చి సంసారసుఖము అనుభవించునట్లు జేసి సంతానవంతులగజేయును. ఉత్తరములు రహస్యముగా నుంచబడును. 20 మాత్రలు సీ|| 1-కి 2-0-0. వి. పి. చారి వేరు.

ఆర్య వైద్యశ్రమం, 13, బైరాగిమఠంపేడి, మద్రాసు.

సక్సన్ దంతచూరము:—పల్లి న్యాయుల సహాగొట్టులకు ఇదియే మంచి డౌవధము. 1 డజను రు|| 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, నెం. 1, అలంగా తల్లిపేడి, తిరువల్లిక్కేటి, మదరాసు

ప్రకటన

రేపటిదినము శ్రావణపౌర్ణమియు, చంద్ర గ్రహణము నగుటచే, ఆంధ్ర దినపత్రిక వెలువడదు. సంపాదకుడు.

మహాత్మునిదృక్పథము

గాంధీమహాత్ముని దృక్పథమును గ్రహించుటకు, పలువురకు కష్టముగ నుండుట సహజము. మహాత్ముడు కఠిననియమములను విధించుట ఎంత కంటకముగ నుండెనో, వానిని తొలగించుటయు అంతవంతగ నున్నది. పలువిధసందియములు ప్రబలియున్నవి. అట్టి సందేహబాధితులకు మహాత్ముడు “యంగుఇండియా” పత్రికలో తగు సమాధాన మిచ్చుచున్నాడు. మహాత్ముని యుద్దేశ్యము లెంతమాత్రము మారలేదని, వారు మరల వ్యక్తికరించిన విషయమును గుర్తించుట ముఖ్యము. స్టేట్సుమెన్ పత్రికకు వ్రాసిన లేఖలో, తానుఇప్పటికిని పూర్ణమగు అసహాయవాదినే యని, మహాత్ముడు దెలిపెను. విద్యాధికులు నిర్మాణకార్యక్రమముపై దృష్టిని నిగుడించి పనిచేయుచో, స్వరాజ్యము చేరునకు వచ్చునను విశ్వాసము మహాత్మునకు దొలగలేదు. కాని విద్యాధికులు మొత్తముమీద మహాత్మునిప్రతిక్రియల నాచరణలోనికి దీసికొని రారయిరి. అట్టిస్థితిలో విద్యాధికుల కక్కరలేని విధానమును వారిపై నుంచి, బలవంతపెట్టుటకు మహాత్మున కేమాత్ర మిష్టము లేదు. అందుచే విద్యాధికులను ప్రోద్బలపరుచుటకు మహాత్మున కిష్ట మున్నను, కాంగ్రెసుద్వారా వారిని ప్రేరేపించుటకు, మహాత్ము డీమారు పూనుకొనలేదు. తన జీవితనిదర్శనముమూలమునను నిరాడంబరమగు ప్రబోధమువలనను, మహాత్ముడు విద్యాధికులను దారికి దీసికొని రాదలచెను.

అందుచే విద్యాధికు లెంతవరకు అనుజ్ఞ నొసగెదరో, నిర్మాణకార్యక్రమమును నిర్వహించుట కంతవరకే తాను కాంగ్రెసు సహాయముచే కొందునని మహాత్ముడు పలుకుచున్నాడు. కేవలరాజకీయ కార్యక్రమమును విద్యాధికులకు వదలిపెట్టి, తన శక్తినంతను రాటమునకును కద్దరుకును భారబోయుటకు మహాత్ముడు నిశ్చయించెను. రాటపు ఉపయోగమును గురించిగాని, కద్దరు ప్రాశస్త్యము గూర్చిగాని, అసవసర వివాదములకు దిగుటకు మహాత్ముని కిష్టము లేదు. వివాదములకు కాలమిదివరకే గడచిపోయెను గాన, కార్యదీక్షయందు నిమగ్నులై క్రియారూపమున వానిని రుజువుజేయుటకే మహాత్ముడు సంకల్పించెను. తమ కార్యక్రమమున కందరును తోడ్పడవలయునని మహాత్ముడు

గోరుచున్నాడు. ప్రత్యేకముగ పనిజేయుచు కాంగ్రెసు పలుకుబడిని తగ్గించుటకు మాత్రము మహాత్ముడు పూనుకొనలేదు. కాంగ్రెసుకు వెలుపల నేర్పడడి ప్రత్యేకసంఘ ములద్వారా పనిచేయుట వలన, ఎట్టియిబ్బందులు గలిగెనో స్వరాజ్యపక్ష పరిణామము దెలుపకయే తెలుపుచున్నది. రాబోవు నూలువడుకుసంఘ ముందుచే కాంగ్రెసునందే యొక భాగముగ నుండి పనిచేయును గాని, కాంగ్రెసు రాజకీయదృష్టి ఎటు మారినను, కద్దరుశాఖ శాశ్వతముగ నిలిచి యుండును.

ఇందువలన ఉభయపక్షములును ఎట్టిసంఘర్షణ లేక కాంగ్రెసులోబనిచేయవచ్చును. నూలుచందాను నిర్బంధముగ చెల్లించు పరతుల దీసివైచుటచే, అన్ని పక్షములవారును కాంగ్రెసులో ప్రవేశించుట కెట్టి యభ్యంతరముండజాలదు. నూలుచందాను విధిగ జెల్లింప నవసరములేకబోయినను, దానిని విచ్చిక్షముగ చెల్లించుట కవకాశ ముండవలయు ననియు, దానిని ప్రత్యామ్నాయపు చందాగ నుంచవచ్చుననియు, అభిప్రాయము గలదు. ఆంధ్రతమిళరాష్ట్ర కాంగ్రెసుసంఘములవారిట్టి ఏర్పాటు నామోదించిరి. అఖిల భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి సూచనను అంగీకరించెదరో లేదో చూడవలయును. కద్దరుభారణముమాత్రము కార్యనిర్వాహకసంఘమువారిచే విధిగ నంగీకరింపబడెను. కాని యీ పరతు సయితము, వ్యక్తిస్వాతంత్ర్యమునకు భంగమని వాదించెడివారు గలరు. ఆకారణముచేతనే, అఖిలభారత కాంగ్రెసుసంఘమువారి ఏర్పాటును గూడ నిరాకరించిన నిరాకరింపవచ్చునని మహాత్ము డాహించుచున్నాడు. అందుకుగూడ మహాత్ముడు అడ్డుపడెడు. ఇందునుబట్టిచూడ, మహాత్ముడు తన మార్గము తీరస్కరింపబడుటకు సంపూర్ణముగ సంసిద్ధుడైయున్నాడనుటకు సందియము లేదు.

ఈసమయమున విద్యాధికులు దూర మాలోచింపవలసిన యవసరము గలదు. భారతీయులు స్వరాజ్యసంపాదనకు తమ పై తా మాధారపడి యుండవలసిన యవసరము గనుపించుటలేదా? కనుపించుచో, ప్రజాసామాన్యమున కార్థికదౌర్బల్యము దొలగించి, వారిని స్వయంపోషకులుగ జేయవలసిన బాధ్యత విద్యాధికులపై గలదు. ప్రజలకును విద్యాధికులకును మధ్య గల బంధమును బలపరచుటకు కద్దరుకన్నను ఉత్కృష్టమార్గము గనుపించదు. ఈకారణముచేతనే, కద్దరు నాధారపరచి కొనెడిగ్రామపునర్నిర్మాణమును నిర్వహింపవలయునని, దేశబంధుదాసుగా రాశించిరి. అందుచే మహాత్ముని కార్యక్రమమును నిరాకరించుటవలన, కాంగ్రెసుకు ప్రబలనష్టము వాటిల్లుట నిశ్చయము. గాంధీమహాత్ము డీబాధ్యతను విద్యాధికులపై నుంచెను. శ్రీమతి సరోజినీదేవిగారు, అస్సామీయేతిడు ప్రెస్సు ప్రతినిధితో ముచ్చటించుచు “మహాత్ముని సందేశము, ఉద్రేకపూరితమగు క్రొత్తవింతల గోరుచున్నవారికి, చప్పగ గనుపించుచున్నది. మహాత్ముడిచ్చెడిసందేశ మొక్కటే గలదు. దానిని అతడొసంగెను. దానినే పడేపడే తెలుపగలడు. క్రీస్తు, మహమ్మదు, బుద్ధుడు, ప్రపంచమున కొక్కొక్క సందేశము నొసంగిరి. వారు గతించినప్పటికీ, ఆ సందేశము జనసామాన్యమున వ్యాపించి వారి యభివృద్ధికి కారణ మయ్యెను. గాంధీ సందేశము గూడ అట్టిదే. ఉద్రేకము గావలసినవారికి, గాంధీ

పనికీరాడు. అతడు దాని నొసగజాలడు. కాని, మహాత్ముని సందేశము హైందవ జాతీయ జీవితపు హృదయాంతరాళమున ప్రవేశించును. అది ఆచరణ యోగ్యమగు సందేశము. మహాత్ముడు విధించిన త్రివిధకార్య క్రమమువలననే, స్వరాజ్యమునకు సుస్థిరమగు పునాదిని వేయవీలుగల”దని నుడివిన వాక్యములలో సత్య మొలకేని గలదు.

మహాత్ముడు చీనాకు పంపిన సందేశమునందు తెలిపిన ముఖ్యవిషయ మేమి? అహింస నవలంబింపుడనియే. పాశ్చాత్యజాతులు బలప్రయోగము మూలమున, చీనాను చీకాకుఝరచుచో, చీనావీరి నెదరింపజాలదు. కాని చీనాలో ప్రారంభమయిన విదేశవస్తుబహిష్కారమును పట్టుదలతో కొనసాగించుచో, పాశ్చాత్యజాతులు ప్రస్తుతపద్ధతులను విడనాడెదరని, మహాత్ముడు హిత మొనగుచున్నాడు. దౌర్జన్యహిత మగు అసహాయము వలననే కార్యఫలసిద్ధి గలుగునను విశ్వాసము మహాత్మున కింకను బలము గ నున్న దనుటకు సందియము లేదు. దేశమునందు అహింసావాతావరణము నిలుచునను నమ్మకముండుచో, సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును నడుపుటకు తాను సంసిద్ధముగ నున్నానని మహాత్ముడు దెలుపుచున్నాడు. ఈ విధముగ గౌరవప్రదమగు సహకారమున కతడు మార్గమును సంసిద్ధపరుప నెంచెను. ప్రస్తుతదేశదుస్థితి మహాత్ముని కధికపరితాపము గలిగించుచున్నది. వివిధజాతులును తమలో తాము కలహించి, దేశాభివృద్ధి కడ్డుగలిగించుచున్నవి. వివిధజాతుల నాయకులు తమ బాధ్యతను తిన్నగ గ్రహింపకున్నారు. అందుచే సమష్టి శాసనోల్లంఘనమునకు అనుకూలవాతావరణము లేకున్నను శాంతమగు వ్యప్తినిరోధకార్యక్రమమును సూచించుటకు, మహాత్మునికి తలంపుగద్దు. ప్రస్తుతపరిస్థితులలో మహాత్ముని యుద్దేశ్యము లెంతవరకు సఫలమగునో తెలియదుగాని, అతడవలంబించిన మార్గములం దెట్టి యసంగతమును లేదని తెల్లమగును. మహాత్ముడు నేడు ఆత్మార్పణయం దద్భుత శక్తిని గనుపరచుచున్నాడు. సమాధాన నైపుణ్యమును అన్యపక్షములవారియెడ నిజమగు ప్రేమను, నిరుపమానముగ జూపుచున్నాడు. అప్పుడును ఇప్పుడునుగూడ ఎల్లనాయకులకు మహాత్ముడే మార్గదర్శకు డగుచున్నాడు.

గాంధీమహాత్మునకు విజయము గలుగుగాక!

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయులు

దక్షిణాఫ్రికా భారతీయుల దుర్దశకు, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ముఖ్యకారకులని, సరోజినీదేవి గారు నిందమోపుచున్నారు. రౌండుటేబిలు సమావేశసూచన యంతవర కమలులోనికి రాదయ్యెను. ఈలోపుగ అవమానకర్తలుగు చట్టములు నిర్మితమగుచున్నవి. రౌండుటేబిలు సమావేశముల కవకాశము దొలగిపోయినది. దూరాలోచన గల పోలకుగారు సయితము, క్రొత్తగూడెముల చట్టముగూర్చి రాజీపడుటకు ఏలులేదని ఖండితముగ దెలిపెను. భారతీయులు స్వతంత్రముగ జీవించుటకు గల యవకాశములు పూర్తిగ దొలగిపోవుచున్నవి. ఆంధ్రాసుగూరుగూడ ఇట్టి యభిప్రాయమునే సూచించిరి. వెనుకటి అసియాచట్టములను

అమోదించిన డాక్టరు మలన్ గారు సయితము నూతనచట్టమును తీవ్రముగ నిరసించిరి. నేటాలు అడ్వర్సుటైజరుపత్రిక, చట్టమును నిరసించుచున్నది. ఇట్టిచట్టము శాసన మెన్నటికిని గాదని, నరోజునీ దేవి ఖండితముగ బలుకుచున్నది. కాని, యిటుల నిశ్చయముగ బలుకుటకు ఏలుగలదా? బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనరు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు అసమ్యక్తి తెలిపినను ప్రయోజనముండదు. భారతీయులపక్షమును వహించి, ఇండియా ప్రభుత్వమువారు దీక్షతో కృషిసలుపుచో మాత్రము లాభముండకబోదు. దక్షిణాఫ్రికావారి సాకార్యముల నీ దేశమున తొలగించునెడల, వారు కొంతవరకు భీతి జెందెదరు. ఇంతటివనిని, ప్రభుత్వమువారు మీద బెట్టుకొనుటకు సమ్మతించనిచో, భారతీయులకు వారే దిక్కు. హిందూదేశము స్వరాజ్యమును సంపాదించిన పిమ్మట గాని, దక్షిణాఫ్రికాభారతీయుల కష్టములు దొలగవు. హిందూదేశప్రజల అవసరకర్తవ్యమేమియో దెలుప నక్కరలేదు.

బర్మె-హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగము: నేషనుపత్రిక బర్మె-హెడ్డు ప్రభువు ప్రసంగముగూర్చి నేషనుపత్రిక తెలిపినసంగతులను గమనింపవచ్చును. వీనియన్నిటితోనీకీ భవించుటపొసగకున్నను, నేషనుపత్రిక తెలిపినసత్య మొకటిగలదు. ప్రతిష్టంభనమును వదలుకొని, సంస్కరణవిధానమును తయారుజేయవలయునని, ఇండియామంత్రిగారు స్వరాజ్యపక్షమువారికి హితమొసగిరి. కాని ఇట్టికోర్కెను స్వరాజ్యపక్షమువారికి దెలుపుట పాడి గాదనియు, గవర్నరుగారే అనుకూలమార్గమును మున్ముందుగ నవలంబింపవలయు ననియు, నేషనుపత్రిక గోరుచున్నది. నేషనుపత్రిక తెలిపినటుల బర్మె-హెడ్డు ప్రభువుగారికి హిందూదేశముపట్ల నేపథ్యతినవలంబింపవలయునో తెలియదు. ఆవిషయమై వారు యోచింపక, బాధ్యత నంతను భారతీయ నాయకులపై నుంచిరి. అన్నిపక్షముల నాయకులలో స్వరాజ్య విధానముగూర్చి ఏకీభావము గుదురునప్పటికి చాలకాలము పట్టును. ఈలోపుగ ఇండియామంత్రిగారే చర్యనర్హుడనికొననక్కరలేదు. భారతీయనాయకులందరును గలసి యొకవిధానమును తయారుజేసినను, దాని నంగీకరించెదమను వాగ్దానమును, ఇండియామంత్రిగారు కావించకపోయిరి. వీరి ప్రసంగము ఏ సంగతిని స్పష్టపరుప లేదని, నేషనుపత్రిక ఖండితముగ దెలుపుచున్నది. బర్మె-హెడ్డు ప్రభువుగారు దేశబంధుదాసుగారు జూపిన సుహృద్భావమున కనుగుణముగ మెలగియుండవలసినది. ఇప్పటి కయికను, ఇంగ్లండ్ మున్ముందు కదలిక జూపవలయునని, మహాత్ముడు కోరియున్నాడు. హిందూదేశ మవలంబించిన చర్యయం దింతవరకు విపరీతమేమియు లేదు. నేషనుపత్రికయు నిటులనే సలహా నిచ్చుచున్నది. ఇప్పటి కయినను, బొంబాయిలో దిగినవెంటనే, రాజప్రతినిధిగారు అనుకూలమగుక్రతున గావించవలయు ననియు, లిట్టను ప్రభువుగారు బెంగళులో ప్రవేశించినపిమ్మట గతమును మరచి సుహృద్భావమును జూపవలయుననియు, నేషనుపత్రిక గోరుచున్నది. ఈ కోర్కెను పాలకులు నెరవేర్చెదరా?

ఇంగ్లండు: బొగ్గుపనివారలు
బొగ్గు లేనియెడల, ఇంగ్లండు ఒక్కదినమయినను గడపుకొన జాలదు. అందుచేత బొగ్గుపనివారలు పని చాలించుకొందు రని తెలిసినపుడు, ప్రధానమంత్రి యగు బాల్ఫూర్లెయిగారు స్వయముగ జోక్యము దీసికొని, సమ్మెకట్టు జరుగకుండ నివారించిరి. ఇంతియగాక, బ్రిటీషు పరిస్థితులకును, హిందూదేశపు పరిస్థితులకును భేదము గమనింపవచ్చును. బొంబాయిమిల్లు సితి మిగుల సందిగ్ధముగ నున్నను ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగజేసికొనుట లేదు. ఎక్సైజు ద్యూటీని తొలగింపబూనుకొనలేదు. ఇంగ్లండులో నటులగాక, వేతనములను తగ్గించెడి నోటీసులను తీసివైచుకొనునటుల, బొగ్గుగనుల యజమానులను బాల్ఫూర్లెయిగారు ప్రేరేపింపగలిగిరి. పక్షముదినముల వరకు, ఇట్టిసితి నిలిచియుండును. రాబోవు సంవత్సరము ఏప్రిలు నెలాఖరువరకు కూలీల వేతనముల మూలమున గలిగెడి నష్టమును ప్రభుత్వమువారు భరింప నిశ్చయించిరి. ఈ లోపుగ, విచారణసంఘమువా రీవిషయమై సాకార్యముగ విచారించి తమ యభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారికి దెలిపెదరు. ఇంగ్లండును భయపెట్టిన విషమస్థితి యీ తీరున దొలగిపోయినది. ఇట్టి సామ్యమార్గములను హిందూదేశమున నవలంబింప గూడదా?

నిర్బంధపరీక్షను
కెనియాలో తెల్లవారు తదితరులక్షేమము నెటుల కాపాడుచున్నారో గ్రహింపవచ్చును. వారి డంబములకును చేతలకును ఏమాత్రము సాదృశ్యము లేదని గనుపించును. శ్వేతేతరులను ఏషానికి పిలిచినను, వారు వచ్చి నిర్బంధముగ పనిజేయవలయునట. అందు కంగీకరింపనివారిపై జరిమానా విధింపవచ్చును; వారిని శిక్షింపవచ్చును. ఇట్టికేసులో నొకదానిలో, నుప్రీంకోర్టువారు తీర్పునిచ్చిరి. నిర్బంధముగ పనిజేయించకముందు, సెక్రెటరీ ఆఫ్ టేటు వారి యంగీకారమును పొందవలయునను నేర్పాటు గలదు. ఈ కేసులో అట్టి యంగీకారమును సయితము పొందలేదను కారణముచే, శిక్ష రద్దచేయబడెను. ఇట్టిచట్ట మొకటి అమలులో నుండుట ఎంత యవమానకరమో యూహింపవచ్చును. కాని, కెనియా పరిపాలనావిధానమున కిది యనుగుణముగ నున్నందున ఆశ్చర్యపడనవసరము లేదు.

రూరును ఖాళీజేయుట
రూరుభాగమును ఫ్రెంచి సైనికులు సంపూర్ణముగ ఖాళీ జేసినటుల, ప్రకటించబడినది. ఇది బుద్ధిపూర్వకమో లేక, మొరాకో పరిస్థితులవలన ప్రేరేపింపబడెనో చెప్ప వీలు లేదు. రూరు ఆక్రమణము, ప్రపంచదృష్టి నాకర్షించెను. యుద్ధానంతరము ఏవియో కారణముల చేలిపి, రూరుభాగమును విడనాడుటకు ఫ్రెంచివారి రంగీకరింపరయిరి. ఈ భాగము రైనునదీ ప్రాంతముననుండి, ఖనిజ సమృద్ధికేమి, ఇతరపరిశ్రమల కేమి మిగుల ప్రసిద్ధి జెందియుండెను. ఇక్కడ నిర్బంధపెట్టుచో, జర్మనీ డబ్బు నిచ్చివేయునని, ఫ్రెంచివారు భావించిరి. కాని జర్మనులు తమ నిస్సహాయతను గ్రహించి, సాత్విక నిరోధము నవలంబించిరి. పలువురు జర్మనుప్రముఖులు కారాగృహములకుజనిరి. కొంతకాలమునకు సాత్వికనిరోధ మంతరించినను, ఫ్రెంచివారి సంకల్పమిడదయ్యెను. నేడు రూరు సంపూర్ణముగ విడిచిపెట్టబడినది. జర్మనీయందు విదేశీయుల ఆక్రమణ యంతరించినది. ఆసియాలో నిట్టిసితి సాధ్యమైనను, యూరపులో నది చిరకాలము కొనసాగనేరదు. ఫ్రాన్సు జర్మనీల కికమీద సఖ్యము త్వరలో గుదురునని ఎంచవచ్చును.

ఖులు కారాగృహములకుజనిరి. కొంతకాలమునకు సాత్వికనిరోధ మంతరించినను, ఫ్రెంచివారి సంకల్పమిడదయ్యెను. నేడు రూరు సంపూర్ణముగ విడిచిపెట్టబడినది. జర్మనీయందు విదేశీయుల ఆక్రమణ యంతరించినది. ఆసియాలో నిట్టిసితి సాధ్యమైనను, యూరపులో నది చిరకాలము కొనసాగనేరదు. ఫ్రాన్సు జర్మనీల కికమీద సఖ్యము త్వరలో గుదురునని ఎంచవచ్చును.

తమిళ నాడు జాతీయోపసంఘము

2000 గజముల నూలుగాని, 8 అణాలుగాని కాంగ్రెసు చందాగా నుంచగోరుట

40 వ జాతీయ మహాసభాధ్యక్షతకు పేర్లు సూచించుట

తిరుచనాపల్లి, జూలై 31:—తమిళ నాడు జాతీయోపసంఘమువారు నేటి సాయంత్రము చా. పి. వరదరాజుల నాయుడుగారి యధ్యక్షత క్రిందగూడి కొన్ని ముఖ్యతీర్మానముల జేసెను. దేశబంధు దాసు, వి. వి. యస్. ఆయ్యరు, సుబ్రహ్మణ్యశివ, యస్. కృష్ణస్వామిశర్మ, డి. ఏ. సుందరంగార్ల మరణమునకు విచారించుచు నొకతీర్మానము, అఖిలభారత దేశబంధు స్మారకనిధికి మహాత్ముని ప్రభావమును ప్రజలందఱును గమనింపవలయునని మజ్బూత తీర్మానమును ప్రతిపాదించబడినది.

కొంతవరకు సాగిన పిమ్మట జాతీయమహాసభా సభ్యత్వమునకు పాలుకు 2000 గజముల సొంతముగా వడికిన నూలుగాని 8 అణాలుగాని యుంచగోరిరి. రాబోవు కాన్పురు జాతీయ మహాసభ కధ్యక్షులుగా సోజినీదేవి, శ్రీనివాసఆయ్యంగారు, చా. అన్నారీగార్లను సూచించిరి.

తమిళనాడు కాంగ్రెసు భవనములను రెండు నిర్మించుటకును, మదరాసునం దొకటి, తిరుచనాపల్లియం దొకటియు నుండునటుల నిశ్చయించిరి. (ఆ. ప్రె.)

స్వరాజ్య పక్షాభివృద్ధి

రంగూనులోను, మలబారునందు

శాఖలు బయలు దేయుట
రంగూను, ఆగస్టు 2:—డి. టోక్ (కేంద్రశాసనసభ్యుడు) గారి యధ్యక్షత క్రింద బర్మాలో స్వరాజ్యపక్ష మేర్పాటు యవసరమును గూర్చి చర్చించిరి. వెంటనే సభ సేర్పాటుటకు తీర్మానింపబడెను. సభ యన్నివిధముల భారతదేశమందలి సభవలెనే యుండును. 27 గురు సభ్యులుగల రాష్ట్రీయ సంఘ మేర్పడెను.

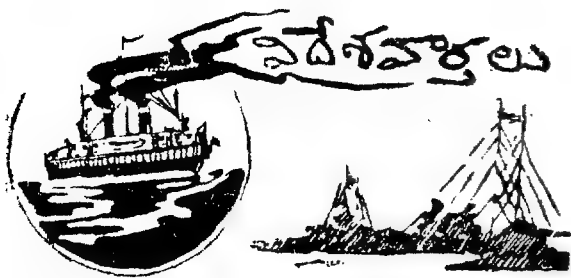
మలబారునందలి శాఖ
కల్లికోట, జూలై 31:—కె. మాధవకానాయకు. బి. యే. బి. యల్. గారును, మాతృభూమిపత్రికా సంపాదకుడగు పి. రామని మీననగారును గలసి గావించిన ప్రకటన ననుసరించి, యొక సభ గావించబడి కేరళ రాష్ట్రీయసంఘము యొక్క శాఖగా దక్షిణ మలబారునందు టి. వి. సుందరయ్యగారు బి. యే. బి. యల్ గారి యధ్యక్షులుగనుక కె. మాధవమీనను, బి. యే. బి. యల్. గారు కార్యదర్శిగను, ఏ కరుణాకరమీనను గారు కోశాధిపతిగనున్న స్వరాజ్యపక్షము స్థాపించుటకు నిశ్చయింపబడెను.

సభలో పురపాలక సంఘములందు స్థానికసంఘములందు పక్షము తీరపున యెన్నికలందు పోటీచేయుటకు నట్టివారు కాంగ్రెసునందు సభ్యులయియుండి, స్వరాజ్యపక్ష నియమములకు బద్ధులయి యుండవలయుననియు నిశ్చయింపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణేతరసంఘము

సంఘోదేశ్యములు

నాగపురం, జూలై 31:—జి. పి. ప్రధానగా రధ్యక్షులుగను, ఉదయరామ, ఎస్. పి. దేశపాంపగార్లు ఉపాధ్యక్షులుగను, గెయకవాడు, పాండురంగ సాహూగీగార్లు కార్యదర్శులుగను గల యొక బ్రాహ్మణేతరసంఘము స్థాపింపబడెను. బ్రాహ్మణేతరుల అభ్యుదయమునకై పాటుబడుటయే సంఘోదేశ్యము.

బొగ్గు పరిస్థితులు

నవ్వె తొలగిపోయినది

యజమానులు నోటీసుల నాపుజేసిరి

లండన్, జూలై 31:—కామన్వెల్త్ క్రిక్కిరిసియుండును. ప్రధానామాత్యుడు ప్రవేశించినపుడు ఉత్సాహమును జూపిరి. ఒకపక్షమువరకు గనుల యజమానులు తమ నోటీసులను ఆపుజేసిరిని బాడ్వీనుగారు తెలియజేసిరి. కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు పనివాండ్లను పనిలోనే యుండవలెననిరని చెప్పిరి. జిల్లాలవారు ఒప్పుకొన్నచో, గనుల యజమానులతో జేసికొన్న తాత్కాలిక ఒడంబడిక ఖాయపరచుట జరుగును. గనుల పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గమువారు రిట్లు తలపెట్టెడిరి.

“నోటీసులను రద్దుజేసిరి. పని మానవలదు.”

క్లయిన్సుగారు సంతోషమును వెల్లబెట్టిరి.

లాయిడ్ జార్జిగారు గూడ క్లయిన్సుగారితో ఏకీభవించిరి.

ఏమరతుల ప్రకారము పరిష్కారమైనదని యడుగ, వ్యవహారము అంతయు ముగిసి అయిదునెలలములే అయినది.

చర్చిలుగారికి తెలిసినసంగతులను నేడు ప్రకటించవచ్చుననిరి. వచ్చేవారము ఈ వ్యవహారమును అవసరమగుచు చర్చించెదరు.

ఇటీవల మూసివేసిన బొగ్గుగోతులను మరల తెరచుటకు ప్రభుత్వమువారు తగినంతసహాయమును జేయవలెనని యజమానులు గట్టిగ గోరిరి. 9 నెలలవరకు 1926 ఏప్రిలు 30 వరకు వేతనముల సహాయముకొను ప్రభుత్వమువారు చేసెదరు. ఈ కాలముంతయు పనివాండ్లకు వేతనములను 1924 ఒడంబడిక ప్రకారము ఇచ్చెదరు 1924 కనీసపు వేతనములను. వేతనములు తక్కువబడిన ప్రభుత్వ కోశాగారమునుండి లోటు భర్తీజేయబడును. ఏకేలలోపైన లాభములు ఒకటన్నకు 15 పెన్సన్లకు హెచ్చినచో ఆ అదనపు మొత్తమును ప్రభుత్వసహాయ మొత్తమునకు జేర్చి ప్రభుత్వసహాయనిధిని తగ్గించెదరు.

దీనివలన ప్రభుత్వకోశాగారమునుండి ఎంతభర్త్య అగినో జెప్పటకు వీలులేదు. ఇప్పుడు అదంతయు వర్తకము సాగుదాని మిద ఆధారపడియుండును.

బొగ్గు పరిస్థితులను విచారించుట కేర్పరచబడిన విచారణ సంఘమువారు తమ విచారణను పూర్తిజేయువరకు 9 నెలలవరకు వైతన కాఖుములవరకు గనులపనివాండ్ల వేతనములు, పరిస్థితులు ఇదే ప్రకార ముండును.

ప్రభుత్వమువారి ఏర్పాటులను బొగ్గుయజమానులను, గనుల పనివాండ్ల కార్యనిర్వాహకవర్గమువారును అంగీకరించి రనియు, బొగ్గుపై ఆంక్షను తొలగించవలెననియు ఇప్పుడు ఇందులో జోక్యము గలుగజేసికొన్న శ్రేడ్ యూనియనువారందరును పనిని సాగించవలెననియు శ్రేడ్ యూనియను క్రాంగ్స్ వారు తెలియజేసిరి.

సామ్రాజ్య కార్మిక సభ

శ్రేడ్ యూనియనుల విజయము

శ్రేడ్ యూనియను సభ్యులు చాలమంది పారిశ్రామిక పరిస్థితులనుగూర్చి చాల ఉత్సాహముగనున్నారనియు, ప్రస్తుత పరిస్థితు లభివృద్ధిగాంచినందులకు సంతసించినననియు పర్సన్లుగారనిరి. ఈసభ ఇటీవల సమయమున శ్రేడ్ యూనియనుల విజయము గాంచుచున్న సమయమున సమావేశమగుట చాల అవ్యుత్తమనిరి.

బ్రిటిషువారు ప్రాతపరికములను పయోగించి ఆధునిక పరికరములను దొమియములకు బంపించిరి. సామ్రాజ్యమంతయు బ్రిటిషు పెట్టుబడిదారుల చేతిలో బానిసగ నున్నదనిరి.

పనిలేనివారి భీమాచట్టము

ను మాడవరక్కాయము కామన్వెల్త్వారు తెలియజేసిరి.

కార్మికపక్షమువారు నిరాకరించవలెనని ప్రవేశబెట్టిన తీర్మానములను విమోచియను.

క్యాంటనులో రషియనులు

హంకాంగ జూలై 31:—రషియాస్త్రీమరు వ్యాధివాస్తవకు నుండి క్యాంటను. జేరెను కిరసనాయలు, ఇనుకబస్తాలు దీనిలో యున్నవి. రషియను స్త్రీపురుషులుగూడ వచ్చిరి. ఒక 15 రోజులలో అపుడే రెండవ పొగయోడ రషియానుండి వచ్చెను. క్యాంటనులో రషియనులసంఖ్య చాల అభివృద్ధి గాంచుచున్నది.

క్రొత్త పొగయోడ

ఇండియాకు తపాలను గొంపోవుట

లండన్, జూలై 31:—ఇండియాకు తపాలను గొంపోవుటకు క్రొత్తగ పొగయోడను నియమించిరి. 16650 టన్నులు రువున్నది. బొంబాయికి మొదట అక్టోబరు రెండవతేదీన పయన మగును.

జాతీయమిత్ర

జర్మనీ సభ్యత్వము

లండన్, జూలై 29:—జర్మనీ జాతీయమిత్రుల జేరుటకు రాయబారములు జరుగుచున్నవనిరి. జర్మనీ పెట్టుబెట్టుకొనుటయే ఆలోచించవలెననుచున్నారు. నెహ్యూరిటీ పార్టీ దీనితరువాతే యవచ్చును. ఇంగ్లండు ప్రాంసుకు తృప్తికరముగ ఒక విధానమును తయారుచేయుట కభ్యంతరముండదనుచున్నారు. జర్మనీ జాతీయమిత్రుల జేరుటచేతనే చిక్కులు తొలగిననిరి. నెహ్యూరిటీ ఒడంబడికను సవరణజేయవలెనని జర్మనీ మొన్నటి తేఖలో నూచించెను. ఫ్రెంచివారు నిర్మాణములముగ లేదనిరి. కాని, జర్మనీ జాతీయమిత్రుల జేరినవెంటనే అందరకును తృప్తికరముగ ఒడంబడికను సవరణజేయవచ్చుననుచున్నారు.

పోలండులో కమ్యూనిస్టుల దురంతము

పోలీసు ఏజంటును జంపుట

వార్సా, జూలై 29:—కొన్ని నెలల కిందట అధ్యక్షులగు నెహ్యూరిటీగారిని ఎవరోచంపిరి. ఫిర్యాదీతరపున ఈమధ్యలో పోలీసు ఏజంటు ముఖ్యసాక్షి. ఇతనిని కమ్యూనిస్టు లెవరో చంపిరి.

ఇతనిని అరస్టుజేసిరి. ఈ ఏజంటును మరితర రాజకీయ పోలిషు వారిని జంపవలెనను కాగితములు ఇతనిదగ్గర జారకెనట.

ఈ సందర్భములో కమ్యూనిస్టులను చాలమందిని అరస్టుజేసిరి.

ఆసియాచట్టము

అన్యాయము అరమంజరము

నేటాలు పత్రికావ్యాఖ్య

మరిటిజిల్ల, జూలై 29:—నేటాలు తీరమున ఆసియాచాసులు భూములను సంపాదించరాదని ప్రవేశపెట్టబడిన చట్టము అన్యాయమనియు, అసమంజసమనియు ఇదివరలో ఆసియాప్రజలు గూడెములలో నుంచి వలసరాకుండజేయవలెననుచుటయు ఆమోదించిన నేటాలు మెమోర్యాండమ్ పత్రిక వాకొనుచున్నది. భూములన్నిటిని ప్రభుత్వము వశపరచుకొనుట యనుచున్నది.

దీనివలన ఆసియాప్రజల సంఖ్య హెచ్చిపోవుననియు, తగ్గదనియు, ప్రత్యేకముగ గూడెములలోనుండుట ప్రూరకృత్యమనియు, దూరదృష్టి లేనవని యనియు, లాభములేదనియు నేటాలు అదృష్టయుబడ పత్రిక వాకొనుచున్నది.

శ్రీ శ్రీ ఇర్వినుగారు

లండన్, జూలై 31:—జార్డయను మాధిన్ కంపెనీ సభ్యుడైన జాక్ ఇర్వినుగారు చనిపోయిరి.

రూరును ఖాళీజేసిరి

ఎస్కా, జూలై 31:—అఖరు ఫ్రెంచి సేనలుగూడ రూరునుండి వెడలిపోయినవి.

కెన్యాలో నిర్బంధముచే

పని జేయించుకొనుట

తప్పకొననము

నెయిరోబీ, జూలై 31:—ప్రభుత్వమువారు ఇనుప దారిని నిర్మించుటలో కూలీలను బలవంతముక రప్పించి పనిచేయించుకొని వారికి కూలీ ఇచ్చు కాసనములు తప్పని సుప్రీము కోర్టువారు తీర్మానించిరి. గ్రామపెద్దకు కలు రంపిన అతడు కూలీలను బంపవలెనట. దేశీయులను బంపవలెనట.

చాలమంది దేశీయులను ఈపనినిమిత్రము బంప, వారు పనిచేయ నిరాకరించిరి. వీరికి జరిమానాను,ఖయదును విధించిరి. దానిమీద సుప్రీము కోర్టువారి యెదుట రివిజనుకువచ్చెను.

నిర్బంధముజేసి కూలీలచే పనిచేయించుకొనుటకు ముందు, ఇండియామంత్రియనుమతి గావలెనని కాసనములో నున్నదని న్యాయమూర్తులు తీర్పు జెప్పిరి. అట్టి అనుమతి ఇచ్చినటుల లేదు గాన శిక్ష వెల్లవనిరి.

కూలీలు నిరాకరించినపు ఆపని చేయవగినదేయనియు, ఆక్రమమైనది గాదనియు సాక్ష్యము దేవలసియుండెననిరి. కాని సాక్ష్యములేదు. అందుచే శిక్షను కొట్టివేసితిమనిరి.

నిజముగ ఈకాసనమును అమలు జరుపవలసిలేని సవరణజేయవలెననిరి. వెస్టుమిన్స్టరులో గూడ ఇట్టిజేజరగుటచే ఇది చాల లాభముగ నుండుననుచున్నారు.

ఫ్రెంచి యుద్ధములు

లండన్ రాయభారములు

లండన్, జూలై 31:—ఫ్రెంచి ఆర్థికనిపుణులు ఫ్రెంచి ప్రభుత్వముతో ఆలోచించుటకు ప్యాసిన్ కేసుచున్నారు. ప్రతినిధులు ఒకరి యభిప్రాయములను వోకరువెల్లెకొనిరట.

వీరి యభిప్రాయములు ఏకీభవించలేదట. అనుకొన్న ప్రకారము కెయిలోగారు వచ్చేవారము లండనుకు రాగ ప్రతినిధులైన తిరిగి వచ్చెదరో లేదో తెలియదు.

ఆంగ్లో ఫ్రెంచి ఋణారాయబారములు భగ్నమైన వన్నమాట అసత్యమనుచున్నారు.

లండను రాయబారములు ఏకీభవించునను ఒకరినొకరు తెలిసికొనుటకు ఏర్పడిన దని కెయిలోగారనిరి.

ఫ్రెంచిరైలుప్రమాదము

ప్యాసిన్, జూలై 21:—రైలు ప్రమాదముచే గతరాత్రి 19 గురు చనిపోయిరి.

రిపునంకులము

యుద్ధ ప్రారంభప్రయత్నములు

బార్సిలను, జూలై 31:—ప్యాసిన్కు బోవుచు పెటెయిన్ నాని బార్సిలోనాకువచ్చిరి. మరాకోలో యుద్ధము త్వరలోనే ప్రారంభమగుననిరి. అవసరము సామగ్రినంతను జేరజేసితిమనిరి. చాల సామర్థ్యముగ పోరాటమును జరుగుననిరి.

అబ్దుల్ కరీంగారు సంధికి

ఆతురతను జూపుట

లండన్, జూలై 29:—ఫ్రెంచి ప్రభుత్వమువారు తన సంధి ప్రయత్నములను విన్నవించుచున్నది. చాల విసిగి కొనెను. ఇంతవరకు తెలియకుండుట అంత ప్రమాదమైనవిగాదు. కాని తన సంధి రాయభారముల జాగ్రత్తగ ఫ్రెంచివారికి జేరుటలు మంచి దూతలను బంపితిమని మంచి ఏర్పాటులను జేసితిమనియు తంజావూరులోనున్న లైమస్పత్రికా విలేఖరితో చెలియజేసిరి. అబ్దుల్ కరీంగారు ఈ లేఖ తప్పిపోయినగాని అలస్యము జరిగినగాని దానికి తంజీరు 19 అధికారులే ఉత్తర వాదులనిరి. తన సమద్దేశ్యమును వెల్లబెట్టుట అబ్దుల్ కరీంగారు. ఫ్రెంచి యధికారిని నియమించెను. తన సూచనలకు ప్రత్యుత్తరము నీయలేదో తెలియదనిరి.

ఈలేఖకు పడమటిప్రాంతమున అబ్దుల్ కరీంగారు ఒక అబ్దుల్ కరీంగారు. దొమ్మిని సాగించుచున్నారు. ఈ సమయము శ్వేతముఖులకు కష్టకాలము వేడిచే చాలమంది చనిపోవుచున్నారు. యుద్ధములో చనిపోయినవారికంటె ఎండ దెబ్బచే ఎక్కువమంది చనిపోయిరి. దీనివలన ఫ్రెంచి స్వేయిను పోరాటము ఆగిపోవు ననుచున్నారు. అక్కడక్కడ ఫ్రెంచి మూసికలు మంచుగడ్డలను కురిపించుచున్నారు.

పీర్ల పండుగ

రాజబజారునందు పోరాటము

శీర్షిక, ఆగస్టు 1:— పీర్ల పండుగ మూడుదినములును శాంతియుగ, నిరుపద్రుముగ, గడచిపోయెను. మామూలు పోలీసు బందోబస్తు చేయబడినది. అనంతరము సంతోషములు ప్రాప్తించలేదు.

బొంబాయి, ఆగస్టు 1:— పీర్ల పండుగ శాంతియుగ నిచట జరిగిపోయెను. పీర్లను వగరమందూరేగింపలేదు. కున్నీ మహమ్మదీయులను, సియ్యూ మొగలలను పోరాటము తలపింపవచ్చునని తోచెను. కాని యిరుపక్షములును సమావేశమై భేదములను సామరస్యముతో సమాధానమునకు వచ్చిరి.

అలహాబాదు, ఆగస్టు 1:— పట్టణమునందు జిల్లా యంతటను పీర్ల పండుగ నెమ్మదిగ గడచిపోయెను.

లాహోరు, ఆగస్టు 1:— ఏవిధమైన అనలక్షణ సంభవములును లేకుండ లాహోరునందు శాంతియుగ పీర్ల పండుగ గడచెను. అధికారులు చక్కని యేర్పాటులు గావించిరి. చిక్క, తలపింపకుండగనే డుల్ డుల్ ఉత్సవము పీఠులగుండ నెడలెను.

కలకత్తాయందు పీర్ల పండుగ

రాజబజారునందు పోరాటము

కలకత్తా, ఆగస్టు 1:— గత సంవత్సరమునందు పీర్ల పండుగలో పోరాటము జరిగిన రాజబజారునందు నేడు జరిగిన పోరాటముచే ఒకపోలీసు యిన స్వేచ్ఛరునకును, జమిందారునకును ఒక కనిష్ఠేయునకు మరియు క మనవ్యునకు గాయములు దగిలెను. మహమ్మదీయు లందలి రెండు పోలీసులకును జరిగిన వాగ్వివాదము అల్లరికి గారణము. మొట్టమొదట యేపక్షమువారు ఊరేగింపు ప్రారంభించుటయు తెగకపోవుటచేత గాయదాయకులు చేరెను. పోలీసులకు ఒకరిపై నొకరు రాళ్లుచువ్వకొన బ్రారంభించిరి. చివ్వుట కట్టలు యధేచ్ఛగ ఉపయోగింపబడెను. వెంటనే పోలీసు పోరాట మాపుటకు వచ్చిరి. చాల కష్టముమీద పోలీసువారు కక్షలను గొంగడిగిరి. ఆప్రాంత మిప్పుడు పోలీసువారు పారాగాయు సున్నారు.

అమృతసరము, ఆగస్టు 1:— పీర్ల పండుగ నిచట నెమ్మదిగ జరిగెను. ఊరేగింపుతో పీర్ల పీఠుల వెంటనెడలెను. ఉత్సవముతో స్థానికమేజిస్ట్రేటు, మునిసిపలు కమిషనరు అనుకరించిరి. అచ్చటచ్చట కొన్ని ధర్మాలందు పోలీసు బందోబస్తుచేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

మూడువందలమంది అరెస్టు

చేయబడిరి

పానిపట్టునందలి పీర్ల పండుగ మహోత్సవము

సిమ్లా, ఆగస్టు 2:— వెయ్యిమంది జాటులుగలసి పానిపట్టునందలి పీర్ల పండుగ ఉత్సవమును జరుగకుండ నాపివేసిరిని కార్వాల డిప్యూటీ కమిషనరుగారు ఆగస్టు 1-వ తేదీన రిపార్టుపంపిరి. ఉత్సవమును జరుగకుండ జేయ సమకట్టుటకు ఆయాధములతో యాపల్లెటూరి పటాలను నగరమందు దాచబడెను. ఏదారిగుండ ముసల్మానులు ఉత్సవముతో బోగూడదని నిషేధించబడెనో ఆదారిని బోవుటకు పీర్లతో వచ్చుచున్న మహమ్మదీయులును జాటులును గొట్టుకొనకుండ స్థానిక మేజిస్ట్రేటును డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటును గాపాడిరి ఇద్దరి అధికారులపై మూక తిరుగబడెను. డిప్యూటీ సూపరింటెండెంటునకు గాయములు దగిలెను.

సాయంత్రము 6-30 గంటలకు కార్వాలనుండి జిల్లామేజిస్ట్రేటు, పోలీసు సూపరింటెండెంటు వచ్చిరి. మేజిస్ట్రేటు ఉత్తరపుపై గుంపు వెళ్లిపోలేదు. తుపాకులు ప్రేల్చు సవనరము లేకుండ తుపకు గుంపును బోలీసు దరిమివేసెను. మూడువందలు అరెస్టు చేయబడిరి. యిద్దరు కనిష్ఠేయులకు గాయములు దగిలెను.

ర్యసాహసములతో బోలీసు ప్రవర్తించి అపాయమును నివారెను. ప్రస్తుతమందు పరిస్థితులు అనుకూలముగనున్నవి. (ఆ. ప్రె.)

పొంగీలు రాళ్లుచువ్వట

మాండలే, ఆగస్టు 2:— గత రాత్రియందు పొంగీలు సెత్తాలిహా పెగోడాయందు సమావేశమై దారిని బోవువారిపై రాళ్లు చువ్వెరి. అస్థానమును మిలిటరీ పోలీసు సంరక్షించుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పీర్ల పండుగ

దీనిని మహమ్మదీయులు 'మొహమ్మద్' అనియెదరు. ఈ మొహరం బకిరీదు రంజాన్ మున్నగు నెలలనంటి నెలపేరు. ఈ మొహరమునెల అరబ్బులకు సంవత్సరాది. అరబ్బులు మహమ్మదీయు లగుటవలన మహమ్మదీయులందఱకు సంవత్సరాది యగు 'మహిది.

ఈనెల ద్వితీయనాడు ఒకటవసంగము అని హిందువులును 'ఏఖ్లాక్' అని మహమ్మదీయులును పిలుతురు. సరగము అనునది 'మబ్'గవ్వ' అను షారసీతబ్దభవము. మబ్'గవ్వ అనగా రాత్రియూరేసట అనియర్థము. చిరకాలమునుండి ఈపండుగ హిందూమహమ్మదీయులు కలిసికేయుచున్నారు. ఇది నిలుపులములకు 'పీర్ల పండుగ' పేరు ఈపంజాలకు పూర్వపు నవాబులు పెద్దపెద్దయినాములు మసీదులవలననే యిచ్చినారు. ఇదిపదిదినములుచేయునుత్సవము. ఉత్సవము మహమ్మదీయమత నియుక్తము కాకపోయినను, కర్మమాత్రము మహమ్మదీయ ప్రపంచమంతయు నాచరించుచున్నది.

ఇది పండుగ గాదు శ్రాద్ధము

మహమ్మదువారియనుగుమాతురగు 'బీబీఫాతిమా'కు ఇమాంహాసక్, ఇమాంహాసేక్ అనునెరువురు కుమార్తె. వారిరువురను మహమ్మదువారు తనపుత్రులవలె పెంచినారు. వీరితండ్రి హజరత్ ఆలీ. ఈ అలీ మహమ్మద్ వారిమొదటి శిష్యుడు. మహమ్మద్ వారి గురుపీఠమునకు 'ఖిలాఫత్' అనిపేరు. ఈఖిలాఫతు మహమ్మద్ వారియనంతరము న్యాయతః అలీగారికి రావలసినది అట్లుగాక సిద్దఖ్ ఉస్మాన్, ఉమర్ అను శిష్యులకు క్రమముగా సంక్రమించి తరువాత అలీగారికి వచ్చినది. వీరునలుగురు మహమ్మద్ వారి కలి నమ్మకమైన శిష్యులు. (సాధకులు)

హజరత్ అలీగారికి ఖిలాఫతుచ్చుటతోడనే మన్నయూ' అనునొకశిష్యుడు ఖిలాఫతు అలీగారికే రావలయునను సిద్ధాంతములేదు గావున నాకేల యొసంగగూడదని కలహించినాడు. సద్గుణగరిష్ఠుడును బలశాలియు ఆధ్యాత్మతత్వనిర్ణయము ఋషియునగు అలీ తన సహజాదార్యముచే నాతనికిచ్చిన సేను. 'ఖిలాఫతు' రాజ్యము మతము కలిసిన యొక్కసంఘ. అలీచే ఖిలాఫతు త్యజింపబడినను మతము రాజ్యము వేరై మతము అలీకిని రాజ్యము మువియూకును చెందినది. ఇంతలో అలీ ఒక దురాత్మునిచే వధింపబడియెను. మువియూగూడ త్వరలోనే మరణించినాడు. మువియూకుమారుడు 'ఎబీదు' రాజ్యమునకు వచ్చెను. ఈతడు చాలమారుడు. ఆదినములలో రాజ్యము మతాధికారములేనివాడు సాగింపుట మిక్కిలి దుర్లభము. మతాధికారము అలీఫాతిమలకు పుత్రులైన ఇమాంహాసేక్ ఇమాంహాసేకులకు స్వాధీనమైయున్నది. ఎబీదుకానాడు వీరుపురను చంపివేసిన తనకు సర్వాధిపత్యము సంఘటించునని తలపోసి ఇమాంహాసనును విషముచెట్టి చంపించెను. మరొకొన్ని వాకు హుసేన్ ను వారియనుచరులను మీయొద్ద నుపదేశమయ్యెదనని పిలిపించెను వారు మక్కానుండిమొహరం ద్వితీయనాడుబయలుదేరి అష్టమిహాటికి 'మాఫా' చేరిరి. మాఫాయొద్ద ఎబీదు పెద్ద సైన్యమును బంపి నీళ్లవసతులన్నియు, నరికట్టి మూడు దినములయనంతరము మిక్కిలి దుఃఖపెట్టి దారుణముగా వధింపజేసెను. వారందరు మొత్తము డెబ్బదియిద్దరు ఇది పదునొకండవ సరగమునాడుజరిగినది. దీనినిఖిల్ అందురు. అంతటితో మహమ్మదు ప్రవక్తవారిపుత్రకీర్తి మాసంతటి, ఇంచుమించు అంతరించినదనియే చెప్పవలసియున్నది. ఈయమాంహాసేగారి కొడుకొకడు న్యూధిగ్రస్తుడైయిటనుండెను. ఆయనపేరు 'జైనుల్ ఆబెదిన్'. ఈయనచే తరువాత వంశము నిలిచినది. ఈదుఃఖుకథనము దేశదేశములకు న్యాపించి యెందరో కరబలాకువచ్చుచుచి పోవుచుండిరి. అందుకొందరు వధింపబడినవారి తిరుదునికానీలగుర్లు వారిగుర్లుపునాళములు గుడ్డపీటలు సేకరించి వారివారిదేశములకు గొంపోయి అవి 'పంజా' అనగా ఆస్థానములందు నిలిపి 'త్రవేపిర్లు' అనునామాంతరముతో 'అలం' అనిఫారసీలో నందురు. ఇప్పుడు మనము చూచుచున్నాము. వారిసంహారస్త్రాంతము వివిధవిధముల రచించినకావ్యములనుగీతములను పాడుచు దుఃఖించుచుందురు. ఈకథ క్రీస్తుశకము... సంవత్సర ప్రాంతమున జరిగినది.

ఈ అలీ, హసేన్, హుసేన్, ఫాతిమా, మొహమ్మదువారు మొత్తమొమ్మగురు కలసి పవిత్రపంచకమని నుడిచెదరు. వీరినామ మహోత్సవమును జూపుటకై అగ్ని విశేషముగా ప్రజ్వలింపజేసి, యాఅలీ! లేనగా ఓ అలీయున్నగుపేరు లుచ్చరింపుమ అనిపల్లల గుండమునబట్టితొక్కినట్లు త్రొక్కి వట్టి యెగురవేయునట్లు తగురవేయుదురు వారివావేళ యగ్ని కాల్యజాలదు.

ఆయగ్నిని మహమ్మదీయులు పువ్వులనియెదరు. ఖూబ్ ఖుబ్ నా' యను నామము ప్రసిద్ధము.

"పంజా" అనునది అలీగారిహా సమునకర్థము. వారిచేయి ఆపదుద్ధార మైనది. 'మస్కి'కుమారా' యనివాడెదరు. ఈ అలీగారికి 'పీ. రెఖుదా' యనిబిరుదొకటిగలదు. అనగా ఈశ్వరుని పుత్రియని యర్థము. అది అనుకరించుటకే పులివేషములువేయుచుందురు. దీనినిబట్టి యితరవేషములునువేసి ఆపదిదినములు పేదలెందరో సాట్లుపోషించు కొనుచున్నారు.

ఈపదిదినములు మహమ్మదీయులలో ననేకులు సాత్వికాహారములు నేయుదురు. విషయేచ్ఛలనుడిసి మిక్కిలి మడిగానుండి 7వ నాడు 9,10,11, సరగమునాడు మాంసాదిహింసారూపకమైన వస్తువులతో సంపర్కములేని భోజనాదులను వండి పీర్లకునివేదనముచేసి పూజింతురు. పదునొకండవ సరగమునకుఖతత్ అనిపేరు. అనగా సంహారము పేరనగాగురువు, గురువులైన హుసేన్ ప్రభృతుల సంహారమని యర్థమువీరినాదినము 'పండమునపడుట' యనభూమిలో బూడ్చి వేయుటయని యర్థము. వీరినిగట్లు బూడ్చి 'అవ్విదా' అనగా మానుండి శాశ్వతము నవదలపోయినారను దుఃఖగీతముపాడుచువత్తురు. గుమ్మట మనగా శవపుపెట్టె. దీనిని 'తాబూత్' అని ముసల్మాను లనియెదరు. పదమూడవ సరగమునకు జియారతు' అనిపేరు అనగా శ్రాద్ధము. ఈశ్రాద్ధముతో మొహరం ముగియుచున్నది. ఈపదమూడు దినములు మహమ్మదీయులందరకు దీక్షాకాలము. ఈకాలమున శుభ్రోభసములు తలపెట్టరు' చేయరు. వీరిగౌరవార్థము భారతదేశమున హిందువులు గూడ మంగళతూర్కములు మ్రోయించుట వచివేసి తమ భ్రాతృభావమును వెల్లడించుచుండిరి. అంతేగాని వారిప్రభుత్వప్రభావమున హిందువు లడల్లి వదలివారని చెప్పుకొనుట పరిహాసప్రాతము. పూర్వము హిందూమహమ్మదీయులకున్న సౌదర్యము ప్రేమ నానాటికి వీడిందిపోయి యొకరినొకరు సమన్వయముచేసి కొనలేక దుర్గములు చేకొని కలహించి దేశసౌభాగ్యమున కడ్డుదూరుచున్నారు. ఇట్లెన్నియో విషయములు ఉభయమతములవారును తెలిసికొనవలసియున్నది.

'బులాకిబొమ్మ' అనగా బుర్రాఖ్. దీనినే కామధేనువనియెదరు. దీనిపై సెక్కి శ్రీమహమ్మద్ నూత్ పయంబరువారు ఆకాశగమనముచేసి భగవంతుని దర్శించి వచ్చినారు కావున ఆవిషయముగూడ ఈపండుగలో ప్రచరింతురు. ఉమర్ అలీమా.

మదరాసు కౌలుదారుల చట్టము

మదరాసు కౌలుదారుల చట్టము సవరణ బిల్లును ఎల్. సి. గురుస్వామిగారు శాసనసభలో ప్రవేశపెట్టునున్నదానిని బలపరచుటకై వేయిదీపాల కార్పొరేషను స్కూలువద్ద పురవాసుల బహిరంగసభజరిగెను. ది. బ. జి. వారాయణస్వామిచెట్టిగారు అవ్యక్తత వహించిరి. చి. వాసుదేవయ్యగారు ప్రస్తుతమున్న చట్టము ప్రజలకెట్టి యుపయోగము లేకున్నదనియు సవరణజేయుటత్యవసరమనియు చెప్పిరి.

ఈ బిల్లు తయారుజేయుటయందు తనకుగూడ సంబంధముగలదనియు మొదట యీ బిల్లును, సర్. కె. శ్రీనివాసయ్యంగారు తయారుజేసినదియు దెలిసిరి ఆయనయు లేబరు కమిషనరుగనుండిన మాయరుగారును, కలసి కౌలుదారుల యిబ్బందుల తొలగించుటకై తలపెట్టిరి. ఈచట్టము పూర్తిగా యిబ్బందుల తొలగించుటలేదుగాన సవరణలు ప్రతిపాదించుటవుసరమనియే అద్యక్షు డంగీకరించెను. అట్టి సవరణలికిదయే సమయము నిగూడచెలిపిరి. భూమిశిస్తునిబట్టి ధర నిర్ణయించినచో యితరులు కొందరికి అభ్యంతర ముండును. కాని ఆకారణముచే మనమూరుకొనరాదు. మదరాసు మునిసిపాలిటీల చట్టమును సవరింపదలచిన సామి వెంకటాచెలచెట్టిగారి బిల్లుగూడ యిట్టి యిబ్బందుల గొన్నింటిని తొలగింపగలదు. గావున చెన్ననగర వాస్తవ్యులు దానిగూడ బలపరచవలెననెను.

రెవ జాను రత్నం, ఆర్ రాజగోపాల మున్నగువారుగూడ చట్టములందలి లోపములను వ్యక్తీకరించి, గురుస్వామిగారి సవరణల బలపరచవలెనని గోరిరి. పిమ్మట నీదినవ తీర్మానములు అంగీకరించబడెను.

(1) వేయిదీపములు యితర ప్రాంతముల కౌలుదారులుగూడిన యీసభవారు ఎల్. సి. గురుస్వామిగారి సవరణచట్టమును మనఃపూర్వకముగ బలపరచుచు ప్రభుత్వమువారును శాసనసభ్యులును అంగీకరింపవలెనని గోరుచున్నారు. (2) 12 ఏడడుపైగా కౌలుబొందియున్న అసామికి ఆభూమిహక్కు పరచవలసినట్లు శాసించు నిబంధనను అందుచేర్చగోరుచున్నారు. భూములకు కౌలుదారు చెరిగించు అదెమబటి బొనుగటనదెవశాసింప గోరుచున్నా.

కొచ్చియందు ఎక్సైజువిధానము

సూచరింబెండెంటు సమాధానము

కొచ్చి, జూలై 31:— కొచ్చి శాసనసభ నిన్న తిరిగి సమావేశమయ్యెను. ఎక్సైజు, ఆటవి, పబ్లిక్ సర్క్యుల్స్, వ్యవసాయము, పంచాయతీలు శాఖలపై అసభికారసభ్యులు గుప్పించిన ప్రశ్న పరంపరలకు అధికారులు సమాధాన మొసంగిరి.

ఎక్సైజువిధానము

తిరువాన్కూరు రాజ్యమును, బ్రిటిషురాజ్యమును కొచ్చి రాజ్యమును అన్ని ప్రక్కల నావరించి యున్నందున యీరాజ్యములందు అనుబంధముల ఎక్సైజువిధానమునకు విరుద్ధమైన విధానము కొచ్చియందు దశలంటించుటకు వీలులేదనియు, విస్తారముగ రివిన్యూ వసూలుజేయును త్రాగుడును దగ్గించుటయే ప్రభుత్వపువిధాన మని ఎక్సైజు సూచరింబెండెంటు చెప్పెను.

ఆటవి శాఖ

ట్రామవేలను దీనివేసిన అపరిమితమగునట్లును సంభవించునని ఫారెస్టు కన్సర్వేటరుగారు చెప్పిరి.

హెచ్చు పన్నులు

హెచ్చుపన్నులను వసూలు చేయుట యిది యేర్పాటుగ నెంచవలసినది అధిక సభ్యుడు సమాధాన మిచ్చెను. రిటైన్ చిమెంటు కమిటీ నియమవిషయమై ఈలోచింపబడుననియు, అసభికారుల కోరిక ప్రకారముగ రాబోవు బడ్జెటునందు క్రాంగునూరు అధికము జనరలు బడ్జెటునందు జేర్చబడు ననియు దివాను ప్రత్యుత్తర మిచ్చెను.

కొచ్చి రేవు సలము

కొచ్చిరేవు నిర్మాణమునకును మట్టుకేరి విద్యుచ్ఛక్తి స్కీమున కను న్యయము కాపిటలు అక్సైజుంటునందు జేర్చబడు ననియు వ్యయభార సాధకమైన బడ్జెటు, నిల్వబడ్జెటుగ నవ్వము మారు న ని యు ది వా ను చెప్పెను. అధికారులు సహకారమును జూపెదరనియు తనశక్తివంతన లేకుండ అసభికారసభ్యులు వారివారి కర్తవ్యమును నిర్వహింపబడు దోడ్పడెద ననియు దివాను అభయమిచ్చెను.

గ్రాంటుల నిచ్చుటకు వోటింగు

నిన్న మధ్యాహ్నమునుండి గ్రాంటుల నిచ్చుటకు చర్చ జరుగుచున్నది. వోటులు నీయబడుచున్నవి.

ఆడిట్టు విషయమై సి. అమృతమినగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను. ఒక్క హెచ్చు వోటు తీర్మానము ఓడిపోవుటకు గారణము. (అ. ప్రె.)

తిరువాన్కూరు శాసనసభ

బడ్జెటుపై సామాన్యచర్చ జరుగుచున్నది

తిరువేండ్రము, ఆగస్టు 1:— మా మూలు ప్రకారముగ ఉదయం 11-30 గంటలకు తిరువాన్కూరు శాసనసభ సేదు తిరిగి సమావేశమయ్యెను. బడ్జెటుపై దిన మంతయు చర్చింపబడెను. చర్చ యింకను జరుగవలసియున్నది. (అ. ప్రె.)

బర్మావర్షురు బట్లరుగారి రాక

రంగూను, ఆగస్టు 2:— ప్రస్తుతము గవర్నరుగారున్న 50 విలియమ్ కీట్సుగారు కృష్ణుని బేటిగారిలోగూడ మేమో 6 నేటి యందుము చేరిరి. బొంబాయి ఆగస్టు 1. బర్మాకు వర్షురు సర్ హోమ్స్ట్రు బట్లరుగారు (1) 'రాజ్య' యొడ పై సేదబడయు దిగి కలకత్తామీదుగా బర్మాకు పయనమిరి.

రంగూను, ఆగస్టు 1:— 'ఆంగ్లో' యొడపై గవర్నరుగారు బట్లరుగారు ఆగస్టు 4 వ తేదీ మంగళవారము రంగూను కిరుదురు. వారి రాక యసభికారపూర్వకముగ నుండి, తిన్నె గా ప్రభుత్వమందిరమునకుఁ బోయి అచట తమ యుద్యోగ చర్యలను స్వీకరింతురు. (అ. ప్రె.)

మలేద్వీపములనుండి వచ్చు తపాలు

నాగపట్టణము, జూలై 31:— సెప్టెంబరు 13 వ తేదీ నుండి బ్రిటిషు యిండియా స్టాంపునావిగేషను కంపెనీవారు పలేమండివచ్చు యొడలు ముందు నాగపట్టణమురేవుచేరి పిమ్మట నితరచోటులకు బోవు తిరిగి నాగపట్టణమునకువచ్చి యక్క నుండి మలేకు బోవునటుల ఏర్పాటు చేయుదురు. దానిని న వివరణలోకంటె మలేద్వీపములనుండి వచ్చు ప్రయాణికుల ధరాలు కూడ తొందరగావచ్చును.

బర్మను హెచ్చు ప్రభువు యుదంతము

'నేషను' పత్రిక వ్యాఖ్యానము

బర్మను హెచ్చు ప్రభువు భారతదేశమునుగూర్చి గావించిన దీర్ఘదంత వస్తుచెఖరులగుర్చి చర్చించుటకు ముందు, భారతమంత్రీ సెదుర్కొనిన కొన్ని ముఖ్యంశములను పాఠకులకు చెలియజేయుట యుక్తమగును. మూడవ ప్రభుత్వవిధానము విదేంద్రక్రింద స్థాపింపబడెను. కాని అది పూర్తిగా నాచరణలో రెండేండ్లనుండియే యుండెను. కారణము, మొదటిసారి శాసనసభ యెన్నికలు జరిగినపుడు గాంధీ అసహాయ విధానము విజృంభించి యుండెను. ఇప్పుడున్న శాసనసభలు 1924 ప్రారంభములో సమావేశమయ్యెను. ఇందు భారతదేశములో నన్ని పక్షములకును ప్రాతినిధ్యము గల్గియుండెను. అందుచేత ఇప్పటికి 18 మాసములనుండియును ద్వంద్వవిధానము అన్ని రాష్ట్రములలో నెట్లులపనిజేసెనో పరీక్ష జేయుటకు సాధ్యమయ్యెను. బొంబాయి, చెన్నపురి రాష్ట్రములందు ప్రభుత్వము వారికిని స్వరాజ్యపక్షమునకును తీవ్రవిభేదము లేకపోవుటవలన ద్వంద్వవిధానము జయముగాంచెనో అప జయముగాంచెనో యను విషయమున భేదాభిప్రాయములుగల్గును. కాని బెంగాలులోను మధ్యరాష్ట్రములందును యీవిధానము భగ్గుమయ్యెను. అచట ద్వంద్వవిధానము ఆపియుంచబడెను. గత మాసములోనే ప్రభుత్వమువారు బెంగాలును 1926 లో యిప్పుడున్న శాసనసభలు రద్దుజేయువరకును భారతపక్షముల సహాయములేకుండ ప్రభుత్వము జేయబడునని ప్రకటింపబడెను ఈలోపల బెంగాలులో స్వరాజ్యపక్ష ప్రతిష్టంభము విజయముగాంచినను భారతదేశము నందు వి వి భ పక్ష వైరుధ్యములు గత పండ్రెండు మాసములలోను యెక్కువయ్యెను. హిందువులును మహమ్మదీయులును ఒకరిని జూచిన యొకరు సరిపడకుండనున్నారు. భారత మితవాదులను బైటికి తరిమివేసిరి. ఇకను స్వరాజ్యపక్షమువారు బెంగాలీనాయకుడు హతాత్తుగ చనిపోవుటవల్లను గాంధీదాసులకుపరస్పరవిభేదములు గల్గుటవల్లను దేమియును దోచక నిస్సహాయస్థితిలోనికి వచ్చిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలోనికి వచ్చిరి. ఇట్టి పరిస్థితులలో సంసంస్కరముక్రింద స్వరాజ్యపక్షము వికలముతో ఒలముగ నున్నట్లున్నప్పటికన్న సులభముగ బర్మను హెచ్చు ప్రభువును పరిమర్చించు వల సేర్పడెనని మనకు పైకి గాన్పించవచ్చును. కాని సత్యమేమనగా మాంటాగూ శాసనము ఆచరణలోనికి వచ్చిన తరువాత నెప్పటికన్న గాని యీ రోజున వారిపని యేమాత్రము తక్కువ భయోద్విష్టుమగ లేదు. ఇందులకు ఒక్క కారణము ముఖ్యమైనది గాన్పించుచున్నది. భారతదేశములోని పక్షములు యెన్ని విభేదము లితర విషయములందు గాన్పించినను రెండు నిషయములందు యేకీభావముతో నుండిరి. ఒకటి ప్రస్తుతపరిస్థితులు దుస్సహముగ నున్నవనియు రెండవది ప్రభుత్వవిధానమును మార్చుటకు శాసనము ప్రకారము పదేండ్లవరకును 1928 వరకును ప్రభుత్వమువారు రావీయుంచ జాలరనియు నేకీభావముతో నుండిరి.

బర్మను హెచ్చు ప్రభువు యీమధ్య జరిగిన విశేషములను గూర్చియు భాసములగుర్చియు విమర్శించునపుడు సులభమైన పనిగ దలంపలేదు. మాంటాగూ శాసనము యేర్పడుటకు బాధ్యతవహించిన ప్రభుత్వమునందు ఆయనముఖ్యమైన సభ్యుడుగ నుండెను. కాని అందు, ద్వంద్వవిధానమునకునది పనిజేయునా యని యెప్పుడును అపసమ్యక్తముతోనే యుండెను. భారతరాజప్రతినిధితో చాలవారములు సంప్రతించుచుండెను. భారతకార్యాలయమునందు జరిగిన సంప్రతించువలన యేదో ముఖ్యమైన నిర్ణయము జరిగియుండవలెనని ప్రభుత్వమువారు తలచియుండిరి. కాని దేమియును రాలేదు. ఏ నిర్ణయమును గాంచలేదని యు నిశ్చయమేమియు జరుగలేదనియు మాత్రము బర్మను. హెచ్చు ప్రభువు ప్రకటించెను. ఆయనపక్షమువారు కన్సర్వేటివు భారతమంత్రీ ద్వంద్వవిధాన మంతరించెనని ప్రకటించునని తలంచుచు అట్లు కోరియుండిరి. అనగా 1919 శాసనముపరీక్ష జేయగా అపజయముగాంచెను గాన వ ద లి వే య వ లే న ని వా రి త ల ం ఘ. కా ని బర్మను హెచ్చు ప్రభువు రాజప్రతినిధి రీడింగు ప్రభువు సహాయముతో నిట్టి సూచరింబెండెంటును గావించకపోయెను. అట్లుగాక ఆయన పూర్వపరములు బాగుగ పరీక్షించి అనుకూలముగ మంచి పరిస్థితులు లో గూడ ద్వంద్వవిధానము జయముగాంచెనని చెప్ప జాలక పోయినను అపజయముగాంచెనని మాత్రము. యెవ్వరును జెప్పజాలరని ప్రకటింపగల్గెను.

రాష్ట్ర లోని నీవిధానముల పనిజేసెనో ఆయన చెల్లిన సాని యేమి. పూర్తిగానే పోయినను ఉపనాగకరమైనదని సూచనమయ్యెను. రాష్ట్రీయపరిపాలననునందు దీని విజయమునకు లాభము ద్వంద్వ విధానమునకునే మొదటికి మోసమునచ్చెనని చెప్పిన సంగతి ఆయన కిష్టమును అసభికారుల అభిప్రాయమునుగూడ యున్నది. "మా కిక్కడ ద్వంద్వవిధానాంతరమే గాన్పించుటలేదు" అని ఒక రాష్ట్రీయ గవర్నరు సర్ వాలంటైను పిరాలుతో సంస్కరణముల ప్రారంభమున చెప్పెను. కాబట్టి యెప్పుటికైనను ఇప్పుడున్న ప్రభుత్వవిధానమును సంస్కరించుకోజు వచ్చునప్పటికి మాంటాగూగారు యేవిధానముద్వారాత్వరలో రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము పరిణామము గాంచునని ఆశించుటకుని యుండెనో దానిని భారతప్రభుత్వమువారు వదలివేసి మాంటాగూగారు చేసినపనిని కొంత బాగుజేయవచ్చునని బర్మను హెచ్చు ప్రభువు గారు నమ్ముచున్నారు.

బర్మను హెచ్చు ప్రభువు ఉపనాగములలో భారతదేశము ముఖ్యముగదలంచునది రెండుభాగములు గలవు. ఒకటి ద్వంద్వవిధానముయొక్క భవిష్యత్తు వెంటనే యెట్లుండవో ముఖ్యముగ బెంగాలు స్థితినిగూర్చి చెప్పిన అవ్యక్త భావములును మరియొకటి భారత స్వరాజ్య పక్షవాదులను విభలంపకు మువారును వారివారి ప్రభుత్వవిధానమును సిద్ధము జేసికొనవలెనని కావించిన ఆహ్వానమును రెండును ఆలోచింపదగియున్నవి. మొదటి-విషయము భారతదేశములో నొక రాష్ట్రమునకుకన్న ఇతర రాష్ట్రమునకు సరికొనినది. దాని నట్లు అంతులేకుండ నుంచుట పాడిగాదు. కాని ఇట్లు ప్రభువు రాజ ప్రతినిధి యుద్యోగము కాగానే బెంగాలుకు గవర్నరుగ వచ్చినపుడు బెంగాలులో పరిస్థితు లేవిధముగ మారునో బర్మను హెచ్చు ప్రభుమేయియును జెప్పలేదు. భారతమంత్రీ తన ప్రసంగమునందనేకసారులు భారతనాయకులను ప్రతిష్టంభము విడనాడి అసహాయద్వయములో మిగిలినదానిని త్రోసివేయవలసినదిగ కోరెను. కాని స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడు బెంగాలులో చనిపోవుట చేత బెంగాలు పరిస్థితి లభిస్తది గాంచునని రాజప్రతినిధి యు భారత కార్యాలయము ను తలంచుచున్న యెడల యిందులకు ముందు గవర్నరే పూనుకొనవలె ననుట నిర్వివాదాంశము.

ఇకను ఆయన ఒకదానిని కోరెను. భారతదేశముల ముమ్మలను వివర్ణించువారు, అచటి ప్రజాప్రముఖు లందరు, అంగీకరించు ప్రభుత్వనిర్మాణమును సృష్టింపవచ్చును. ఈ వాక్యమువలన భారతదేశములో గల్గుకలసరము మాంటాగూ శాసనమువలన ప్రభుత్వపక్షమున గల్గినదానికన్న నెక్కువగ నుండునని మాకు నిస్సంశయముగ దోచుచున్నది. బర్మను హెచ్చు ప్రభువు మనస్సులోని ఆలోచన యెట్టిదో కనుగొనుట కష్టము. ఆయన మొదట చెప్పినట్లు ప్రకటించుట కెట్టినిర్ణయములుగాని సూచనలుగాని లేనవిలేవైనను. కాబినెటుకు భారతవిధాన మే యు ఆలోచనలో లేదని ఆయన ఒప్పుకొనెను. భారతీయుల మాంటాగూ శాసనసంస్కరణమును వెంటనే కావలెనని గట్టిగ కోరుచున్న విషయమును చెల్లించియు ఆయన 1929 లో పల విచారణ దేమియు నుండవని స్పష్టముగ చెల్లపబాలక పోయెను. అందుచేత ఆయన కో ఆహ్వాన ప్రభుత్వపక్షముల ననుసరించి యేమాత్రమును గట్టిగ కాదనబాలక అంతయును భారత నాయకులపై బడవేసెను. బెంగాలుమృత్త్రీనివాసశాస్త్రీగార్ల నాయకత్వమును భారత నాయకుల ననుసరించునెడల మంచి ప్రతిపత్తి కుదురుటకు నాల్గువత్సరములైన కావలయునని ఆయన భావించినట్లుల యనుకొనవచ్చును. ఈ ఆయనప్రసంగమువలన బాటయేమాత్రమును చక్కబడలేదు. భాషాండిత్యమును జూపుటకే అవకాశము నుపయోగించికొనక యిప్పుడు అవసరముగ కావలసిన సహకారమునకై పనిజేయుండ వలసినది. ఆయన యీసంవత్సరము ఆర్థిక విశేషములు చెల్లినవి ప్రాత్యాహ కరముగ నున్నవి. రాజకీయవిశేషములను చెల్లిన దానికి ని దీనికిని చాల వ్యత్యాసముగలను. బ్రిటిషు ఇండియాలో వ్యాపించియున్న అనుమానమును కలనరమును తగ్గించుట కవసరమైన యేపనికైన జేసెదమన్నట్లుల బర్మను హెచ్చు ప్రభువుగారు భావమును బైటబెట్టిరి. కాని యిప్పుడు భారతదేశము ఇందు స్వయముగ నేమియు పనిజేయలేదు. ఆపని జేయుటకు ఏ పక్షముగాని నాయకుడుగాని చేతనైనవారు లేరు. భారతమంత్రీ కవకాశము రాగా దానిని దుర్వినియోగముజేసెను. ఆయన ను ఈపరిస్థితులు రెండువిధముల బాగుగావచ్చును. ఒకటి రాజప్రతినిధి బొంబాయిలో దిగగానే నిమ్నపక్షముగ బేదార్యముతో నొకయంపన్యాసము నీయవలయును. మరియొకటి తీవ్ర ప్రభువు బెంగాలు గవర్నరు పదవిని మరలపహించినపుడు రాజీప్రయత్నములను జేయవలయును. (నేషను.)

బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువు ప్రకటన

భారత దేశపు భావిస్థితి.

లండను ప్రెస్సుపత్రిక వ్యాఖ్య

[ప్రభువుల సభలో బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు గావించిన ప్రకటనముపై లండను ప్రెస్సుపత్రిక ఈ క్రిందివిధమున వ్రాయుచున్నది.]

ప్రస్తుతము భారతదేశపు పరిస్థితులపై గావించబడు ప్రకటనలన్నియు అసంపూర్ణములగు నుండుట సహజము. తుణ తుణము మారు పరిస్థితులను గుర్తెగియే బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో ముచ్చటించిరి. భారతదేశపు విషయములలో ఇదమితముని నిర్ణయించుటకు వీలులేదు. భారతదేశమొక ఖండము. 9 మతము లున్నవి. దేశమున 180 భాషలు మాట్లాడువారున్నారు. సాంఘికపరిస్థితులలో ఎన్నియో భేదము లున్నవి. విరోధాఖండమునలేనే భారతదేశమునకుకూడ ప్రత్యేకస్వక్రిత్యము లేదని ప్రభువుగారు చెప్పినమాట నిజము. కాని వారి ఉపన్యాసము వేరుదారి చూపుచున్నది. కాని జాతీయవాదులు మాత్రము భారతదేశమునకు సంపూర్ణస్వక్రిత్యమును ఆరోపించుచున్నారు. ఈ విషయమును ఇంగ్లండు మంత్రులు గుర్తెగవలెను. మరియొక విషయము భారతదేశపు పరిపాలనమునకు ఆధారము భారతదేశపు ప్రత్యేకస్వక్రిత్యమే. బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు భారతదేశము సంతయు ఒకటిగ పరిగణించుచున్నారు. ప్రజలయందు భారతదేశమంతయు ఒకటి అను భావము ఏర్పడవలయు ననియే ప్రభుత్వము వారి ఉద్దేశము.

ప్రభువుగారు గావించిన ప్రకటనలో కొన్ని విషయములు సంశ్చిత్తికరముగ నున్నవి. ఆర్థికవిషయములందు భారతదేశము అభివృద్ధిగాంచుచున్నది. యుద్ధానంతరము వ్యాపారము తీవ్రించినది. రాష్ట్రపు బడ్జెటులు ఇండియా ప్రభుత్వపు బడ్జెటులోఁబడు నూచించుచుండెను. ప్రస్తుతము ఈవిపరీతపరిస్థితులు అంతమొందినవి. ఖర్చులకన్న ఆదాయము అధికమగు నూచనలు కనబడుచున్నవి. రాష్ట్రములకు డబ్బులేనందుననే ఈసంస్కరణములు చక్కగ పనిచేయకపోయెను. ప్రజాయత్రకాశుల సభివృద్ధిపరచుటకు ధనము లేకుండెను. ఆర్థికవిషయముల ప్రస్తుతము సరస్థముగ మారుటచే రాష్ట్రములందు కొంత సంశ్చిత్తి ఏర్పడగలదు. భారతదేశపు ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కగనున్న బ్రిటిషు వ్యాపారమునకుకూడ లాభము కలుగును.

భారతదేశమున అధికసంఖ్యాకులగు ప్రజలు తమ పనులను తాము చూచుకొనుచుందురు. నూటిలో 80 మందికి వ్యవసాయము ప్రధానవృత్తి. రైతులవిషయమై తగుశ్రద్ధ వహించి వారిని అభివృద్ధికి తెచ్చుట ప్రభుకర్తవ్యమని బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు గుర్తెగినందుల కెంతయో సంతసించుచున్నాము. కాని ఏమి చేయవలయును? ఆ వ్యవసాయవిషయములందు సూతనపరికరములను రైతు లుపయోగించునట్లు పాటుపడుట అవసరమని ప్రాథమిక గంగూలిగారు మాపత్రికయందు ఎన్నియో పర్యాయములు వ్రాసియున్నారు. ఈవిషయమై చక్కగ విచారణలుపుట కొక విచారణసంఘము నేర్పరచవలెను. భారతదేశము ఆర్థికముగ అభివృద్ధిగాంచిన రాజకీయాందోళనము తగ్గును. ఈవిషయమై ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఇండియామంత్రి తగుశ్రద్ధగాంచుచు పాశ్చాత్యదేశములలో పరస్పరము గలిగిన సంశ్చిత్తి చెందిన రైతులలోఁకూడిన భారతదేశము విపరీతముగ రాజకీయాందోళనమునకు పూనుకొనదని గట్టిగ చెప్పగలము.

ప్రస్తుతము హిందూమహమ్మదీయ భేదము లించుక తీవ్రముగ నున్నను సాంఘికముగను ఆర్థికముగను పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవి. రాజకీయవిషయములందు మార్పు సూచనలు కనుపట్టుచున్నవి. సంస్కరణములు నిష్పన్నయోజనములైనవని బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు నమ్ముటలేదు. కాని, సంస్కరణములను వృద్ధిచేయుటకు భారతీయనాయకులు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడ సంసిద్ధులైయుండుట అవసరమని ప్రభువుగారు వాదించుచున్నారు. ఈవిధముగ ఎక్కువ అధికారమును పొందుటకు తమకుగల అర్హతను భారతీయులు నిరూపించవలెను. ఇంతవరకు భారతదేశపు రాజకీయనాయకులు సంస్కరణములను తప్పవట్లుటయందును, వాటిని ధ్వంసముచేయుటయందును కాలము గడపుచుండిరి. ఈ కారణములవల్లనే సదుద్దేశముతో ప్రసాదించబడిన యీ సంస్కరణములవల్ల సంపూర్ణముగ లాభము భారతదేశమునకు కలుగలేదు. కాని, ప్రభువుగారు సంస్కరణములపట్ల విశ్వాసముచూపుచు ముడ్డిమెనుకమిటి మెజారిటి రిపోర్టు నూచనల ననుసరించి సంస్కరణశాసనమును

సవరింప నంగీకరించుట విపరీతముగనున్నది. పది సంవత్సరముల వరకు మార్పు జరుగకూడదని పార్లమెంటువారు నిర్ణయించి యున్నారు. భారతనాయకు లందరు కలిసి ఏదైనను మార్పు కోరిన ఆ విషయమై ఆలోచించుటకు ప్రభువుగారు వాగ్దాన మిచ్చుటకూడ విపరీతముగ నున్నది.

మొత్తముమీద ప్రభువుగారు సదుద్దేశములతో ఈ విధమున నూచించిరి అంగీకరింపవలెను. ప్రభుత్వమువారు దురభిప్రాయపరులు కారనియు సరస్థముగ ఈసమస్యను పరిష్కరింప సంసిద్ధులై యున్నారనియు ప్రభువుగారి ఉపన్యాసమువల్ల స్పష్టమైనది. కాని వీరిమాటలవల్ల కొంత ఇబ్బంది ఏర్పడవచ్చును. పరిపాలనావిధానములు లేక్కలేనన్ని భారతదేశమున తయారగుచున్నవి. బెసాంటుగారు కామనునెల్లు ఆఫ్ ఇండియా లిల్లును తయారుచేసి ఈదేశమునకు వచ్చియున్నారు. కాని బ్రిటిషువారు తమభాగ్యతను గుర్తెగవలెను. పదిసంవత్సరములవరకు ఈసంస్కరణములు అమలునందుండవలయునను నిర్ణయమును మనము మరచకూడదు. ఇది బ్రిటిషువారి ధర్మము. కేవలము మన ధర్మమే కాక రాజకీయవిషయములందు భారతీయులకు అనుభవ మేర్పడుటకూడ అవసరము. కావున క్రొత్త విధానములను గరించి ఆలోచించుట కెంతమాత్రము తలపెట్టకూడదు. ఈవిషయమై ప్రభుత్వమువారు స్పష్టముగ తెలిపి యుండుట ఉచితము. కాని ఎప్పటికలెనే ప్రభుత్వమువారు ఈ సందర్భమునకూడ పలుచబడినందులకు చింతిల్లుచున్నాము.

ప రీ క్షా స మ య ము

(మాంచెస్టరు గార్డియను)

కిడింగు ప్రభువుగారితో భారతదేశపు విషయములపై సంపూర్ణముగ ఇష్టాగోష్ఠి సలిపి బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు ప్రభువులసభలో ప్రభుత్వమువారి విధానమును వివరించిరి. ప్రభుత్వవిధానమును నిర్ణయించు విషయమై సలహా ఇచ్చుటకు రాజప్రతినిధిని ఇంతవరకు ఏ ఇండియామంత్రి పిలిపించియుండలేదు. ఎట్టి నిర్ణయము జరుగలేదని ప్రభువుగారు మాటవరుసగ చెప్పిరిగాని ఏమిచేయవలయునది వారు నిర్ణయించుకొని రని స్పష్టముగ తెలియుచున్నది. సంస్కరణశాసనమును మార్పుచేయు విషయమై త్వరపడుటకు వీలులేదనియు, శాసనము నందు నూచింపబడిన పదిసంవత్సరములు గడుపవలయు ననియు ప్రభువుగారు స్పష్టముగ నూచించిరి. పైనికులలో భారతీయుల సంఖ్యను వృద్ధిచేయు విషయమై కూడ ప్రభుత్వమువారు రెట్టి ఉత్సాహము చూపలేదు. ముడ్డిమెను కమిటి మెజారిటి రిపోర్టు నందలి స్వల్పనూచనలను మాత్రము ప్రభుత్వమువారు అంగీకరింపవచ్చును. మెజారిటి రిపోర్టునందలి నూచనలు సంపూర్ణముగ తిరస్కరింపబడినవి. రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము మూలకు త్రోయబడినది. 1929 సంవత్సరమునకు ఈ సంస్కరణములే అమలునందుండును. అప్పుడు కమిషనువారు విచారణ సలిపెదరు. ఇంతవరకు భారతదేశమునందలి జాతీయవాదులు సంస్కరణముల విజయమునకు తోడ్పడక ఎక్కువ సంస్కరణములను పొందుటకు అనర్హతను చూపిరట. ఇంక ఉద్యోగులవిషయమై ఇండియా మంత్రిగారు వారిపై సంపూర్ణప్రేమను ప్రకటించుచున్నారు. మొత్తముమీద భారతజాతీయవాదులు ఓర్పు పహించియుండవలె ననియు, వారిదృక్పథము మారవలయుననియు బర్మిన్ హెడ్ ప్రభువుగారు కోరుచున్నారు.

భారతదేశపునాయకు లీమాటలను గమనించుట ఉచితము. బ్రిటును మంత్రులు ఈ విషయమై ఎన్నియో పర్యాయములు హెచ్చరికను తెలిపియుండిరి. బ్రిటిషువారు ద్వంద్వప్రభుత్వముతో కూడిన సంస్కరణములను ప్రారంభమున ప్రసాదించి రనియు క్రమముగ భారతీయులకు ఎక్కువ అధికారమిచ్చునట్లు మార్పులు జరుగుననియు స్పష్టముగ ఎన్నియో పర్యాయములు ప్రకటించబడినవి. కాని 1920 సంవత్సరమునుండి భారతనాయకులవైఖరి తృప్తికరముగ లేకుండెను. చైనా, ఇటలీ, రషియా వ్యవహారములను చూచిన అన్ని దేశములకు పార్లమెంటు సాంప్రదాయములతో కూడిన ప్రభుత్వవిధానము సరిపడదని చెప్పవలసియున్నది. 1929 సంవత్సరమున రాయలు కమిషనువారు ఈవిధముగ అభిప్రాయపడి ద్వంద్వప్రభుత్వ విధానమును రద్దుపరుపవచ్చును. అప్పుడు ఎక్కి క్యుటిపు ప్రభుత్వమువారిపై శాసనసభవారి రెట్టి అధికారము నుండదు. కావున 1929 సంవత్సరము రాయలు కమిషనువారి రిపోర్టును అభిప్రాయపడుటకు వీలులేని విధమున భారత నాయకులు ప్రసరించుట ఉచితము. కాని భారతదేశమునకు అధినేతస్వత్వ మెప్పుడువచ్చునో ప్రభువుగారి ఉపన్యాసమును బట్టి ఊహించుటకు వీలులేకున్నది. జాతీయవాదులు అందోళనమును అంతమొందించుటకు భారత

నూలుచందా ప్రతిష్టంభనవిధానమునకు సహకారిగాడా?

వీణ, శివానందశాస్త్రిగారు

ప్రతిష్టంభనమునకై స్వరాజ్య, నిరాకరణ, ఇతరపక్ష నాయకులకూడి యందు, నూలుచందా ముంచుటయా, లేక ఎత్తివేయుటయా యను అందోళనముగలిగిరద్దుచేయుటయే అనేకుల ఇష్టమైనను, దేశ దారిద్ర్య దూరీకరణ మాత్రముగ నూలుచందా కొక విధముగనొప్పుకొనుట క్రయాదాయకమునటొప్పు. స్వరాజ్యవాదులయొక్కయు, నిరాకరణవాదులయొక్కయు, ఆచరణ మార్గములు వేరైనను, గమ్యస్థానము స్వరాజ్యమును బడయుటయే బర్మిన్ హెడ్ ప్రసంగము ఆకాల జలహీన మేఘమువలె ఘర్జరావములు సలిపి వర్షమునకై నిరీక్షించుటయొక మెఱపు మెరసిపట్టయ్యెను. ఫలితమేమి గనుపించెను. సహకారము బడయుదుముగదా యని యుద్విలారు కొందరి కాకాభంగమయినది. మీదుమిక్కిలి ఖడ్గభాష్యమొనరింపబడినది. దీనికి భారతీయ నాయకు లేమి జవాబిచ్చెదరు. స్వయం నిర్ణయమాత్రమం దాధారపడిన భారతీయులు ఎండమావుల నాశించరు. స్వరాజ్య, తదితరపక్ష నాయకులేకీభవించి ప్రజాబలమును సంపాదించి ప్రతిష్టంభనమును కొనసాగించి, అ|| భా|| కాంగ్రెసును, రాజకీయసభ గావించుటయే భారతీయులు సంపూర్ణ స్వరాజ్యమును బొందుట అప్పుడుగదా! స్వయంనిర్ణయ పరులగు భారతీయ నాయకులయొక్క రాజనీతి కాళలము లేట పడును. ఇందులకు అన్ని జాతులును దేశసేవకులగు నాయకులకు బలమునొసంగ కార్పొలేమను మొదలగు, ఎన్నికలయందు తమ పక్షమున నెన్నుకొనుటయే స్వస్థరామపరాయణులని ఇతరుల కెరుకపడగలదు. స్వరాజ్య, తదితర పక్షములయొక్క యేకీభావాశయము ప్రతిష్టంభనము. ఇందునకు నిర్భాగ కార్యకమమెంతయు సహకారియనుట నిర్వివాదాంశము. నూలుచందా విషయమున నాయకులలోంచి స్వయముగ వడికిన నూలుగాని చందా కర్వతగాదనుట హాశ్వర్యకరము. ఏలయున, వడుకలేని వారెందరో గలరు. వారందరును డబ్బునే యిచ్చెద మందురు. అప్పుడు చేయు నదేమి. కొందరు పడుకగలవారలు వైతము డబ్బే యిచ్చెదమందురు. ఇప్పు డెక్కడుగా దేశమందు సాగుచుండు నిర్భాగకార్యము తీయించును. చందా కొనియిచ్చిన నేమి స్వయముగా వడికియిచ్చిన నేమి. పీరుగాకున్న వేరొక భారతీయుం డొడికినదియేగదా! దేశీయులు రాట్నమును నిరంతరము త్రిప్పుటయే ముఖ్యాంశముగదా! ఆంధ్రదేశమందు పల్లెలనుండి వడికిననూలు కొని మగములు స్వదేశీనూలును నేయుచున్నవి. ఈ కారణమువల్ల పనిలేని ప్రతిబీదయును రాటుము వలన బీవనోపాధిని సంపాదించు కొనుచున్నారు. నూలు కొని యిచ్చినందువలన దోష మేమియును గన్పట్టుదు. అన్ని పక్షముల వారును నూలుచందా నిచ్చుటవలన దేశమందు రాటుముల కెక్కుడుపని గలుగును. నూలుచందా నిచ్చు ప్రతి సభ్యుడును తప్పక ఖడ్గదశే ధరించును. తన మనస్సున నిర్భాగకార్యమును గుర్తించును. ఇంతియేగాక స్వాతంత్ర్యేచ్ఛ ప్రబలము. ఇంక ప్రతిష్టంభనము నిరాఘాటముగ కొనసాగదా? కావున కాంగ్రెసు నందు స్వరాజ్యపక్షమునకు నూలుచందావలన బాధకర మేమియును లేదు.

దేశపు ఆర్థికపరిస్థితులు చక్కబడుట అవసరమని ప్రభువుగారు అభిప్రాయపడుచున్నారు. కాని ప్రభువుగారు పారపాటుబడుచున్నారని తలచుచున్నాము. భారతదేశపువ్యాపారము వృద్ధిచెందినదానితోపాటు కాంగ్రెసు ప్రతిష్ఠ కొంతవరకు తీవ్రించినమాట నిజము. విశ్వర్యముతో ప్రజలు తృప్తిపడు మాట నిజమైనచో ప్రపంచచరిత్రయే వేరువిధముగ నుండేది. కావున ఆర్థికపరిస్థితులు విపరీతముగనున్న మనము భయపడ నక్కరలేదు. భారతీయులు బుర్రాకాటికు ప్రభుత్వమును సహించుటలేదు. పార్లమెంటురిసాంప్రదాయములతో కూడిన ప్రజాయత్ర ప్రభుత్వమును కోరుచున్నారు. విదేశీయుల పరిపాలనముపై ద్వేషము భారతదేశమున సంపూర్ణముగ వ్యాపించియున్నది. కావున మనము దీర్ఘ కాలము భారతదేశమున పరిపాలనము కొనసాగింప బూనికొనిన ఈద్వేషము నానాటికి తీవ్రముగ పరిణమించగలదు. ఈదేశమునైనను దేశీయుల అనుమతి ఆమోదము లేక పరిపాలించు దుస్తరము. కావున తమదేశమును తాము పరిపాలించుటకు భారతీయు లుత్సులగునట్లు పాటుపడుట మన ధర్మము. మాంటాగు సంస్కరణమువల్ల ఇట్టి అనుకూలఫలితము లేర్పడునని నమ్మియుంటిమి. కాని భారతీయుల కీసంస్కరణములు దునింపలేదు. కావున ప్రజాభిప్రాయము ననుసరించి ఈసమస్యను మరల పరిశీలించుట అవసరము. ఇందులకు అంగీకరించుట సకరముగ నున్నది.

గుంటూరు

[మాస్కోవ్ లో]

మున్సిపల్ ఎన్నికలు

నవంబరు 21: 25-7-25 వ తేదీన మాస్కోవ్ లో గల సంఘము సమావేశమై పురపాలకసంఘ యొన్ని కలకు కాంగ్రెసు తరపున తగిన అభ్యర్థుల నిలువబెట్టుటకు యీ దిగువవారల నొక యువసంఘముగా ఏర్పాటుచేసిరి.

సభ్యులు:—శ్రీయుత మాడభూషి వేదాంతం నరసింహా చార్యులుగారు, 2. ఉన్నవ లక్ష్మీనారాయణగారు, 3. దర్శి చంద్రయ్యగారు.

ఈ ఉపసంఘసభ్యులు ఎన్నికలగుల ప్రదేశములకు జని దురుకుగా పనిచేయుచున్నారు. ఈ సంవత్సరము నవంబరునాటికి మాపురపాలకసంఘమునందు ఏడుఖాళీలువచ్చును. అందు చే 7 వార్డులందు ఎన్నికలు జరుగవలసియున్నవి. ఎన్నికలన్నియు పెట్టెంబరు అక్టోబరు మాసములందే జరుగును. ప్రతివార్డు నందును కాంగ్రెసు యభ్యర్థిని నిలువబెట్టుటకు ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ప్రస్తుతము 4 వార్డులందు కాంగ్రెసు తరపున యీ దిగువవారల నిలువబెట్టినటుల స్వరాజ్యోన్మేషనందు ప్రచురింపబడెను. 1 శ్రీ త్తపేట నడింపల్లి లక్ష్మీనరసింహారావు గారు 2 పంబలగూడెం-షేక్ అల్లీరాజాబాబుగారు 3 పొత్తూరి వారితోట డాక్టరు మస్తాన్ సాహెబుగారు 4 సంగడింబు పాదర్తి సోమయ్యగారు. రహూలుపేట విషయమై కొంచెముతగా దావున్నది. ఇదివరలో ఆపేటకు సిడింబి తేవగిరిగారు కాకాసి లరుగా నుండిరి గాని ఆయన ఆపేట కాపురమును కాదు. ఈ సంవత్సరము రైలుపేట పోలరులో నూతన ప్రభోధము కలిగెను. వారి దృక్పథము మాడ కొంతవరకు మారినది. రైలుపేటలో సభ్యులుగా నుండగినవారు ఎంతవో కలరు. అందుకే వారు రాబోవు యెన్నికలలో అప్రతేట వారిని యెరువు తెచ్చుకొన నవసరములేదని తీర్మానించుకొని మోనడుగు వెంటటకృష్ణయ్యపంతులుగారిని యభ్యర్థిగా నిలువ బెట్టిరి. సత్యముగ యభ్యర్థిద్దరును కాంగ్రెసువాదులు కారు. సమయమునకు తగినటుల వారు స్వరాజ్యోత్సవమున సంతకముల జేసిరి. పై సభాకమిటీవారు ఆపేటకు మరొక కాంగ్రెసు ప్రతినిధిని యభ్యర్థిగా నిలువబెట్టుటకు ప్రయత్నించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. కాని రహూలుపేటవారు వారిని ఒక మరతు కోరుచున్నారు. కాంగ్రెసువాది యెవరు నిలువబడినను మరతులు ఏమియు లేక తేవగిరిరావుగారు ఉపసంహరించుకొనవలెను. పిమ్మట డక్టర్ య్యపంతులుగారు ఉపసంహరించుకొనవలెను ప్రయత్నములు చేయబడును. కాన తేవగిరిరావుగారు ఉపసంహరించుకొననియెడల వారి ప్రత్యర్థి ఉపసంహరించుకొనుటకు పిలువదని వారు చెప్పుచున్నారు. ఈ విషయ పరిస్థితులను గ్రహించి కాంగ్రెసువారు కార్యాచరణ చేయుదురని తలచుచున్నాము.

గొప్పదానము

మా పట్టణోన్నత హిందూపాఠశాల తగిన భవనములు కట్టుటకు తగినస్థలము లేక యల్లాడుచుండెను. కొన్ని తరగతులకు తావు లేకపోవుటచే దూరమునంగల నొక అద్దె గృహమందు అవి పెట్టబడవలసి వచ్చెను. మాపురపాలకసంఘమువారు పాఠశాలాభివృద్ధి హృదయమున బెట్టుకొని పాఠశాలకు చుట్టునున్న స్థలమునంతయు గడ్డిమోపు లంచు స్థలమును మీన హాయిచి మంజూరు చేసిరి. యాస్థలములోనే ఒక మా ల 8000 గజములస్థలము వైశ్యులకు ప్రత్యేకముగా వసతిగృహము నిర్మించుటకై శ్రీయుత ఉప్పలూరు పున్నారావు (తేస్తి గారికి నొసగిరి. వైశ్యబృందము భవంతమైనది. వారు త్తూములో వసతిగృహము నిర్మాణము చేయగలరు. పాఠశాల యవరంలో 8000 గజముల స్థలము నొసగుట బాగుగలేదని పలువురభిప్రాయపడుచున్నారు. శ్రీయుత కరెక్టరుగారు దీనిని చక్కగ విమర్శించి విశాల సుందరభవననిర్మాణమునకై హైస్కూలువారికి స్థలమునంతయు నిచ్చునటుల జేయుదురని తలచుచున్నారు. పాఠశాలకు చేరువన వసతిగృహముండుట వాంఛనీయమే కాని ఆవరణయొక్క విస్తరణ అది తగ్గించునేమో యని భయముగానున్నది.

కరెన్సి నోట్ల కేసు

పై కేసులో చిక్కుపడిన మల్లెల శివరామకృష్ణయ్య ప్రభృతులకు బాహిను యిచ్చబడినవిషయము అందరికీ తెలిసినదే. ఆకేసు గుంటూరు సబ్ మేజిస్ట్రేటుగారియెదుట 10 వ తేదీన విచారణకు వచ్చునట్లు తెలియుచున్నది.

మున్సిపల్ గ్రంథాలయము

కొంతకాలముక్రిందుల యీ గ్రంథాలయము స్వరాజ్య పత్రికాసంపాదకు లగు శ్రీయుత టంగుటూరు ప్రకాశం పంతులుగారిచే తరవబడి దినపత్రికాభివృద్ధి పొందుచుండెను. రాజకీయ మత సాంఘిక ఉత్పత్తిగ్రంథము లెన్నియో గ్రంథాలయము నకు సేకరింపబడినవి. మాసమునకు రు 15-0-0 వేతనముపై గ్రంథాలయాధికారి రొకడు నియమింపబడెను. గ్రంథాలయ మున్సిపల్ ఆఫీసునుండి పట్టణముభ్యమున నున్న పారిశ్రామిక విద్యాలయమునకు మార్చబడెను. పట్టణమునం గల విద్యార్థిమాను లెల్లరును గ్రంథాలయము తమదిగా భావించి జ్ఞానసంపాదనచేసి కొనుటకు పురపాలకసంఘభ్యులు హెచ్చరిక చేయుచు న్నారు. జనాకర్షణకు వార్తాపత్రికలుండుట యవసరము. కాన దైనికపత్రిక లన్నిటిని చైరమనగానూ తెప్పించుటగాక యని కోరుచున్నాము. ఎడింబరో మున్నగు పట్టణములనుండికూడ మాసపత్రికలు తెప్పించుటకు ప్రయత్నము చేయుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. పురజనులందరు చారిచారి విరామకాలమునందు గ్రంథాలయమునకు వెళ్లుటకు ప్రోత్సహించుచున్నాము.

వర్ధంత్యుత్సవము

29-7-25 తేదీన మా పురోన్నత పాఠశాలాభవనమున శ్రీ ఈశ్వరచంద్ర విద్యాసాగరుని వర్ధంత్యుత్సవ మతివై భవముగ జరుపబడెను. శ్రీయుత బులుసు సాంబమాస్త్రిగారు రగ్రా సవాధిపత్యము వహించిరి. పౌరులలో చాలమంది సభ్యులందు పాల్గొనిరి.

ఆయుర్వేదము

భరతఖండీయ ప్రాచీనకాలమునుండి ఆయుర్వేదవైద్యము వాడుకలో నున్నది. ఇటీవల ఇంగ్లీషు వైద్య వచ్చి ఆయుర్వేదమును అంగగ్రోక్కినట్లు కానిపించుచున్నది. గవర్న మెంటువారు ఆయుర్వేదమును అభివృద్ధిచేయు ప్రయత్నములు చేయుదుమని డెల్చుచు నొక ఆయుర్వేద కాలేజీని చెన్నపట్టణములో స్థాపించిరి. ఆ కాలేజీలో చదువుటకు ఆయుర్వేదము నందు అభిమానముగలవారందరు తమ పిల్లలను నేపీహితులను పంపుచుండిరి. అనేక తాలూకాబోర్డులు, డిస్ట్రిక్టుబోర్డులు విద్యార్థివేతనములను నిచ్చికూడ నచ్చుట చదువుటకు బాలురను పంపుచుండిరి. ఏ విషయైనను, భాషయైనను, మతమునైనను గవర్న మెంటుపోషణ లేనిదే రాజించదని మనముదరము స్వామ భవమువలన ఎరుంగుదుము. గవర్న మెంటు గ్రాంటులన ఆయుర్వేదకాలేజీ స్థాపింపబడినదని చెప్పుటసాకగానే ఇకనేమి గవర్న మెంటువారు ఆయుర్వేదమును పోషించెదరని సంతోషించితిమి. ఇంకను సర్కారువారు ఆయుర్వేద ఆసుపత్రులను నెలకొల్పుదురనుటకు సందేహములేదనుకొంటిమి. ఆయుర్వేదకాలేజీలో చదువుకొనువారికి గవర్న మెంటు ఉద్యోగము దొరకునని సంతోషించిరి. అనేక స్థానికసంస్థలు విద్యార్థులకు ప్రైయిఫండ్ నిచ్చి ఆయుర్వేదము నేర్చుకొనుటకు పంపించి, వారు కృతార్థులై సచ్చినతర్వాత వారికి తమ పరిపాలనలో నున్న నెవోట్లలో యొకచోట నొక ఆయుర్వేద బొమ్మధశాలను స్థాపించి నచ్చుట నతనిని దాక్టరుగా నియమించవచ్చునగానూ యనియు, ఆ ఆసు పత్రికి గవర్న మెంటువారు కొంత గ్రాంటు నిత్తురనియు, ఉద్దేశ్యముతోనే చేసియుందురు. ఇట్లునే మనముకూడా ఏ పట్లకు కార్యము చేసినప్పటికి గవర్న మెంటువారు కొంత డబ్బు సహాయము చేయుదురని నమ్ముచున్నాము.

ఇటీవల నొక స్థానికసంస్థలో నొక ఆయుర్వేద ఆసు పత్రిని స్థాపించుటకు తీర్మానములు జరిగి, గ్రాంటుకొరకు గవర్న మెంటువారికి వ్రాయగా, గవర్న మెంటు ఆర్డరు నెం 1120 పి. హెచ్. 1-6-25 తేదీగల ఆర్డరులో గవర్న మెంటువారు ఆయుర్వేద డిస్ పెన్సరీల పోషణకు గ్రాంటుల నిచ్చుటకు నిరాకరించినది జవాబు వచ్చెనట. దీనివలన గవర్న మెంటు వారి ఉద్దేశ్యము ఏమైయుండునో తెలియజాలదు. గవర్న మెంటువారు అల్లోపాతిక్ డిస్ పెన్సరీలకు మాత్రమే గ్రాంటుల నిత్తురు కాబోలు. గవర్న మెంటువారు ఆయుర్వేద డిస్ పెన్సరీలకు గ్రాంటుల నిచ్చుటకు నిరాకరించినప్పుడు, అభిమానమునకు నైనను స్థానికసంస్థలు ఆయుర్వేద బొమ్మధశాలలను స్థాపించి, ఆయుర్వేద బొమ్మధశాలలకొరకే గవర్న మెంటులోనుంచి గ్రాంటులను పుచ్చుకొనుటకు మనకొన్ని లుద్యారా గవర్న మెంటుతో ఎదురు నిలవర నని స్థానికసంస్థల నన్నిటిని మనఃపూర్వకముగా కోరుచున్నాము.

ఒక ఆయుర్వేద వైద్యాభిమాని

రైతుగోల

ప్రతిసంవత్సర మీపాటికి యూడ్సులన్నియు వైపోయెడివి. ఈయే డింక నెక్కడియూడుపక్కడనే యున్నది. నెల రోజులనుండి ముసురుపట్టినవి. ఏమిచేయుటకు రైతులకు దోపకున్నది. దున్నని (మాగాణిలో) మెరక భూములు దడిసినవి, దంపనాగళ్లుగట్టి కొందరు శ్రమపడుచున్నారు.

మూలీలు దొంగుట కష్టముగా నున్నది. రోజునకు మూలీ ఆడుదానికి 8 అణాలు, మొగవానికి 12 అణాలు. నానావస్థలు పడి కొందఱు బైట్ల పల్లపుభూములు నాటివారు. కాలువల నీరు గట్లుపైని ప్రవహించుచున్నది. కాలువలనీటికి వర్షపునీరు దోడుచున్నది. అనీరు ఈనీరుగలిసి రైతులకొంపలు దీయుచున్నది. ఛార్ మెన్ గారు మరీకొంపలు పెద్దలు పంటకాలువల తలుపులు మానీవేయవలసిన దని వేడగా కృష్ణలో నీరులేనగా నున్నదనియు, దలుపులు వేయవద్దని వైసుండి యార్ద్రులవచ్చినదనియు మానీవేసిననొక గాలువగట్లు దెగిపోవుననియు (దలుపులువేయ వీలులేదనియు ఓవర్సీయరుగారు చెప్పిరట. పంట కోడులనుండి ముటుగుకాలువలకు ముటుగుకాలువల నుండి పంట కోడులకు గండ్లు గొట్టుచున్నారు.

అటుదిరిగి యిటుదిరిగి యానీరు పల్లపుభూములను ముంచివేసినది. 500 ఎకరముల భూమిలో వరిమొక్కలు గవ్వుట్టుటలేదు. 1 క్వి గజములలోతు నీరున్నది. ఇంక నెలనరకు నాటుటకుం బనికిరాదు. చూచువారికి సమద్రమువలె నున్నది. ఊడ్చినచేలను దిరిగి యూడ్చవలసి వచ్చినందులకు రైతులు చింతిలుచున్నారు.

తా మ ము

కరువునచ్చినది. రైతుల కంఠటికిని గొప్పకఱవు వచ్చినది. ఈ సంవత్సరమున ముందుగా వర్షములు గురియుటచేత భూమి నిస్సారమై పరిచూకంబులేదు. అంటినయాకును మిమతలు గొట్టివేయుచున్నవి. చేలన్నియు దడిసినవి. నాటుట కాకులేదు.

తూము పదిపదియేను రూపాయల కిచ్చెడు పరిచూకు, ఊరకే పుచ్చుకొనువారు లేకపోవ గొడ్లకుం గోసేయు పరిచూకు నేడు బంగారమైనది. తూము డెబ్బది తొంబది రూపాయలైనది. ఆఖరీదునకు గూడ దొరకుట కష్టముగా నున్నది. రైతులు చర్మిమాటలు గట్టుకొని యాకుకోసము గ్రామ గ్రామము దిరుగుచున్నారు. దడపడబడుచున్నారు. ఎక్కడ దొరకునాయని యెదురుచూచు చున్నారు. గతిలేనవచ్చు గంజియే పానక మున్నట్లు దొరకెనదే చాలుగదాయని కొందఱు పల్లపుభూములందు లేతాకును నాటుచున్నారు. లేతాకుగట వలన మునిగిపోవుచున్నది. గాలికి దేబోవుచున్నది. ఇంక నెక్కడి యూడుపక్కడనే యున్నది. రైతుల సంతోభము చెప్ప నలవిగాకున్నది.

అందఱును ఆకులేదనువారేగాని యున్నదనువా రెవ్వరును గన్నట్టులేదు. ఆకులేకపోవుటచేత గొన్ని భూములు వదలి నాటవలసి వచ్చునేమో యని రైతులందరు జింతిలుచున్నారు.

అంగలూరు. కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు.

కాకరపల్లెలో ఈతపరీక్ష

గత 29 తేదీ బుధవారం. నాలుగు గంటలకు ఈత పరీక్ష జరిగినది. 10 గజముల చెడబల్లల కాలువను, ఈతలనుండి యావలకు వెళ్లవచ్చుట యొకసారిగా 25 సార్లు తిరుగువారికి కాసువిలువగల బంగారు పతకమును బహుమతి చేయుటకుగానూ పరీక్షా సంఘమువారు తీర్మానము జేసిరి. శ్రీయుత చల్లా లక్ష్మీ నారాయణగారి పరీక్షయం దుత్తీర్ణులైరి.

సరస్వతీ గ్రంథమాలాధ్యక్షులగు శ్రీయుత కాకరపల్లి సత్యనారాయణగారు వారికొక బంగారు పతకమును బహుమానముగా నొసంగిరి. 80 వ తేదీ లక్ష్మీ నారాయణ రోజున సుబోధిని పాఠశాలలో పురజనులును పండితులును సమావేశమైరి. ఆసభకు శ్రీయుత చల్లా నారాయణాస్త్రిలుగారిధ్యక్షత వహించిరి. పెక్కండ్రు ఈతయొక్క యుపయోగముల గురించి గంభీరభాష్యాసముల నిచ్చిరి.

ఇట్టి పరీక్షలుజేసి, ప్రతి సంవత్సరమును ఈతయందు, పరుగెత్తుటయందు, గ్రంథపఠనమునందు బహుమతు లిచ్చుటకు సభవారు తీర్మానించిరి. అంత నొక కమిటీని నీవిషయముల యందు శ్రద్ధవహించుటకు నేర్పరిచిరి. వారమురోజులలో తిరిగి పరుగెత్తుటయందును, గ్రంథపఠనమునందును రెండు సువర్ణపతకములను నిచ్చుటకుగానూ తీర్మానించిరి. ఒక పండితసమితిని నేర్పరచి తగిన భాషానేపగుడ చేయుటకుగానూ తీర్మానించిరి. ఈ కమిటీవారు తృప్తికరముగా పనిచేయుచు ప్రజలలో నుత్సాహము కల్పించెదరని నమ్ముచున్నాము.

నరసింహాభేవర కామేశ్వరరావు

చెన్నపురి బహుధరలు

1925-వసం|| ఆగస్టు నెల 3-వ తేది సోమ వారము

1. ధాన్యములు

దనియాలు బా 1-కి రు 80 0 0 మొదలు 42 0 0 వరకు		
బియ్యము బస్తాలు	మొదలు	వరకు
కుసుమ తెనాలివి ,, ప 48 గలవి రు	14 0 0	15 8 0
సెల్లూరివి ,, డిటా	15 8 0	17 0 0
డిల్లి ,, డిటా	16 0 0	18 0 0
రాగులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
నూపులు ,,	20 0 0	24 0 0

2. కన్యధాన్యములు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 8 0	18 8 0
సెనగలు ,, డిటా	11 12 0	12 4 0
పెసలు ,, డిటా	14 0 0	15 0 0
మినుములు ,, డిటా	15 4 0	16 8 0
ఉలలు ,, ర 164	8 8 0	9 0 0

3. నూనెవస్తువులు

నూపులనూనె బా 1-కి	154 0 0	155 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు సెనగపప్పుబా1కి	60 0 0	65 0 0
ఇతరప్రదేశము ,,	55 0 0	59 0 0
పేరు సెనగనూనెగానుగబా1-కి రు 186 మి.కొ.నూనె	182 0 0	
ఆముదము బా 1-కి	127 0 0	128 0 0

4. చిల్లరవస్తువులు

చాయపసుపు బా 1-కి	100 0 0	
కురపసుపు ,,	45 0 0	50 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరివి)బా1కి	100 0 0	110 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మణుగు 1-కి రు	45,50	
కాళహస్తీపాయకట్టు		55,60
బెల్లము బా 1-కి	85 0 0	45 8 0
చింతపండు బా 1-కి	40 0 0	60 8 0

5. ఇనుము

పట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం ,,	80 0 0	82 0 0
రపుండు ,,	80 0 0	40 0 0

6. లోహములు

వెండి 100 గలంకు	71 0 0	74 0 0
బంగారము, తులము 1-కి	21 10 0	21 12 0
సవరము 1-కి		18 7 0
ఇత్తడి బా 1-కి	268 0 0	265 0 0
రాగి డిటా	285 0 0	288 0 0
అస్కాచక్కెర 226 పా గలవి	81 0 0	81 8 0

7. రంగులు అలిజరైను

ఆవుకృష్ణం 20 డిగ్రీలు	75 0 0	
కొట్టికృష్ణం డిటా		
సింహం డిటా		
గుర్రం డిటా	70 0 0	

8. దూది

బో నెయ్యిబారువ 1-కి	రు 800 0 0	
ఎల్లాడు దూది ,,	215 0 0	

9. నూలు

కోయంబూరు నెం 10½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
సుధూర నెం 12½ పెట్టె 1-కి	4 12 0	
పుట్లూరు యేనుగ నెం 8½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
అహమదాబాదు నెం 12½ పెట్టె 1-కి	7 4 0	
నూళియేనుగ నెం 20	9 8 0	
సెఫాక్ నెం 20	9 8 0	
,, నెం 40 ఏ లేబులు అయినను	12 0 0	
నడ్యాక్ నెం 24½	10 0 0	
14½ క్విలక్ పక్షి	7 8 0	
నెం 20 బెన్ని సింహం యాటె	10 8 0	
నెం 22 ,,	10 12 0	
నెం 12½ బెన్ని పర్కూలు	8 0 0	
నెం 14½ ,,	8 12 0	
నెం 12½ అలైస్సు	7 4 0	
నెం 12½ కొయిలుపట్టి	7 4 0	
నెం 22½ రంగవిలాస	9 10 0	
నెం 14½ రాదాకృష్ణం	7 4 0	

బలహీనము, నరముల బలహీనము

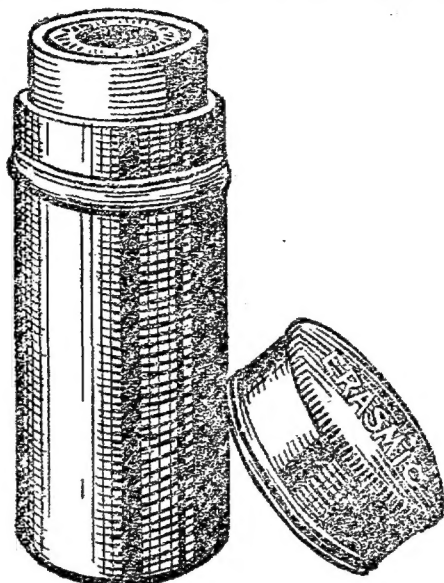
రక్త హామి

Deschiens' syrup

పిర్రువ ఉపయోగించుము.

ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, నిద్రాశీలమును, 30,000 ప్రైడ్లను పెంచుకొనియున్న నామ. డెస్చియన్, పారిస్
అను మార్కును, గమనించుము. ఎక్కడను లభిస్తును.

To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co., 174, Broadway, Madras.

మీ గడవలె నమ్మద్దిగానుండు
నురుగువలన నుఖముగా
క్షౌరము చేసుకొనుటకు వీలగును.

ముఖమును ఎండనీయదు.

1

“ఎరాన్ మిక్”

వే వింగుస్టిక్

ఎరాన్ మిక్ పర్ఫ్యూమర్స్, లండన్, పారిస్.

అన్ని స్టోరులందును దుకాణాదారులయొద్దను దొరకును.

క్షీరబలాత్మలము

ముక్త్యలరాజాగారు బహుధనము న్నయించి, తమ సంస్థానవైద్యులచే తయారుచేయించి అందరికి లభ్యముగనట్లు చేసినారు. ఈతైలము అన్ని వాతవ్యాధులను బోగొట్టును. మనోవ్యాధిగలవారికి మిక్కిలి మంచిది. నరములకు బలమునుగలిగించి శరీరదృఢ్యమును పెంచుచుండును. చచ్చుబడిన శరీరము గలవారికి, సుఖవ్యాధులచే బాధపడి సంభోగశక్తి కోల్పోయినవారికి మంచిది. వాతరోగము అనేకమంది దీనిని నేమిచి విముక్తులయినారు. మాయసభనమును, పాతవ్యాధులకు ఇంతటి మందులేదని నమ్మకము గుదిరినది. దాద్రు కోమనుగారుగూడ మెచ్చుకొన్నారనుటను బట్టి దీని ప్రాశస్త్యము తెలియ గలదు. సంస్కారాధిక్యమునుబట్టి మాడువిధములుగా తయారుచేయబడినది. తాపతునుబట్టి ఏదికావలసిన వారు దానిని తెప్పించుకొనవచ్చును. ఔషధము వాడువిధము మందుతో పంపబడును. ఇది పైమర్దనమునకే గాక లోపకి పుచ్చుకొనుటకు నుపయోగించును. 7 సాగ్ల ఆవర్తితమైనది. 4 అవున్సులు 2-0-0. 21 సారి ఆవర్తితమయినది 4 అవున్సులు 5-0-0. 101 సారి ఆవర్తితమయినది 1 అవున్సు 8-0-0 4 అవున్సులు 12-0-0 ఎక్కువగా తీసికొనువారికి కమీషను రేట్లు: పోస్టుఖర్చులు వేరు.

అడ్రసు:— మేనేజరు, ఆర్వర సాయనశాల, ముక్త్యాల, కృష్ణాజిల్లా.

గుణములలో శ్రేష్ఠము! బహునందలి రకములన్నిటికంటె మేలైనది!! వెలలో నరసము!!

రాజే శ్వరీ

బొర క్కుసబ్బు

చర్మవ్యాధులకు

వజ్రాయుధము

మైనపువత్తులు, అన్ని రకముల సబ్బులు కూడ దొరుకును. అన్ని స్థలములలో ఏజంట్లు కావలెను.

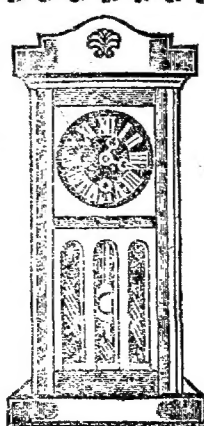
ఆర్. ఆర్. సోపు అండ్ క్యాండిల్ వర్క్సు. బెజవాడ.

ఎల్లరకును ఉపయోగకరమగు

మాడరన్ రెగులేటరు అను గడియారము?

యా గడియారములు జర్మనీదేశమునుండి తెప్పించబడి అతి సుందరమైన వాల్ నెట్ కేసు అను అందమైనవానితో చెయ్యబడి, కాలమునకు సరియైనగంటను చూపును. యాలాటిగడియారములు, అనేకులు ఉపయోగించి, యోగ్యతాపత్రములను యిచ్చియున్నారు. ప్రతియింట యుండును. కచ్చే రిలలోను, యుండుట అవశ్యము. ధర 1 కి రు 7-0-0.

విలాసము:— కష్టను వాచికంపెనీ, తపాలుపెట్టె 265 మద్రాసు

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది. అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

లోకమయహరకస్తూరిమాత్రలు

549

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం.ల నుండి నేను లోకనేవ చేయుచుండునంత తేలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం.లము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆదరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలీక్, మలయా, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందును వారుగూడ నాతో స్నేహము చేయుచున్నారు. సాధారణముగా వైద్యులందరూ నన్ను ఆదరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు. నాపేరు (లోకమయహర కస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలెంతలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు వీరననేల సమస్త మానవజాతియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శిశువులు, సకలజ్వరములు, మాండ్లము, శీతవాతము, ప్రక్కలయ్యాదప్ప, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదలు, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు శ్వాసకాసము, పళ్లనొప్పి, నడుమునొప్పి, ఇకొప్టాయెంజా, ప్లేగ్, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, ఇతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నున్న ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమగును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేసకువేలు గలవు. ఒకదాని నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రులగు బుడ్డి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు వేరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8-0. 12 బుడ్లు రు. 2-18-0. 25 బుడ్లు రు. 5-8-0. కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుడు. ఆయుర్వేదవైద్య పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు.

కామినియా నూనె వెంట్రుకలే అందము.

రాలిపోకుండ జాగ్రత్తపడుడు

వెంట్రుకలు దువ్వివచ్చుడు ఊడకమున్నే త్వర పడకపోయిన ఊడ మొదలు వెట్టి పూర్తిగా పాడగును అట్లుకాకుండ నేడే కామి యా నూనెను వాడి సత్వరముగా శిరోజముల గాపాడుకొనుడు. వెంట్రుకలకే జాడ్యమున్నను మాన్చి ఈ దివ్యోపధము వానిని మొత్తముగా పట్టువలె నెదుగునట్లు చేయును ఒక పరీక్షవల్ల మీకే తెలియగలదు. మీ శిరోజముల నతి శుభ్రపరచును బుడ్డివెల 1 రూపాయి. 3 బుడ్ల ఖరీదు రూ 2-10-0. వీశీచార్జీలు ప్రత్యేకము.

ఆటో దిల్ బహారు

మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు. 1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రూ. 2-0-0 1 డ్రాం బుడ్డి 0-12-0 1/2 డ్రాం బుడ్డి 0-8-0 మీ చేతిరుమాలునందు చుక్కలు వేసికొన్న పరిమళ మన్నిదిశలను వ్యాపించును.

పై కామినియానూనె, ఆటోదిల్ బహారు మందునరకులను ప్రతిచోటను విక్రయింప బడును. లేకున్న సోల్ ఏజెంట్లు:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జమ్మామశీదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన బడయగలరు.

ప్రథమమున వ్రాయబడిన కాశ్మీర కొక్కోక శాస్త్రము

కాశ్మీర సంస్థానము మహారాజగారగు శంభు సింగుగారి ప్రధానమంత్రి పండిత కొక్కోగారి వ్రచి త్రముకూడ ఇందులోగలదు.

72 అభ్యాయములు, "9+6" నైజాది, 112 చిత్రపట ములగులవు కాశ్మీరీబ్రెండుగలవి. ఇందులోగల విషయముల సారాంశము. పద్మినీ, చిత్రినీ, శంఖినీ, హస్తిని అను నాలుగు స్త్రీజాతుల నాలుగు పురుషజాతుల వర్ణన; (స్త్రీపురుషులకు అవయవములు, ముఖలక్షణములందు గల భేదములు); చంద్రుడు, నక్షత్రములు యేయేరాత్రులందు; గంటలందు అనుకూలముగా నుండునది; మట్టు, అందుకు సంబంధించిన వ్యాధులు, చికిత్సలు గర్భము, ఏయేమాసమునందు ఎట్లుండునది చిత్రములతో సహా వివరింపబడినది; గర్భిణీస్త్రీ అనుసరించవలసిన విధులు; ఎట్టిబాధలేక ప్రసవమగుటకు కావలసినవిధులు; జీవితమును ఎంతకాలము వరకైన వృద్ధిచేసుకొనుటకు కావలసిన చికిత్సలు; ప్రజలకుగల వరుంబడి వారికిగల స్థితిగతులను బట్టి బిడ్డలు పుట్టుటకై గల సాధనములు; తలచినట్టి గుణములుగల మొగలేక ఆడబిడ్డపుట్టుటకు గల విధులు; పుట్టుటకు మునుపే ఆడబిడ్డనా లేక మొగబిడ్డనాయని తెలుసుకొనుట; గర్భముగా నున్నప్పుడు ప్రసవమైనతరువాత స్త్రీకిగల సౌందర్యమును కాపాడుకొనుటకు కావలసిన విషయములు, బిడ్డలు లేనివారికి బిడ్డలుగలుగుటకు అవలంబించవలసిన విధులు మొదలగునవి ఇందులోగలవు. ఇవిగాక అనందమును కలిగించు ఇతర విషయములు; దీర్ఘ వ్యాధులకు చికిత్సలు, యిచ్చుట తెలుపుటకు వీలులేని కొన్ని విషయములు మొదలగునవి కూడగలవు. ఈ గ్రంథము ఆంగ్ల, ఆంధ్ర భాషలలో నున్నది. అన్ని విషయములు అతివిపులముగా అందరికి విశదమగునట్లు చక్కగా వ్రాయబడినది. హిందూ కామశాస్త్రమునందు ఇది చాల ప్రాచీనమైనట్టియు, అపరూప మైనట్టి గ్రంథము. యిప్పటికి 56000 ప్రతులు భర్తయినవని పూచీగా చెప్పగలము. పుస్తకము 1 కి చిత్రపటములతో సహా ధర రు 5-0-0.

International Publishing Company, International Buildings, Ludhiana, (Punjab)

అందరితోను శాంతముగా నుండిన మీరు తప్పక నివృళముగా నుండెదరు

అయితే నిమృళమైనమనస్సు లేనప్పుడు శాంతముగా నుండుట అసాధ్యము. కలతలుగల మనస్సు ఉండిన స్వేచ్ఛకూడ నుండదు.

శాంతమైన మనస్సు గలిగియుండుటకు సుప్రసిద్ధమైన మా ఆతంకనిగ్రహమాత్రలను వాడుడు. అది తప్పక గుణమిచ్చును. ఇంతేగాక నరములబలహీనత, మెదడు అలసిపోవుట, ఆశీర్వాద మొదలగువ్యాధులు కూడ గుణమగును. 82 మాత్రలు గల బుడ్డి ధర రు 1 మూత్రమే. పూర్తివివరములు గల మాక్యాటలాగునకై వ్రాయుడు. 219

ఆతంక నిగ్రహ పార్శి 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.